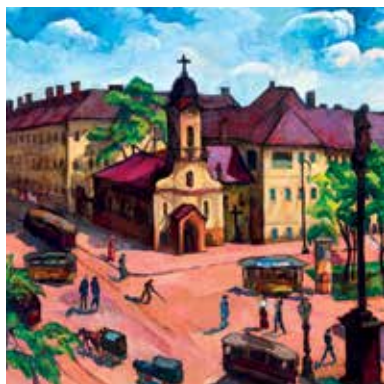
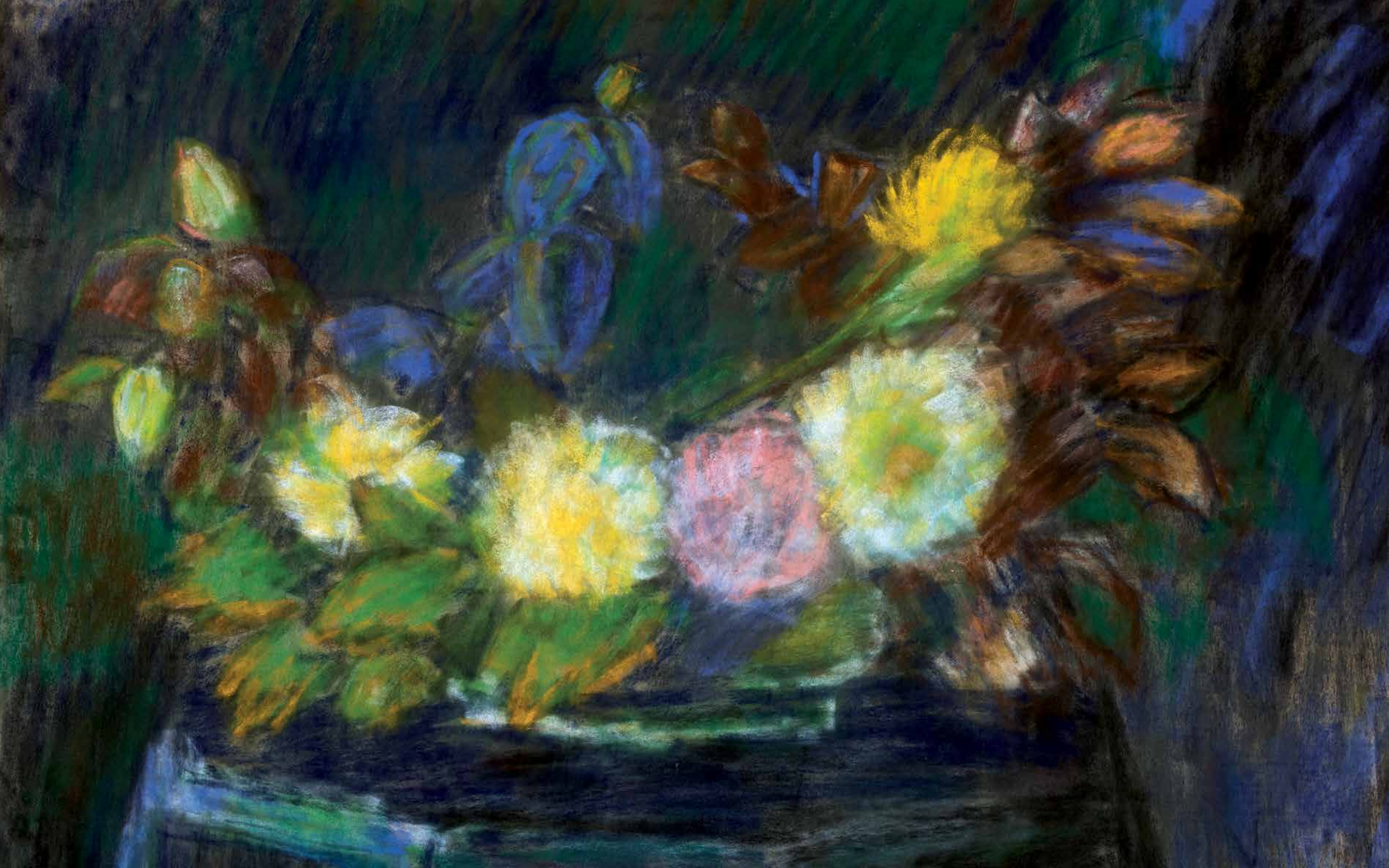

KIESELBACH

TÉLI KÉPAUKCIÓ 2014

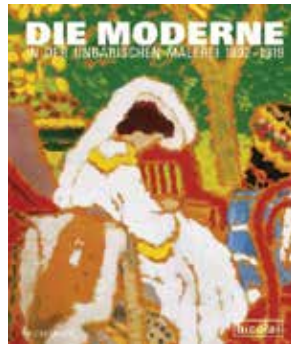

MODERN MAGYAR FESTÉSZET
– ÁTFOGÓ KÖTETEK

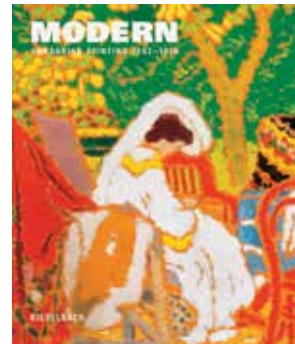
MODERN MAGYAR FESTÉSZET
1892-1919, Budapest, 2003

DIE MODERNE IN DER
UNGARISCHEN MALEREI, 1892-1919,
Berlin, 2008

DIE MODERNE IN DER
UNGARISCHEN MALEREI, 1919-1964,
Berlin, 2008

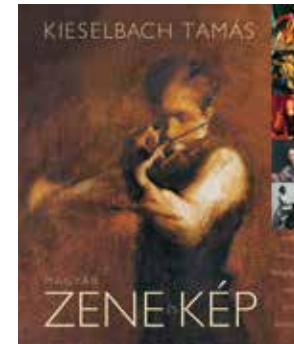
MODERN HUNGARIAN PAINTING
1892-1919, Budapest, 2003

MODERN HUNGARIAN PAINTING
1919-1964, Budapest, 2004

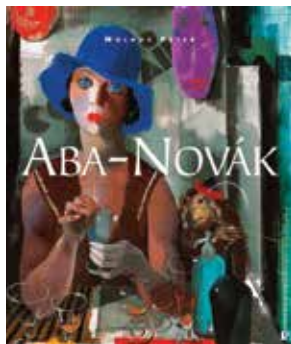

MODERN HUNGARIAN PAINTING
1919-1964, Budapest, 2004

MAGYAR ZENE ÉS KÉP,
Budapest, 2007

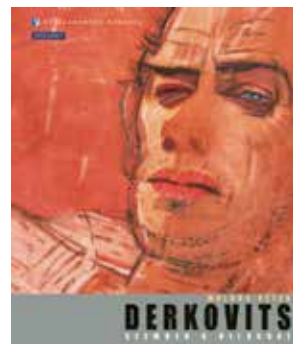
XX. SZÁZADI MAGYAR MŰVÉSZEK MONOGRÁFIÁI
– VÁLLALÁSOK, MODELLEZÉS

ABA-NOVÁK,
Budapest, 2006

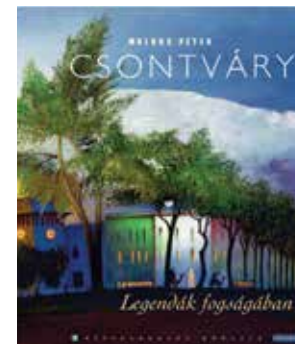
BATTHYÁNY,
Budapest, 2007

DERKOVITS, Szemben a világgal
Budapest, 2008

„Cigányméltósággal” BALÁZS JÁNOS,
Budapest, 2009

CSONTVÁRY, Legendák fogságában
Budapest, 2009

DURAY,
Budapest, 2013

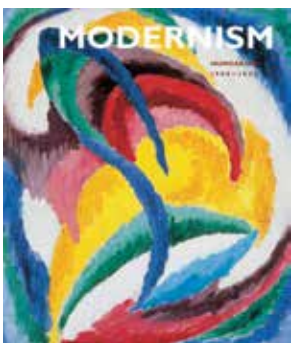

SCHEIBER,
Budapest, 2014

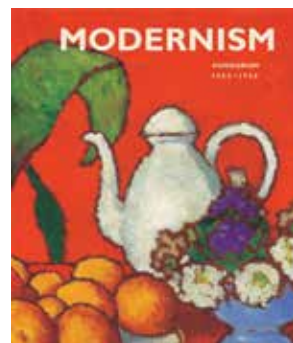
MŰGYŰJTÉS – MAGÁNGYŰJTEMÉNYEK

KIESELBACH GYŰJTEMÉNY
Magyar Festészet 1900-1945,
Budapest, 1996

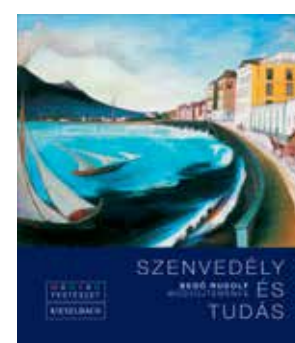
HUNGARIAN MODERNISM 1990-1945
Selection from the Kieselbach Collection,
Budapest, 1996

HUNGARIAN MODERNISM 1990-1950
Selection from the Kieselbach
Collection, Budapest, 1999

MAGYAR MŰVÉSZET 1900-1950
Radnai-gyűjtemény, Budapest,
2005

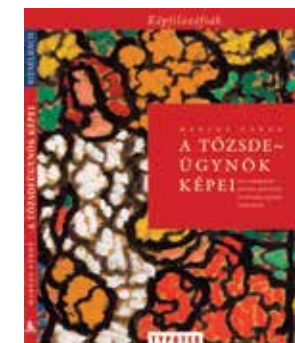
Szenvedély és tudás,
BEDŐ RUDOLF MŰGYŰJTEMÉNYE,
Budapest, 2010

MŰGYŰJTŐK MAGYARORSZÁGON,
Budapest, 2012

A TITKOS GYŰJTEMÉNY,
Budapest, 2013

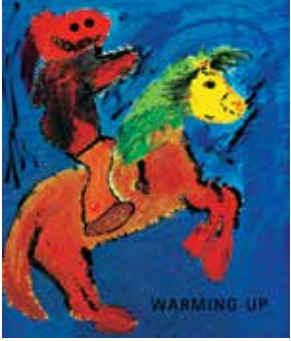

A TŐZSDEÜGYNÖK KÉPEI,
Budapest, 2014

SZEMÉLYES

BUDAPEST ÁTMENETI EMLÉKKÖNYV
Budapest, 2006

WARMING UP, Budapest, 2008

IDŐRŐL IDŐRE 1985,
Budapest, 2008

BÁTOR TÁL
Budapest, 2010

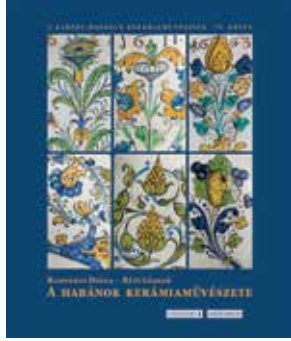
KÁRPÁTMEDENCE KERÁMIAMŰVÉSZE

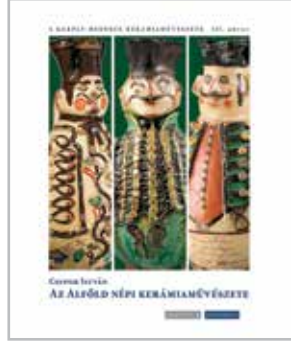
ERDÉLY NÉPI KERÁMIA MŰVÉSZE,
Budapest, 2008

HOLICS, TATA ÉS BUDA
KERÁMIAMŰVÉSZE,
Budapest, 2009

A HABÁNOK KERÁMIAMŰVÉSZE,
Budapest, 2012

AZ ALFÖLD NÉPI KERÁMIAMŰVÉSZE,
Budapest, 2013

A DUNÁNTÚL, FELFÖLD ÉS
A FELSŐ-TISZA-VIDÉK NÉPI
KERÁMIAMŰVÉSZE,
Budapest, 2013

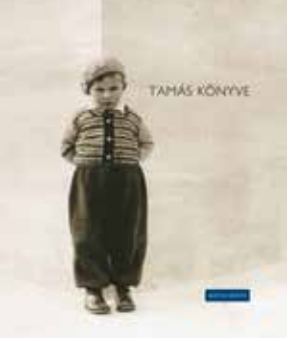
A XX. SZÁZADI MAGYAR TÖRTÉNELEM
NÉGY MEGHATÁROZÓ TRAUMÁJA

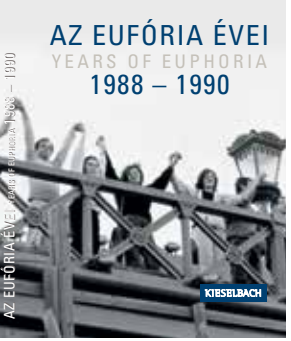
I. VILÁGHÁBORÚ, TRIANON
1914–18–20, Budapest

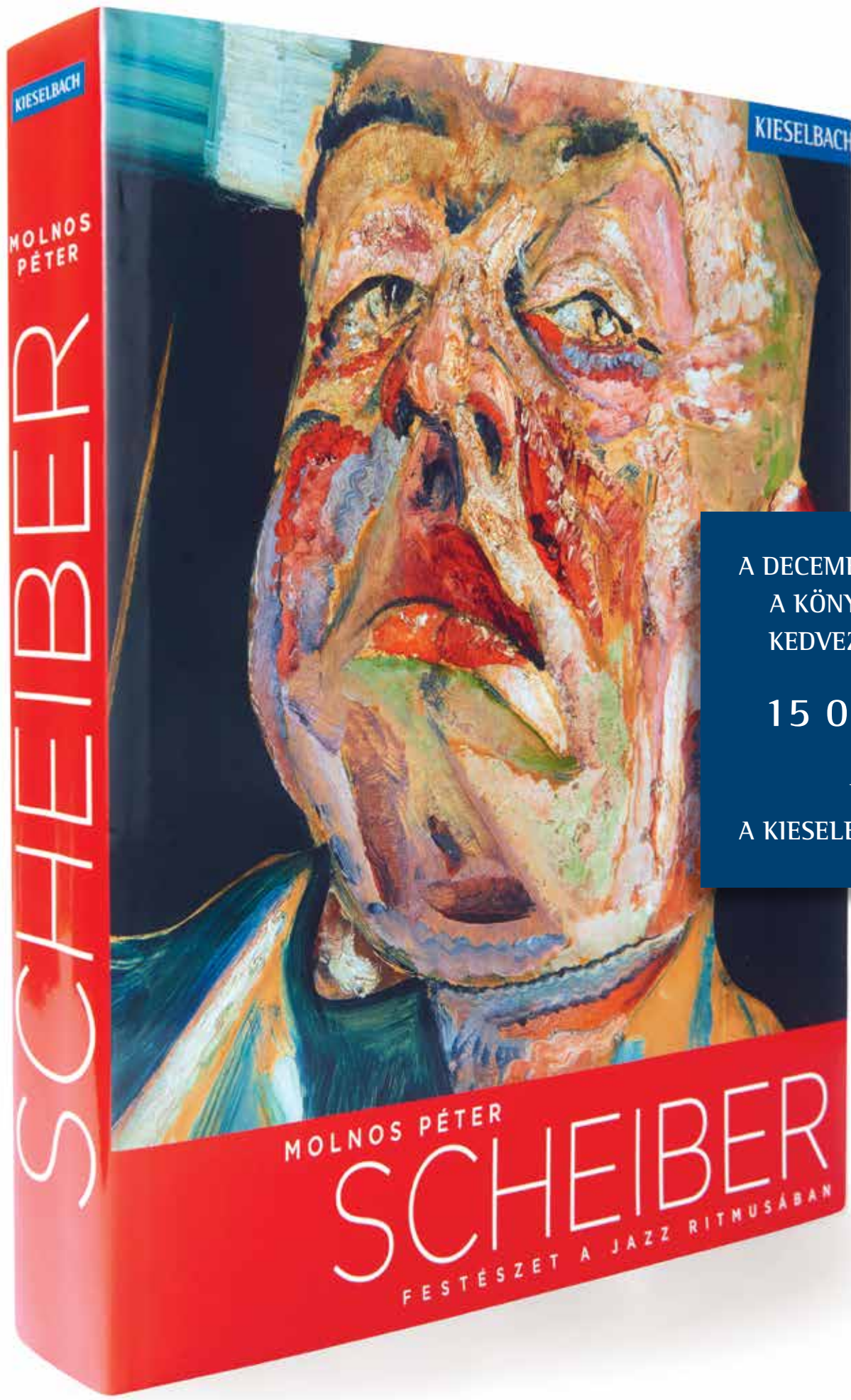
A MAGYAR FORRADALOM 1956
NAPLÓ, Budapest, 2006

TAMÁS KÖNYVE, Budapest, 2009

AZ EUFÓRIA ÉVEI, 1988–1990,
Budapest, 2011

A DECEMBER 20-I AUKCIÓIG
A KÖNYV TOVÁBBRA IS
KEDVEZMÉNYES ÁRON:

15 000 FT-ÉRT

KAPHATÓ
A KIESELBACH GALÉRIÁBAN

KIESELBACH

2 0 1 4 . D E C E M B E R 2 0 .

H O T E L M A R R I O T

1052 BUDAPEST, APÁCZAI CSERE JÁNOS U. 4.

AZ ÁRVERÉST VEZETI: WINKLER NÓRA

Az aukció anyagát összeállította:

KIESELBACH TAMÁS művészettörténész

MÁTHÉ FERENC festménybecsüs

EINSPACH GÁBOR igazságügyi szakértő

A katalógust szerkesztette:

KIESELBACH ANITA

A katalógusban szereplő tanulmányok szerzői MOLNOS PÉTER, BARKI GERGELY,

BOROS JUDIT ÉS ROCKEMBAUER ZOLTÁN művészettörténészek

A katalógusban szereplő analógiákat KIESELBACH ÁKOS válogatta

Munkatársak: KOLOZSVÁRY GYÖNGYVÉR, MAROSVÖLGYI GÁBOR, SZÚCS ANDRÁS

Kiadta / Published by: KIESELBACH GALÉRIA

Fotó / Photographs by: DARABOS GYÖRGY

Grafikai tervezés és nyomdai előkészítés / Design and prepress by: MÁRKUS LAURA, HORVÁTH ISTVÁN

Nyomás és kötés / Printed by: MESTER NYOMDA

KIÁLLÍTÁS / ONVIEW

Kieselbach Galéria

2014. december 5. – december 19.,

minden nap 10–18 óráig

ÁRVERÉS / AUCTION

December 20. (szombat) 18 órától

HOTEL MARRIOTT,

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 4.

INFORMÁCIÓ / INFORMATION

Kieselbach Galéria, Budapest,

V. Szent István krt. 5.

Tel.: 00-36-1-269-3148,

00-36-1-269-3149,

Fax: 00-36-1-269-2219

E-mail: gallery@kieselbach.hu

www.kieselbach.hu

a Galéria Facebook oldala

25. Matters not covered in present Terms and Conditions shall be governed by and interpreted in accordance with the Civil Law of Hungary. In case of any disputes parties agree that the Metropolitan Court of Budapest is to have jurisdiction.

1

1 = VASZARY JÁNOS (1867-1938)

Kalapos nők az olasz tengerparton, 1933
Women with Hat on the Beach in Italy

21 x 28 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vaszary J. Alassio 933 VIII.

Kikiáltási ár: 120 000 Ft / 393 EUR
 Becsérték: 140 000 - 180 000 Ft
 Estimated price: 459 - 590 EUR

2

2 = MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Téli tatrai táj (Csönd)
Landscape in the High Tatras in Winter (Silence)

23,5 x 31,5 cm
 Olaj, fal | Oil on board
 Jelés nélkül | Unsigned
 Hátoldalon | Reverse: hagyatéki pecsét

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 787 EUR
 Becsérték: 1 200 000 - 2 400 000 Ft
 Estimated price: 3 934 - 7 869 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor Wolfner József, Farkas István festőművész édesapjának gyűjteményében

3 ■ IVÁNYI GRÜNWARD BÉLA (1867–1940)

Tuniszi utca
Street in Tunis

49 x 66 cm
Pasztell, papír | Pastell on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 800 000 Ft / 2 623 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 1 600 000 Ft
Estimated price: 3 934 – 5 246 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Wolfner József, Farkas István festőművész édesapjának gyűjteményében

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY
- Említve Iványi Grünwald Béla „jelentős műveinek sorozatában”, a 35. tételként:
Malonyai Dezső: A fiatalok. Ferenczy Károly, Grünwald Béla, Katona Nándor,
Magyar Mannheimer Gusztáv, Rippl-Rónai József. Budapest, 1906. 81. oldal.
- Telepy Katalin: Iványi-Grünwald Béla. Budapest, 1985. 74. oldal
(Kat. 41. Tuniszi utca, 1900 körül - lappang)

A Művészet című folyóirat, 1905. 4. száma, 216–217. oldal
Malonyai Dezső: Grünwald Béla, jelen képünkkel

Iványi Grünwald Béla: Tuniszi utca, 1900, magántulajdon

4

4 = KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Anya gyermekével, 1930-as évek
Mother with Child, 1930s

27 x 16,5 cm
 Tus, papír | Indian Ink on paper
 Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
 Becsérték: 300 000 – 600 000 Ft
 Estimated price: 984 – 1 967 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor Bedő Rudolf gyűjteményében

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
 - Szenvedély és tudás. Bedő Rudolf műgyűjteménye.
 Szerk.: Molnos Péter. Budapest, 2010. 178. oldal.

5 = SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Nagyváros, 1920-as évek második fele
City, Late 1920s

36 x 33 cm
 Pasztell, papír | Pastell on paper
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Schönberger A

Kikiáltási ár: 420 000 Ft / 1 377 EUR
 Becsérték: 600 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 1 967 – 3 934 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor a művész családjának tulajdonában

5

6

6 ■ HÁRY GYULA (1864-1946)

Vendéglő a „Szerelem bolondjához” (Budai kisvendéglő háttérben a Gellért hegygel)
Restaurant in Buda with the Gellért Hill in the Background

15 x 18,5 cm
 Olaj, karton | Oil on cardboard
 Jelezve lent középen | Signed lower centre: Vendéglő a „Szerelem bolondjához” Budapest Hány Gy.

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 328 EUR
 Becsérték: 120 000 – 240 000 Ft
 Estimated price: 393 – 787 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor dr. Mayenfisch tulajdonában, majd a zürichi Kunsthaus gyűjteményében

7

7 ■ RUBOVICS MÁRK (1867-1947)

Vízparton, 1885
At the Brook, 1885

33,5 x 73,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Rubovics 85

Kikiáltási ár: 160 000 Ft / 525 EUR
 Becsérték: 200 000 – 400 000 Ft
 Estimated price: 656 – 1 311 EUR

8

8 ■ KUDLÁK LAJOS (1890-1960)

Házak, 1940-es évek
Houses, 1940s

40 x 33 cm
 Tempera, karton | Tempera on cardboard
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Kudlák

Kikiáltási ár: 600 000 Ft / 1 967 EUR
 Becsérték: 1 000 000 - 1 500 000 Ft
 Estimated price: 3 279 - 4 918 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Kassai modernek. A két világháború közötti képzőművészet Kassán,
 kiállítási katalógus, szerk.: Szabó Lilla, Szentendre, 2009. (81. oldal)

9 ■ SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Kalapos önarckép
Self-Portrait with a Hat

44 x 33 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 400 000 Ft / 1 311 EUR
 Becsérték: 600 000 - 900 000 Ft
 Estimated price: 1 967 - 2 951 EUR

9

10

10 = HÁRY GYULA (1864-1946)

A Mondsee látképe Ausztriában, 1930-as évek
Mondsee in Austria, 1930s

60 x 80 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Mondsee Hány Gy

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
 Becsérték: 300 000 – 450 000 Ft
 Estimated price: 984 – 1 475 EUR

11

11 = EDVI ILLÉS ALADÁR (1870-1958)

Tavaszi virágzó fák
Spring (Blossoming Trees)

48 x 70 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: E Illés A.

Kikiáltási ár: 220 000 Ft / 721 EUR
 Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft
 Estimated price: 1 311 – 1 967 EUR

12 ■ DIYARBAKIRLI TAHSIN (1875–1937)

Mosqueé Ortakoy Camii, (Iisztambul)
Mosqueé Ortakoy Camii, (Istanbul)

60 x 80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Tahsin Bey

Kikiáltási ár: 3 200 000 Ft / 10 492 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 13 115 – 16 393 EUR

13

13 • STEIN JÁNOS (1874-1944)

Bőség (Akt gyümölcsökkel)
Nude with Fruits

20 x 8,5 cm
Olaj, falemez | Oil on board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Stein J. G.

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 328 EUR
Becsérték: 120 000 - 240 000 Ft
Estimated price: 393 - 787 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor dr. Mayenfisch tulajdonában,
majd a zürichi Kunsthaus gyűjteményében

14 • MIRALLES, FRANCISCO (1848-1901)

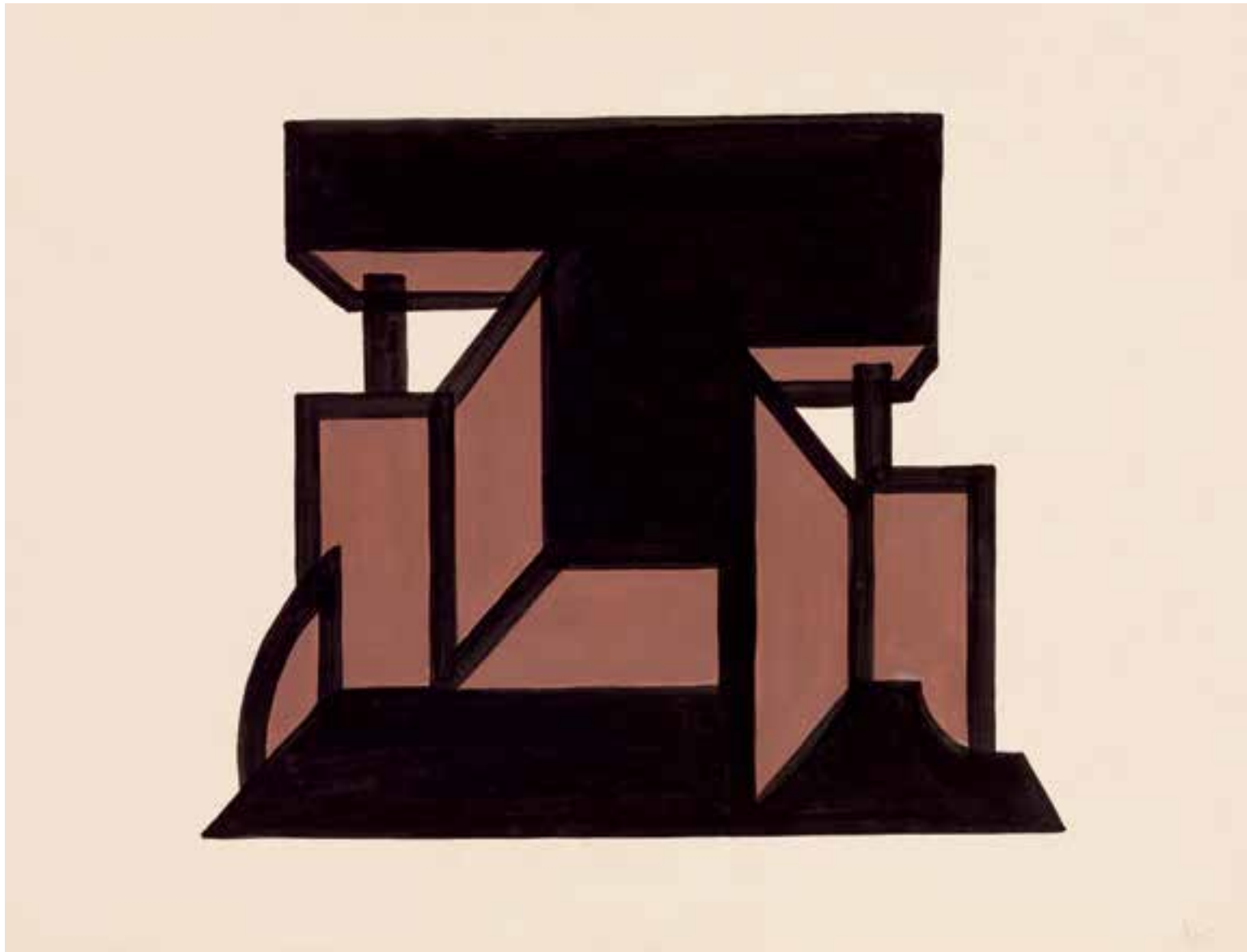
Fiatal spanyol nő legyezővel
Young Spanish Woman with a Fan

41 x 32,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: F. Miralles

Kikiáltási ár: 600 000 Ft / 1 967 EUR
Becsérték: 700 000 - 900 000 Ft
Estimated price: 2 295 - 2 951 EUR

14

15

15 - PÉRI LÁSZLÓ (1899-1967)

Kompozíció
Composition

29,7 x 42 cm
Linómetszet | Linocut
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Péri

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 328 EUR
Becsérték: 140 000 - 240 000 Ft
Estimated price: 459 - 787 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- A mostani tulajdonos Péri László özvegyétől vásárolta a képet

16 - SCEIBER HUGÓ (1873-1950)

Sárga ruhás táncosnő
Dancer in a Yellow Dress

65 x 50 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Scheiber H

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 4 5090 EUR
Becsérték: 2 000 000 - 3 000 000 Ft
Estimated price: 6 557 - 9 836 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Dr. Keresztes László gyűjteményében

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Munkácsytól Barcsayig. Modern magyar művészet a Keresztes-gyűjteményben,
szerk. Kolozsváry Marianna, 115. oldal

16

17 = MIKOLA ANDRÁS (1884–1970)

Séta a nagybányai parkban
Walk in a Park in Nagybánya

100 x 110 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Mikola

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft / 4 918 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 902 – 9 180 EUR

Glatz Oszkár: Domboldal kiránduló gyermekekkel, 1910 körül
Kovács Gábor gyűjteménye

18

18 ■ SKUTECZKY DÖME (1850-1921)

Nagyapó
Grandfather

60 x 46 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra fent: Skuteczky D.

Kikiáltási ár: 460 000 Ft / 1 508 EUR
Becsérték: 600 000 - 900 000 Ft
Estimated price: 1 967 - 2 951 EUR

19

19 ■ SZIKSZAY FERENC (1871-1908)

Tengerparti emlék, 1894
Memories of the Sea, 1894

50 x 41,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Szikszay 94

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 803 EUR
Becsérték: 700 000 - 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 295 - 3 934 EUR

20 = MATTIS-TEUTSCH JÁNOS (1884-1960)

Vörös ló, (Kompozíció), 1922-23
Red Horse (Composition), 1922-23

35,5 x 25 cm
Olaj, vászon, kartonon
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: MT

Kikiáltási ár: 9 000 000 Ft / 29 508 EUR
Becsérték: 12 000 000 - 18 000 000 Ft
Estimated price: 39 344 - 59 016 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Avant-garde Hongroise 1915–1925. Brüsszel, 1999. október–2000. január. (Kat. 88)
- Mattis Teutsch és a Der Blaue Reiter. Magyar Nemzeti Galéria, 2001. márc 14.–június 24. (Kat. 106)
- Mattis Teutsch és a Der Blaue Reiter. Haus der Kunst, München, 2001. július 6.–október 8. (Kat. 106)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Mattis Teutsch és a Der Blaue Reiter. Szerk.: Bajkay Éva, Jurecskó László, Kishonty Zsolt, Tímár Árpád. Kiáll. kat. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, Haus der Kunst, München, 2001. 225. oldal
- Modern magyar festészet 1919–1964. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2004. 63. oldal

Alig akad olyan művész a 20. századi magyar festészet történetében, akit erősebb szálak kapcsolnának össze a nemzetközi avantgárrdal, mint Mattis Teutsch Jánost. A húszas évek elején készült alkotásai tökéletesen illeszkednek a korszak európai modern mozgalmaihoz, ráadásul már születésük pillanatában a háborút követő évek legfontosabb művészeti centrumában, a berlini Der Sturm Galéria falain és az azonos nevű folyóirat lapjain kerültek a közönség elé.

ÚT A LEGNAGYOBBAK KÖZÉ

Az erdélyi székely és szász családból származó, így a magyar és a német kultúra kettős vonzáskörében nevelkedő Mattis Teutsch 1901-ben került szülővárosából, Brassóból Budapestre, ahol az Iparművészeti Iskolában szobrásznak tanult. Innen a müncheni Bajor Királyi Szépművészeti Akadémiára ment, majd 1905-ben Párizsba költözött. Az itt töltött évek alatt felfigyelt Gauguin, Van Gogh és Matisse művészetére. A tizes években kibontakozó festői stílusán felfedezhetjük a müncheni szecesszió lágyan hajladozó vonalkultúrájának valamint Edvard Munch szimbolista festészetének hatását, művészetét

Franz Marc: Vörös lovak, 1911, magántulajdon

Franz Marc: Ló tájképben, 1910
Museum Folkwang, Essen, Németország

mégis leginkább az expresszionisták, elsősorban Vaszilij Kandinszkij, Alexej von Javlenszkij és Franz Marc inspirálták. A Der Blaue Reiter művészeihez hasonlóan nála is megfigyelhetjük az ábrázolás elvont, filozofikus jellegét: műveiben a látható és a transzcendens világ összefüggéseit kereste, a formák és színek szimbolikus és expresszív tulajdonságait aknáztta ki. Nem véletlen, hogy Mattis Teutsch éppen Berlinben, a nemzetközi avantgárd – elsősorban az absztrakt expresszionizmus – korabeli központjában érte el legfontosabb sikereit. 1921 és 1925 között számos alkalommal kiállított Herwarth Walden korszakos jelentőségű galériájában, a Der Sturm-ban, sőt a legendás „művészeti menedzser” Mattis Teutsch több alkotását is címlapon reprodukálta azonos nevű folyóiratában. Megbecsültségét jól jelzi, hogy a berlini tárlatokon közösen szerepelt többek között Paul Klee-vel, William Wauer-rel, Georg Muche-vel, Archipenko-val és Chagall-al.

AVANTGÁRD IKON

A most bemutatott festmény kitüntetett helyet foglal el Mattis Teutsch avantgárd periódusában. Az absztrakt képek között alig akad ugyanis olyan mű, melynél az ihlető motívum, a színek és formák logikus rendje mögött „rejtőző” kiindulópont ilyen tisztán és egyértelműen felsejlene. A lebegés és az időtlenség illúzióját keltő kék háttér artistikusan egymásra rétegződő, lüktetően áramló ecsetvonásokból épül fel, előtte élesen rajzolódik ki az egymásba épülő ívekből szerkesztett, dinamikus vörös figura, melyet a vizuális kapaszkodót kereső néző önkéntelenül is ágaskodó lóként értelmez. A fekete sörény és farok között kék színű, lovagló figura sziluettje bontakozik ki, mintha lándzsát tartva küzdene a lovát megrémisztő ellenséggel: a tárgynélküli látvány így alakul át a néző asszociációi révén Szent György jól ismert alakjává. Az orosz ikonok absztraháló formanyelvükkel, jelképi tömörségükkel és transzcendens kisugárzásukkal hatalmas inspirációt jelentettek az expresszionista művészek számára, s ez a tradíció Mattis Teutsch művészetében is fontos szerepet játszott. A színek szimbolikája, a kék-vörös-sárga hármasság, a tisztaság, a harcos dinamika és a Napkorong éltető ragyogása, valamint a ló, mint a szilaj, de megszelídített erő jelképe tökéletes kompozícióban egyesül a képen: így válik a Vörös ló valódi avantgárd ikonná.

Molnos Péter

21

21 = MOLNÁR C. PÁL (1894-1981)

Romantikus táj kőhíddal
Romantic Landscape with a Stone Bridge

39 x 53 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra lent | Signed lower left: MCP

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 1 049 EUR
 Becsérték: 500 000 – 800 000 Ft
 Estimated price: 1 639 – 2 623 EUR

22

22 = JASSZUSCH ANTAL (1882-1965)

Őszi erdő, 1930 körül
Autumn Forest, c. 1930

69,6 x 96,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Jaszush

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 7 213 EUR
 Becsérték: 3 500 000 – 5 000 000 Ft
 Estimated price: 11 475 – 16 394 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
 – Kassai modernek. A két világháború közötti képzőművészet Kassán,
 kiállítási katalógus, szerk.: Szabó Lilla, Szentendre, 2009. 33. oldal

23

23 ■ PERLMUTTER IZSÁK (1866-1932)

Poprádi táj, 1899
Poprad Landscape, 1899

16 x 24 cm
 Olaj, fa | Oil on panel
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Perlmutter
 Hátoldalon | Reverse: Perlmutter fecit Poprad 1899. jul. 20.

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 918 EUR
 Becsérték: 400 000 – 700 000 Ft
 Estimated price: 1 311 – 2 295 EUR

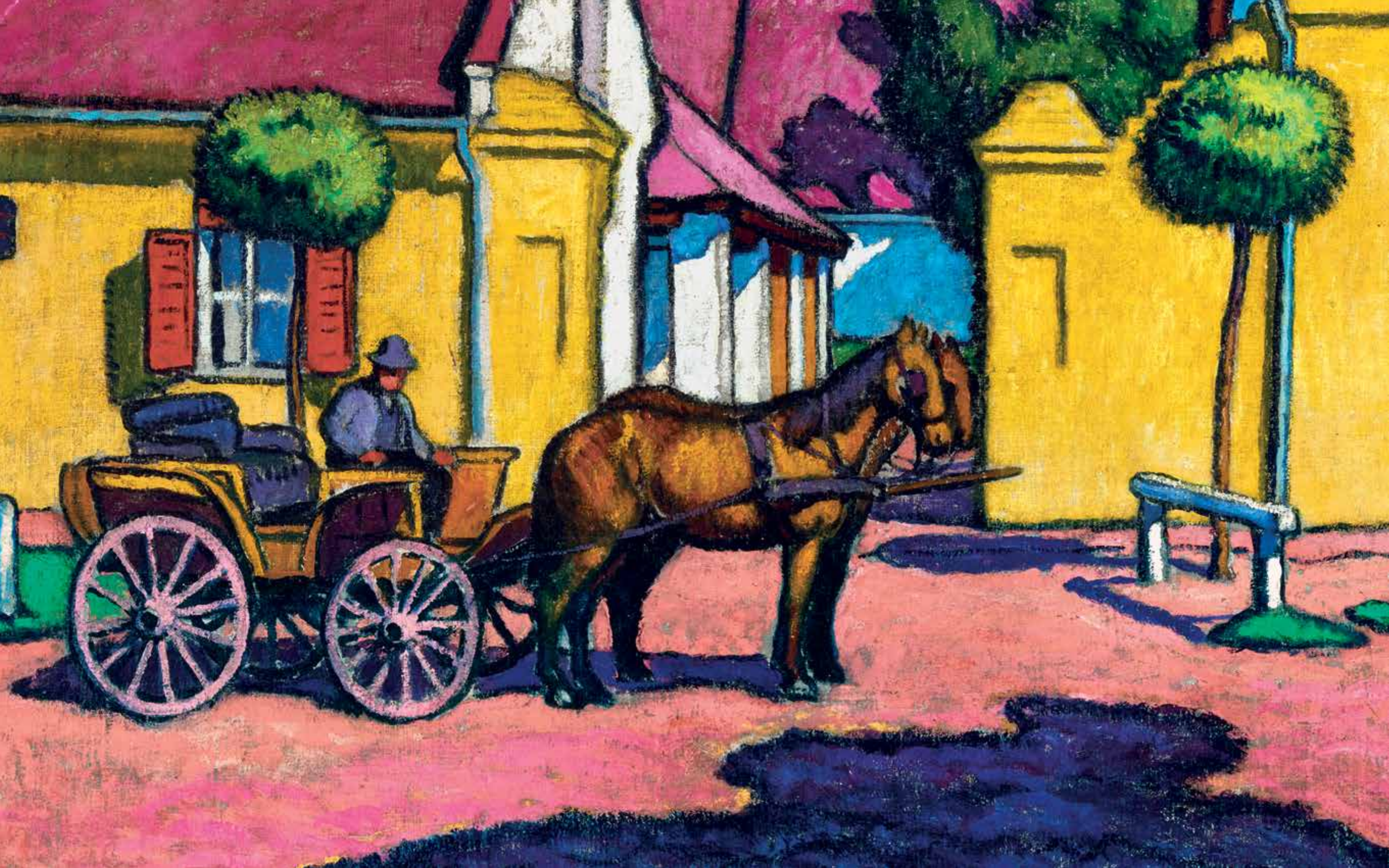
24

24 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Tavaszi Tátrában
Spring in the High Tatras

29 x 40 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 4 590 EUR
 Becsérték: 2 000 000 – 4 000 000 Ft
 Estimated price: 6 557 – 13 115 EUR

25 ■ PECHÁN JÓZSEF (1875-1922)

Napfényes utca lovasfogattal, 1911 körül
Sunlit Streer with Horse-Carriage, c. 1911

101 x 101 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Pechán

Kikiáltási ár: 16 000 000 Ft / 52 459 EUR
Becsérték: 20 000 000 - 30 000 000 Ft
Estimated price: 65 674 - 98 361 EUR

Ferenczy Károly: Márciusi est, 1902
Magyar Nemzeti Galéria

Ziffer Sándor: Napfényes nagybányai udvar
(Kilátás a kertünkre), 1910, magántulajdon

Tihanyi Lajos: Nagybányai utcarészlet, 1908
Magyar Nemzeti Galéria

A NAGY FELFEDEZÉS

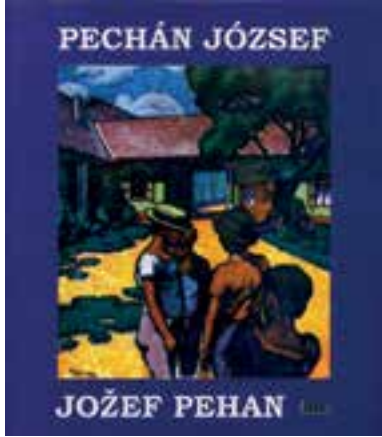
Az 1996-os, reveláló hatású Nagybánya-kiállítás számos, korábban alig ismert életműre irányította rá a figyelmet. Közülük talán Pechán József okozta a legnagyobb meglepetést: Zazar-parti tájképe a legjobb neós képeket idéző, ragyogó kolorittal, biztos komponálással és nagyvonalú dekorativitással nyugtázta le a nézőket. Bár e festmény, s a katalógusban közölt alapos tanulmány egy csapásra ismerté tette nevét a művészettörténészek és műgyűjtők körében, az igazi hírnév még váratott magára. A feledés homályából éppen csak felbukkanó festő esetében is súlyos ballasztként hatott a szokásos „magyar átok”: a történelem viharaiban elveszett vagy megsemmisült az életmű hatalmas része, s a lappangó művek egykori, szédítő gazdagságára és tekintélyt parancsoló kvalitására csak megsárgult fotókból vagy régi kiállítási katalógusok címeiből következtethettünk. A vigasz csupán az volt, hogy az idő – s ennek igazságát nap mint nap megtapasztalhatjuk – nekünk dolgozik: évtizedekig, akár egy egész évszázadon át lappangó művek bukkannak fel hirtelen, s adnak rangot egy-egy alig ismert, csaknem elfeledett életműnek, vagy értékelnek át akár gyökeresen is már lezártnak tűnő, feldolgozottnak hitt művészi pályákat.

A MAGYAR VADAK KÖZELÉBEN

A most felbukkant, *Napfényes utca lovasfogattal* című festmény egy újabb, közel száz éven át lappangó üzenet a múltból, mely a modern magyar festészet egy rendkívül értékes, de sokáig elfeledett alakjára hívja fel a figyelmet. A négyzetes formátumú, fauvos dekorativitású kompozíció stílusjegyei alapján 1911 körül készült, a vajdasági származású festő legerősebb alkotói korszakában. Pechán ekkor már túl volt bécsi és müncheni akadémiai tanulmányain és a legendás Hollósy-iskolában töltött inspiráló időszakon.

Perlrott-Csaba Vilmos: Verőfényes udvar Nagybányán, 1907, magántulajdon

Béla Duranci, Németh Ferenc, Bordás Győző:
Pechán József, Forum Kiadó, 2008

Itt ismerkedett meg Ziffer Sándorral is, akivel szoros baráti és művészi viszonyban dolgozott együtt 1907-es és 1908-as nagybányai tartózkodása alatt. Nem véletlen, hogy a most bemutatott festmény igen közel áll Ziffer jól ismert, neós képeinek stílusához, de Czóbel és Tihanyi korai alkotásával is egyértelmű rokonságot mutat. Közös bennük a Gauguin képeire emlékeztető dekoratív látásmód, a felszabadult paletta, a fénnel telített színekkel kitöltött nagy foltok, a hangsúlyos kék kontúrok használata, a kékés-lilás árnyékok dominanciája és egy sajátos, alla prima festésmód, melynek lényege, hogy a kép alkotója erősen szívó alapra, rendkívül vékonyan viszi fel az olajfestéket, sőt a vászon egyes területein finoman hagyja átderengeni a fehér alapozást, így téve lüktetővé, lélegzővé a kompozíciót.

EGYKORI SIKEREK

Pechán 1909-ben Párizsba is eljutott, majd közel öt esztendőre Pesten telepedett le és a Budafoki úton bérelt műtermes lakást. Művészi és társadalmi kapcsolatai kiszélesedtek: megismerkedett Kernstokkal, Rippl-Rónaival, Berénnel és a modern magyar festészet számos más képviselőjével. A Művészház alapítói között is ott találjuk, s a legújabb törekvéseknek évekig helyet biztosító intézmény csoportkiállításokon, sőt 1913-ban egy több városban bemutatott egyéni tárlaton is közönség elé tárta frissen elkészült műveinek sorozatát. A korabeli kritikusok lelkesen dicsérték az 1910 körül készült műveit, s a gyűjtők is hamar felfedezték maguknak. A modern irányzatok egyik legfőbb támogatója, minden idők legjelentősebb magyar műgyűjtője is vásárolt tőle: egykor Nemes Marcell világhírű kollekcióját gazdagított a *Táj lovakkal* című kép, mely az 1934-es hagyatéki árverésen bukkant fel utoljára, s mely méretében és stílusában is igen közel állt a most bemutatott képhez.

Molnos Péter

Pechán József: Nagybányai táj, 1910

26

26 ■ KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Városszéli házak, 1920-as évek eleje
Houses in the Suburb, early 1920s

30,5 x 42,5 cm
 Szén, papír | Charcoal on paper
 Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 918 EUR
 Becsérték: 400 000 - 700 000 Ft
 Estimated price: 1 311 - 2 295 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor Emódi Gábor gyűjteményében

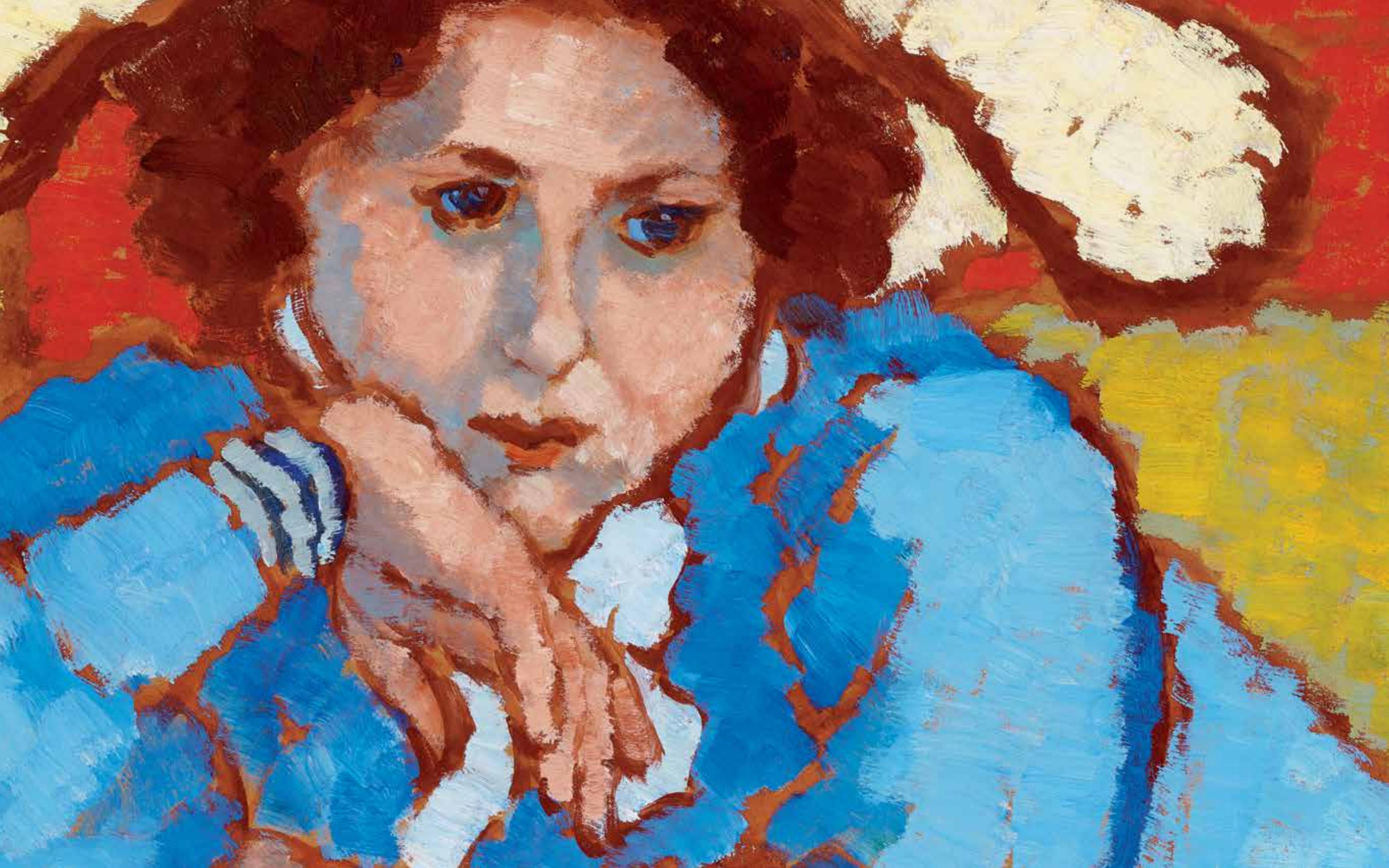
27

27 ■ ANNA MARGIT (1913-1991)

Lány sállal, 1940
Girl with a Scarf, 1940

59 x 46 cm
 Tempera, papír | Tempera on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Anna Margit
 Hátdoldalon | Reverse: 1940/7

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 4 590 EUR
 Becsérték: 2 500 000 - 4 000 000 Ft
 Estimated price: 8 197 - 13 115 EUR

28 ■ RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861–1927)

Kék ruhás lány virágos kalapban, 1909 körül
Girl in a Blue Dress and Hat with Flowers, c. 1909

68 x 49,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Rónai
Hátoldalon | Reverse: a BÁV 42. aukciójának cédulája, 303-as és 48-as szám, valamint felragasztott cédula töredéke „Kaposvár” felirattal

Kikiáltási ár: 38 000 000 Ft / 124 590 EUR
Becsérték: 50 000 000 – 80 000 000 Ft
Estimated price: 163 934 – 262 295 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- XII. Nagy művészeti aukció. Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete (volt Ernst Múzeum), Budapest, 1943. november 20–27. (Kat. 601)
- A Bizományi Áruház Vállalat 42. képauciójának kiállítása. MOM Művelődési Központ, Budapest, 1977. március. (Kat. 303. Kéruhás nő)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- A Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete (volt Ernst Múzeum) XII. Nagy művészeti aukciójának katalógusa. Budapest, 1943. (XIX. tábla)
- A Bizományi Áruház Vállalat 42. képauciójának katalógusa. Budapest, 1977. (303. kép)

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Rippl-Rónai József emlékezései. Beck Ö. Fülöp emlékezései. Budapest, 1957. 61, 63–64. oldal.
- Petrovics Elek: Rippl-Rónai. Budapest. é. n. (1942).
- Genthon István: Rippl-Rónai József. Budapest, 1958. 26–27. oldal.
- Vasárnapi Ujság, 1912. szeptember 29. 782. oldal.
- Bernáth Aurél: Feljegyzések éjjél körül. Napló. Budapest, 1976. 168–169.

Gabrielle Münter: Marianne von Werefkin portréja
1909

Cuno Amiet: Anna Amiet feldíszített kalappal, 1906
Kunstmuseum, Bern

Rippl-Rónai, Lazarine és Anella a kaposvári műteremben, háttérben a festményen is feltűnő kanapéval, 1911

Rippl-Rónai József: Nő három kislánnyal, 1909 körül
Brooklyn Museum, New York

Rippl-Rónai József: A kaposvári Róma-villa, Musee d'Orsay, Párizs

RIPPL-RÓNAI FESTMÉNYEI A VILÁG JELENTŐS MÚZEUMAINAK ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSAIN

Rippl-Rónai József: Karcsú nő vázával, Chicago, Art Institute

Rippl-Rónai József: Enteriőr zöld karosszékkel, 1910
MUMOK Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Bécs

Rippl-Rónai József: Sárga zongoraszoba II., 1909
Museum of Fine Arts, Houston

Rippl-Rónai József életművének kevésbé ismert, de annál jelentősebb darabjai közé tartozik a Kék ruhás lány virágos kalapban című olajkép. A festői pálya legnépszerűbb periódusát reprezentáló főmű, mely ideális méretével, tetszetős témájával, üdítő színvilágával és tökéletes állapotával a világ bármely múzeumának és magángyűjteményének díszére válna.

Az első budapesti sikerek után Kaposváron letelepedő festő 1907 körül fejlesztette ki saját, senki máséhoz nem hasonlítható festői modorát, a később kukoricásnak keresztelt stílust. A fellazított faktúrával szinte lélegzővé váló szín, a „rojtos”, barna körvonalakkal határolt nagy, szinte ragyogó foltok dekoratív ereje vált e korszak remekműveinek főszereplőjévé. Nem véletlen, hogy Rippl az 1911-ben publikált Emlékezéseiben hosszan kitért új stílusa legfontosabb karaktervonására és arra a szoros kapcsolatra, mely képeinek koloritja és életének új színtere, a szerencsése meglelt tökéletes otthon között kialakult: „A színharsogást nyilván mai kedélyhangulatom követeli tőlem. Környezetem most ilyen, tehát ilyen irányban hat az is reám. Ilyen színek vesznek körül bennünket újabb kaposvári házamban s kertjében. Igen megszerettem a skarlátvörös zsálya és a piros szimpla muskátli mellett a tiszta-fehér színű virágokat, de még jobban a chrómsárga cyniákat. Ennél a sárgánál melegebb, hogy ne mondjam, forróbb színt nem ismerek. Ezeket a színeket keresem most, szinte gyűjtöm, lakásomban is, tárgyakon, kendőkön, falakon. A falak színei közt is ezt az egészen világos sárgát szeretem legjobban: az egyik oldalán csupa-ablak műhelyem falai is ezzel vannak befestve, sőt még ilyen szobában alszom is. Ez a sok szín azután természetesen odakerül a képeimre.” A Kék ruhás lány kompozíciójának szűk kivágata sem akadályozza meg a nézőt abban, hogy pontosan azonosíthassa a festmény megszületésének helyszínét. Ebben nem csupán a képteret párhuzamosan lezáró fal sárga színe, hanem a kanapé jellegzetes formája is segítségünkre van. Ez a biedermeier bútor több ismert festményen és korabeli fotón is feltűnik. Így pontosan tudjuk, hogy a korábbi képekkel ellentétben itt már nem a kaposvári Fő utca kedves, de szűkös parasztházában vagyunk, hanem az 1908-ban megvásárolt Róma-villa közelében, a kis sárga „kastély” hangulatos parkjában álló műteremházban. Ez az idilli „szentháromság”, a villa, a park és a műterem együttese, a festő érett korszakának inspiráló és mindig enyhülést hozó színtere mindenkit megigézett, aki Rippl és Lazarine meghívására egykor megfordulhatott benne.

Rippl-Rónai József: Kaposvári műterem, 1911, Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár

„Afféle elhagyott úrilak volt ez, – írta érezhető nosztalgiával az itt töltött napokra visszaemlékező Petrovics Elek – magányra vágyó emberek építhették, s elhagyatottságában is megőrzött valamit a benne átélt jó idők szépségéből, mint a régi szekrény megőrzi a levendulaillatot. Körülötte holdakra terjedő kert, amelyben öreg diófák állanak őrt virág, vetemény és gyümölcs felett. Nem rátartós úri park, nem is stílusos, de tele dúslombú fákkal, barátságos zugokkal és kilátókkal, kedvesebb a magasabb kerti kultúra sok büszkeségénél.” Ebben a kertben, ahol a „fűvön pávák büszkélkedtek, vörösfoltos, rosszul tejelő, de szép tehének legeltek”, állt egy öreg vincellérház, melyet Rippl-Rónai a beköltözés során műteremmé alakított. Belső látványa nem csak az alkalmi meghívottak számára tárult fel, hanem a Vasárnapi Újságban megjelent riportfotók révén a széles publikum is képet alkothatott róla. Bernáth Aurél szinte gyermekként látogathatott el ide, s késői visszaemlékezésében így elevenítette fel azt az enteriört, melynek falai között annyi remekmű, köztük a Kék ruhás lány virágos kalapban című kép is megszületett: „Első, kertre néző bejárati szobáját, ami egybenylt egy másikkal, »sárga szobának« hívták. Durranó szín volt az, szintiszta kadmiumsárga. (...) Rippl sárga szobája az idők folyamán bőven rákerült a képeire. S amikor őt a modernizmus a »pattogatott kukorica« stílussal teljesen hatalmába kerítette, ez a sárga szín már zavartalanul szerepelt a képeken, mert a stílusrobbanás ereje nagyobb volt, mint a szín ereje. (...) Ez a sárga szobafal volt az első rezdülés a »modern« életvitelhez.”

Ezt az idilli harmóniát, a Róma-villa szépséggel átítatott hétköznapijait idézi meg Rippl-Rónai alkotása, a Kék ruhás lány virágos kalapban című festmény. A szűk képtérbe helyezett fiatal modell finoman elengedett testtartása, elmerengő tekintete, a kék, sárga, zöld és vörös foltok tökéletesre csiszolt egyensúlya, az egymásnak felelő színek harmóniája és a faktúra utánozhatatlan könnyedsége igazi mesterművé avatják a képet: valódi gyöngyszem, mely úgy tud megszólalni a kor legmodernebb festői nyelvéen, úgy enged teret a viruló koloritnak és a felületalakítás precízen kimódolt stílusának, hogy közben egy pillanatra sem halkul el a lélek csendes sutogása, a nézőben nosztalgikus melegséget keltő otthonosság halk hangja.

Molnos Péter

Rippl-Rónai József: Anella virágot tart, 1911, magántulajdon

29

29 - FÁY DEZSŐ (1888-1954)

Koraősz
Autumn

55 x 44 cm
Tempera, papír | Tempera on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Fáy Dezső

Kikiáltási ár: 150 000 Ft / 491 EUR
Becsérték: 200 000 - 350 000 Ft
Estimated price: 656 - 1 148 EUR

30

30 - SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Műtermi csendélet virágokkal
Studio Still-life with Flowers

46 x 45 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Schönbberger

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 093 EUR
Becsérték: 700 000 - 1 400 000 Ft
Estimated price: 2 295 - 4 590 EUR

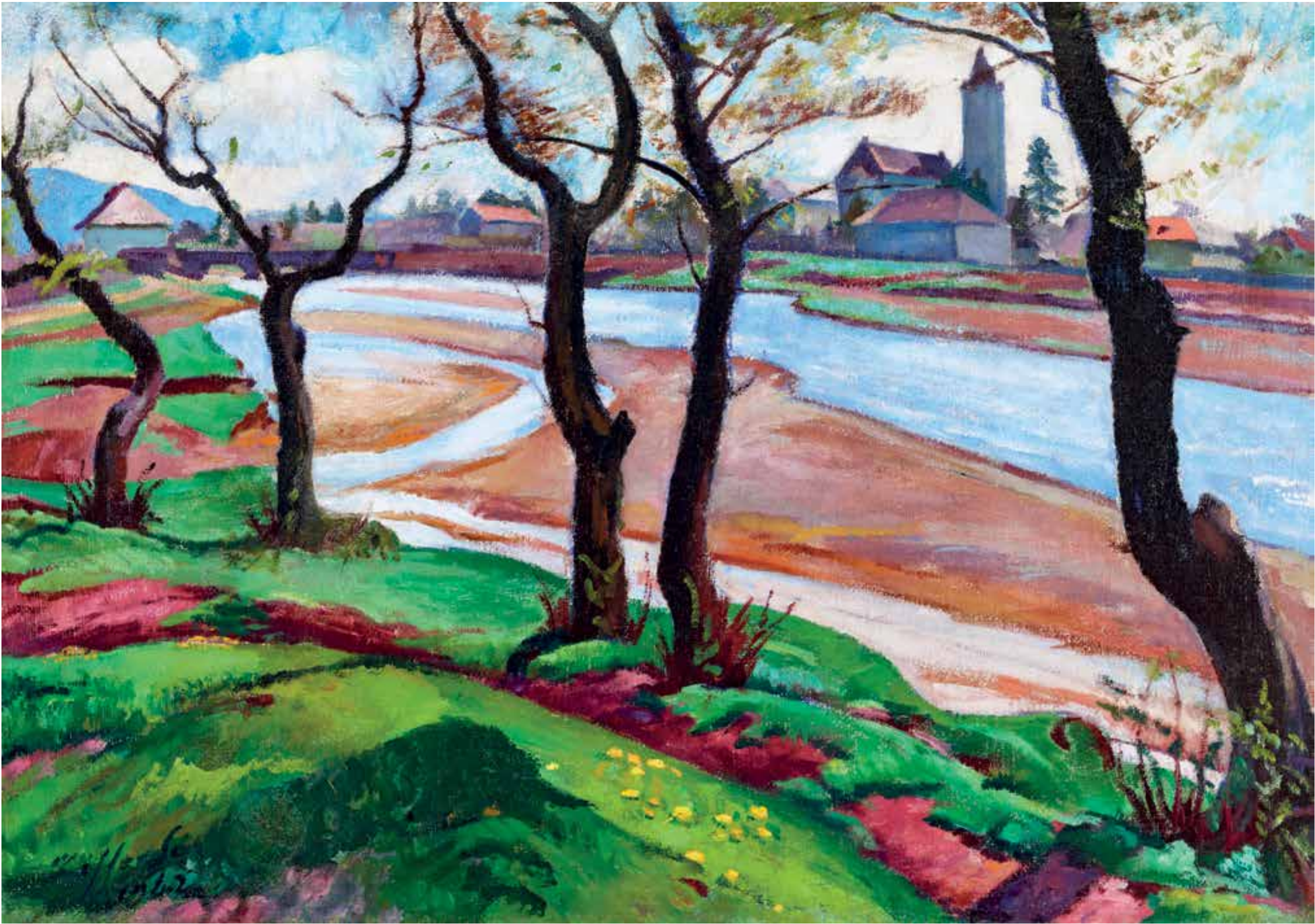
PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a művész családjának tulajdonában

31 - ZIFFER SÁNDOR (1880-1962)

Nagybányai Zazar-part, 1942
The Brook Zazar in Nagybánya, 1942

71 x 100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Ziffer Sándor 1942

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 9 180 EUR
Becsérték: 3 500 000 - 6 000 000 Ft
Estimated price: 11 475 - 19 672 EUR

Vincent van Gogh: Arles virágzókor, 1888
Van Gogh Museum, Amsterdam

32

32 = PERLMUTTER IZSÁK (1866-1932)

Templomkert
Churchyard

14 x 20,5 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Perlmutter I

Kikiáltási ár: 120 000 Ft / 393 EUR
Becsérték: 250 000 – 400 000 Ft
Estimated price: 820 – 795 EUR

33

33 = TELEPY KÁROLY (1828-1906)

Tátrai táj
Landscape in the High Tatras

47 x 82,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Telepy

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 902 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimated price: 6 557 – 13 115 EUR

34 ■ PERLROTT CSABA VILMOS (1880–1955)

Budapesti látkép a Rákóczi úttal, 1910-es évek
View of Budapest with the Rákóczi Street, 1910s

93 x 125 cm
Olaj, falemez | Oil on board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Perlrott Csaba Vilmos

Kikiáltási ár: 24 000 000 Ft / 78 689 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 50 000 000 Ft
Estimated price: 98 361 – 163 934 EUR

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Bornemisza Géza: Perlrott Csaba Vilmos művészete. Budapest, 1929.
- Hess, Emil: Wilhelm Perlrott-Csaba und seine Kunst. Berlin, 1929.
- Rabinovszky Máriusz: Perlrott-Csaba Vilmos. Ars Una, 1924, 335–341.
- Bálint Rezső: Perlrott Csaba Vilmos. Múlt és Jövő, 1934. január, 10.
- Benedek Katalin: Perlrott Csaba Vilmos (1880–1955). Békéscsaba, 2005.
- Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904–1914. Kiállítási katalógus.
Szerk.: Passuth Krisztina, Szücs György. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2006.

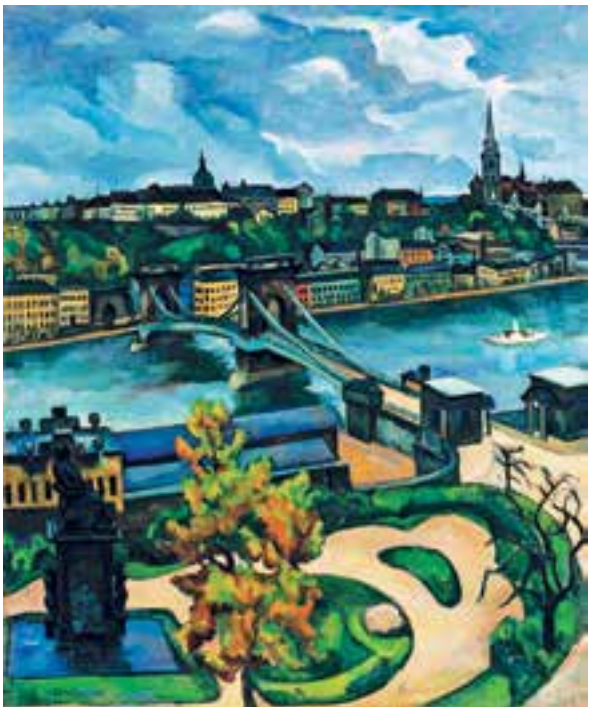
Budapesti látkép a Rákóczi úttal és a Blaha Lujza téren még látható Magyar Nemzeti Színház régi épületével, 1900 körül

Joan Miró: Utcarészlet, 1918 körül

Perlrott-Csaba Vilmos: Kecskeméti főtér, 1910-es évek eleje, magántulajdon

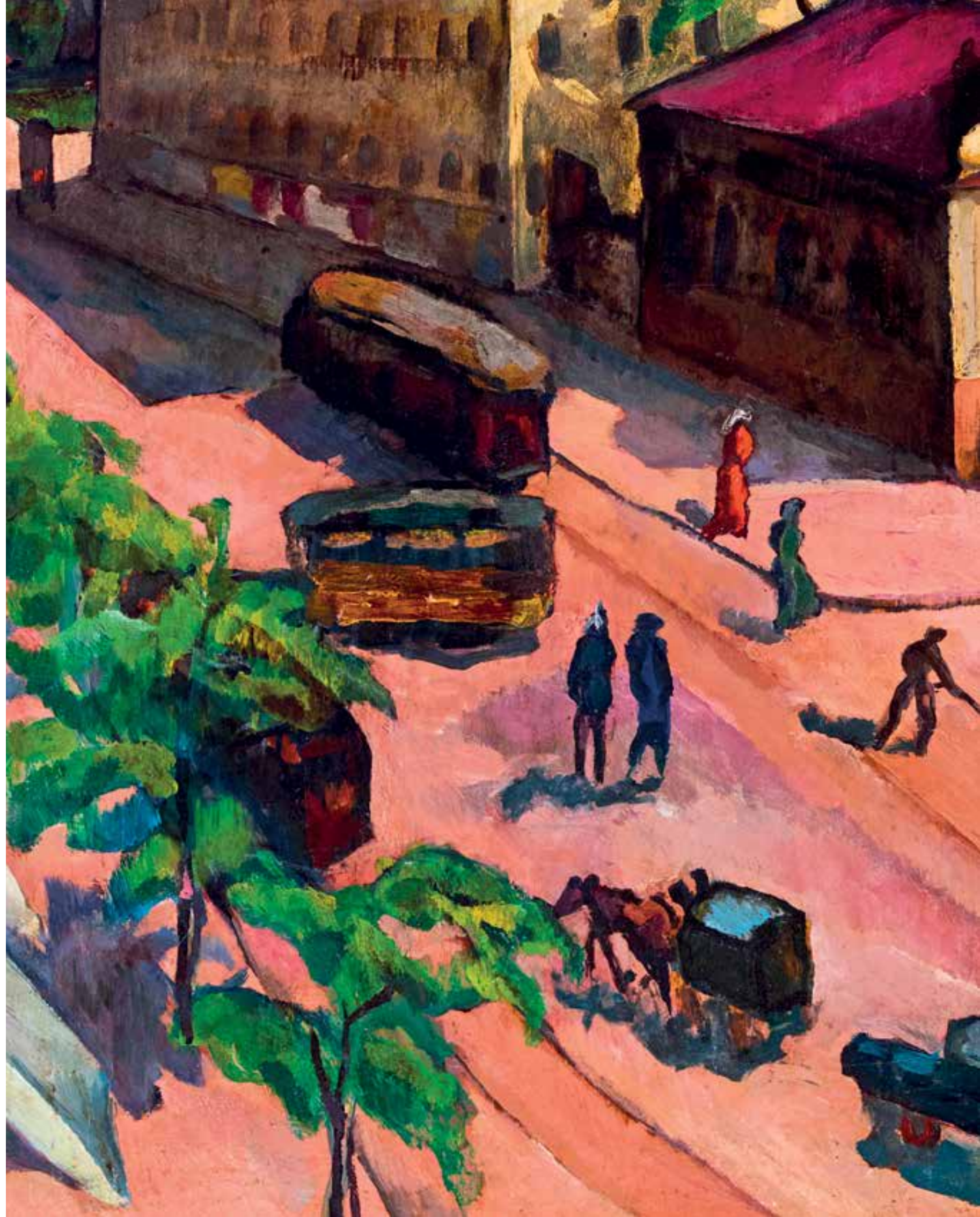

Perlrott Csaba Vilmos: Őszi Budapest, 1910-es évek, magántulajdon

A nagybányai művésztelepen, majd 1909 körül Párizsban, Matisse iskolájában tanuló Perlrott a tízes évek közepére már túl volt a festészetét alapjaiban átformáló spanyol élményen: Greco művészetének megtermékenyítő hatása ezekben az esztendőkhben csak Cézanne és volt mestere, Matisse impulzusához mérhető. Barokkos motívumhalmozása, expresszív fortorításai és szinte belülről világító, fénnel telített színei, keveredve a kubizmus szerkesztési tanulságaival ekkor született képein tökéletes, egyéni ízű stílussá forrtak össze. Perlrott a századfordulót követő évtized tipikus útját járta be, mikor a Luxemburg Képtárban vagy a legendás Stein-szalomban megismert, újító modernnek munkái révén jutott el a régi mesterek, a gótikus faragványok, vagy a reneszánsz, a manierizmus és a barokk óriásainak megértéséhez. Ezekben az években sok tekintetben Cézanne volt a kulcs a múlt felé nyíló kapuhoz: gyűjtők, művészek és művészettörténészek egyaránt az ő szemüvegén keresztül nézve ismerték fel többek között Greco jelentőségét is.

A Budapesti látkép a Rákóczi úttal a festő reprezentatív vedúta-sorozatának egyik legszebb darabja. Perlrott – talán a francia fauvok, többek között Matisse, Derain és Marquet nyomán – előszeretettel nyúlt e témához: a magyar és a francia főváros egy-egy részletét, de Nagybánya és Kecskemét jellegzetes pontjait is hasonló képek sorozatán örököltette meg. A megemelt nézőpont és az összefoglaló formaadás alkalmat adhatna a kompozíció szerkezetes hangsúlyainak konstruktív fokozására, de Perlrott ösztönös, minden munkájában megnyilvánuló festői vonzalmai, a látványhoz és a festék matériájához fűződő szoros, szinte érzéki kapcsolata e képen is legyőzte az absztrakció irányába ható kísértést. Műve így elsősorban a budapesti élet száz évvel ezelőtti „nyüzsgésének” frappáns megidézésével, a nézőpont, a kivágat és a szerkezet átlátható logikájával, s elsősorban belülről ragyogó, zománcos színeivel varázsolja el a nézőjét. E reprezentatív méretű, múzeumi rangú alkotás tökéletesen illusztrálja Rabinovszky Máriusznak, az Ars Una című folyóiratban megjelent, nyolc évtizeddel ezelőtti szavait: „Perlrott Csaba színérzéke a legeredetibb művészi ösztöne. Elsősorban kolorista, mégpedig meleg, vérmes, temperamentumos kolorista.”

Molnos Péter

35

35 ■ BARABÁS MIKLÓS (1810-1898)

Hölgy fehér selyemruhában rózsával, 1838
Lady in a White Silk Dress with a Rose, 1838

20 x 15,5 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra középen | Signed right in the middle: Barabás 1838

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 918 EUR
Becsérték: 400 000 - 700 000 Ft
Estimated price: 1 311 - 2 295 EUR

36 ■ ZICHY MIHÁLY (1827-1906)

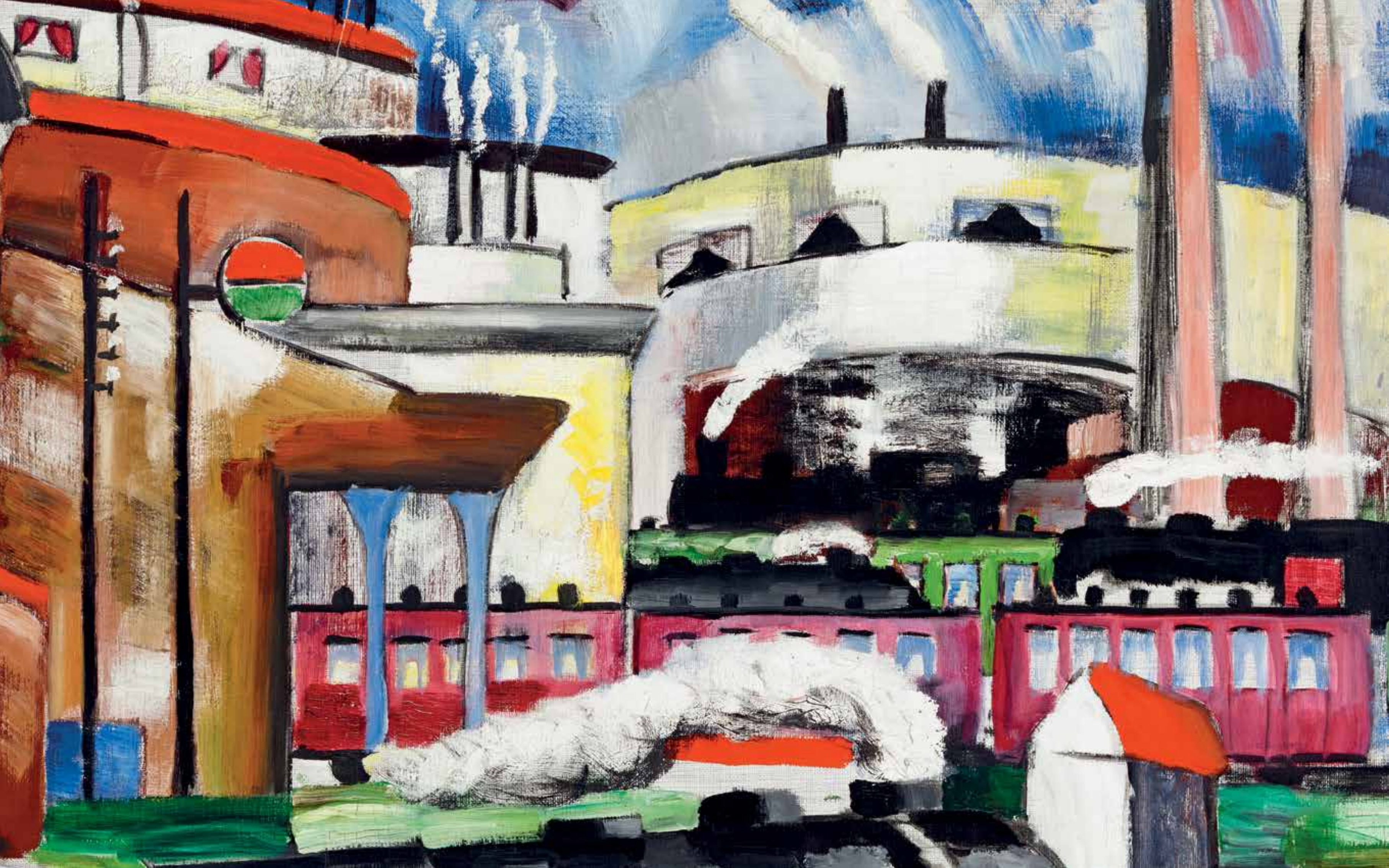
Kintornás (Kéregető), 1888
Busker (Beggars), 1888

28 x 22 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Zichy 1888

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft / 14 754 EUR
Becsérték: 6 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated price: 19 672 - 29 508 EUR

36

37 • KLIE ZOLTÁN (1897–1992)

Párizsi pályaudvar, 1929
Station in Paris, 1929

76 x 100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Klie
Jelezve balra lent | Signed lower left: 929

Kikiáltási ár: 14 000 000 Ft / 45 902 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimated price: 65 574 – 98 361 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Az 1930. évi tavaszi kiállítás. Műcsarnok, Budapest, 1930. március–április. (Feltehetően: Kat. 23. Pályaudvar)
- Merítés a KUT-ból VII. Klie Zoltán (1897–1992) festőművész emlékkiállítás. Haas Galéria, Budapest, 2003. október–november. (Kat. 4. Párizs – vasúti pályaudvar)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Merítés a KUT-ból VII. Klie Zoltán (1897–1992) festőművész emlékkiállítás. Kiállítási katalógus. Haas Galéria, Budapest, 2003. 7. oldal
- Modern magyar festészet 1919–1964. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2004. 410. oldal.

Kazimir Malevich: *Téli tájkép*, 1909, Ludwig Múzeum, Köln

AZ ÉCOLE DE PARIS BUDAPESTEN

Klie Zoltán életműve, a húszas és harmincas években született festményeinek felbukkanása az elmúlt két évtized egyik legizgalmasabb felfedezése volt. Alig tíz-tizenöt éve még a nevét is kevesen ismerték, azóta monográfia született róla, önálló kiállításon mutatták be műveit és a magyar festészet franciás vonulatának, az École de Paris-nak egyik kiemelkedő alakjaként tartják számon. E sajátos, igen heterogén irányzatot stílári jellemzők alapján szinte lehetetlen pontosan körülírni. Tagjait nem annyira a konkrét, közös művészeti szabadiskolák kapcsolták össze, sokkal fontosabb volt az az internacionális közösség, ahol gyakran véletlenül sodort egymás mellé az élet művészeket, s ahol egy éjszakai kávéházi beszélgetés a Dome-ban inspirálóból lehetett egy közös akadémiai tanár szigorú korrigálásainál. E sokszínű kulturális közegben követőkre találhatott a tragikus sorsú olasz Modigliani, a műgyűjtők sztárjaivá válhattak orosz, holland, kelet-európai vagy éppen japán művészek, mint Chagall, Van Dongen, Soutine, Kisling, Brancusi vagy Foujita. Ami a festői eszközök terén mégis rokonságot teremt e soknemzetiségű művésztszadalom eltérő kultúrájú tagjai között, az a Cézanne festészetében gyökeredző konstruktív, szerkesztő szemlélet, a fauvizmuson és a kubizmuson átívelő modern művészi hagyomány tisztelete. Oldott, szabad formálás, könnyed dekorativitás jellemzi az itt születő művek zömét, a téma helyett a par excellence festőiség, a patetikus, az értelemre apelláló kritikai hang helyett a szemet gyönyörködtető artisztikum dominál. Az irányzat legjelentősebb hazai képviselője és leghatásosabb propagátora Vaszary János volt, aki 1925-ös párizsi útja során reveláló, festői stílusát élete végéig meghatározó művészi élményeket szerzett. Matisse, Dufy és Van Dongen festményei nem csupán saját életművében indukáltak stílári korszakváltást, de – jelentős művészetpedagógiai munkássága révén – tanítványai számára is közvetítette az École de Paris hatását.

ÚJ ÉLET A MODERN NAGYVÁROSBAN

A Vaszary közelében szárnyra kapó fiatalok közé tartozott Klie Zoltán is, aki már 1925-ben, minisztériumi ösztöndíjjal eljutott Párizsba. Közel két éven át dolgozott a művészet európai centrumában, így minden kortárs festészeti irányzatról személyes élményeket szerezve térhetett haza 1927-ben. Ezek birtokában festette meg az egész életmű egyik kulcsdarabját, a *Párizsi pályaudvar* című, méretével is tekintélyt parancsoló kompozíciót. A nagyvárosi lét tipikus szinterei közül a vasúti pályaudvar az impresszionisták körében még elsősorban a mozdonyfüst formákat feloldó párafelhője és a festőien kavargó sokaság miatt vált népszerűvé, ám idővel e téma szimbolikus tartalmakat is magába olvasztott. Az iparosodással együtt járó hatalmas kulturális változás, a közlekedés átalakulása miatt felgyorsuló idő és a modernitás egyik legnépszerűbb jelképe lett. E sokak által feldolgozott téma azonban Klie képén nem csupán a festői stílus miatt válik összetéveszthetetlenül egyedivé, de a kép keltette asszociációk is szokatlan utakra csalják a nézőt. Amit festőkortársai általában a modern világvárosok embertelen ipari környezeteként, szikár formákkal és fakó színtelenségben ragadtak meg, az nála mesészerű hangulattal átítatva bontakozik ki. „Klie Zoltán *Párizsi pályaudvara* nem a füstbeomló szürke színek, hanem a fölhasrógó tarkák skáláján érzékelteti a pályaudvar mozgalmasságának újszerű előadását.” – írta róla a korszak jeles műkritikusa, Ybl Ervin a Népszava 1930. március 19-i számában. Bár e rendkívül gazdagon tagolt kompozíció elsősorban a tiszta festőiség eszközeivel, a vonal, a forma, a szín és a fény artisztikumával, Réti István találó szavával élve: a szemöröm felkeltésével hat nézőire, de e művön is érezzük azt a hangulati többletet, mely Klie legszebb képeit kortársainak alkotásaitól megkülönbözteti. A szípkázó klorit mellett az elmélyült, álomszerű képi világ, a meséket idéző, időtlen atmoszféra keríti hatalmába a nézőt. Egész festői életművére jellemző, hogy bár formai jegyek tekintetében leginkább az Art Deco és az új tárgyiasság stíluskörébe sorolható, képeit mindig valami transzcendens, nehezen megmagyarázható többlet lengi körül, mely művészetét a szürrealizmussal is rokonná teszi. Ahogy egyik kortárs méltatója megjegyezte: „Klie érdekesen balansíroz és hintát a freudizmus és a naiv mese között.” A *Párizsi pályaudvar* is erre az attitűdre mutat példát. A modern civilizáció technikai vívmányai és hátrányai, az elektromosság, a cikázó mozdonyok, az égbe törő kémények és az ipari épületek egymásra magasodó tömegei előtt egy látszólag eltörpülő figura, a gyermekét babakocsiban toló anya válik uralkodóvá. Mintha a jövő szimbólumaként, az új élet ígéretként ő festené át a szürke külvárosi tájat ragyogó színekavalkáddá.

Molnos Péter

Fernand Léger: A Város, 1919
Philadelphia Museum of Art

André Kertész: Meudon, 1928

38

38 = SASSY ATTILA (1880-1967)

Kék vázák csendélet rózsákkal
Blue Vase with Roses

47 x 44 cm
Pasztell, papír | Pastell on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Aiglon

Kikiáltási ár: 120 000 Ft / 393 EUR
Becsérték: 180 000 - 280 000 Ft
Estimated price: 590 - 918 EUR

39 = CZÓBEL BÉLA (1883-1976)

Mimózacskor, 1930-as évek
Mimosa, 1930s

69 x 56 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Czóbel

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 902 EUR
Becsérték: 2 500 000 - 5 000 000 Ft
Estimated price: 8 197 - 16 393 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Czóbel egy Francia Magyar, Ferenczy Múzeum, Szentendre, 2014. május-augusztus
(katalógus 197. oldal 147. tétel)

39

40 = KOSZTA JÓZSEF (1861–1949)

Virágcsendélet pohárban
Flowers in a Glass

26,5 x 22 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Koszta

Kikiáltási ár: 1 500 000 / 4 918 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 5 902 – 9 836 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor dr. Mayenfisch tulajdonában, majd a zürichi Kunsthaus
gyűjteményében

Bernáth Aurél: Virágcsendélet, 1945, magántulajdon

Vaszary János: Ciklámenek pohárban, 1930-as évek, magántulajdon

41 • SZINYEI MERSE PÁL (1845–1920)

Szerelmespár II., 1918
Lovers II.

35,5 x 40 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szinyei
Hátoldalon | Reverse: „Felix” felirat, 50-es szám, a BÁV 29. aukciójának
és a Magyar Nemzeti Galéria bírálati csoportjának vinyettája,
a „Köz- és magángyűjteményekből elhurcolt művészeti alkotások ügyeinek
miniszteri biztosa” feliratú pecséték, valamint a miniszteri biztos, Dr Jeszenszky
Sándor saját kezű felirata: „Igazolom, hogy a túloldali kép Szinyei Merse Pál:
Szerelmespár II. című festménye, mely 1948. évben az Országos Magyar
Szépművészeti Múzeumban általam rendezett kiállításon, a katalógusban 77.
szám alatt volt kiállítva, mint a Szinyei Merse család tulajdona.
Budapest, 1949. április 2-án.
Dr. Jeszenszky Sándor
ny. miniszteri osztályfőnök
miniszteri biztos
a Szinyei Társaság társelnöke”

Oeuvre-katalógus számok: Hoffmann Edith, 1943: 234 Szinyei Merse Anna,
1990: 252.

Kikiáltási ár: 45 000 000 Ft / 147 541 EUR
Becsérték: 60 000 000 – 90 000 000 Ft
Estimated price: 196 721 – 295 082 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- A kép a festő hagyatékából Szinyei Merse Félixhez, majd a Szinyei-család
birtokába, később dr. Papp András Lászlóné tulajdonába került.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Szinyei Merse Pál műveiből rendezett emlékkiállítás. Országos Magyar
Szépművészeti Múzeum, 1948.
- Bizományi Áruház Vállalat 29. képauciójának kiállítása. MOM Művelődési Ház,
Budapest, 1972. december. (Kat. 306.)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Bizományi Áruház Vállalat 29. képauciójának katalógusa. Budapest, 1972.
(306. kép)
- Szabó Júlia: Egy kép az aukcióról. Műgyűjtő, 1973/1. 37. oldal.
- Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete. Budapest, 1990. 143.
és 207. oldal (kat. 252.)

Szinyei Merse Pál: Szerelmespár
A Magyar Posta 1967-ben kiadott Magyar festők bélyegsorozata

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Meller Simon: Szinyei Merse Pál élete és művei. Az Országos Szépművészeti Múzeum Évkönyvei. VII. kötet, Budapest, 1935. 5–123.
- Hoffmann Edith: Szinyei Merse Pál. Budapest, 1943. 52. oldal. (kat. 234.)
- Szinyei Merse Félix: Emlékeim édesatyámról. Magyar Művészet, 1948/3. 126. oldal.
- Rabinovszky Máriusz: Szinyei Merse nagysága és hanyatlása. Magyarok, 1948 október, 617–620. oldal. Újraközölve: Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán (Válogatott művészeti írások) Budapest, Corvina Kiadó, 1965. 57–61. oldal.
- Szinyei Merse Anna: Szinyei Merse Pál élete és művészete. Budapest, 1990.

„Kora nyári nap van az első kaszálás friss petrencéi között még két sárgásbarna tavalyi szénaboglya áll. Elöl egy szétdúlt petrence tövében heverészik a kiránduló pár a nő ül, a férfi a takarón hever. Melege van, jobbkezeben a zsebkendő, mellyel tán éppen homlokát törölte le. A nő szelíd elmerüléssel néz le rá, miközben finom ujjai a férfi bal kezével játszanak. A két kéz játéka – csupa érzés és kifejezés – mesterien van festve, úgyszintén a selyembelésű drapp felöltőből és szürke kalapból álló kis csendélet a férfi mellett. A nő ruháján és kalapján, a férfi öltözékén minden apró részlet külön gondos megfigyelésre vall. E pontossággal azonban az előadás gyengéd érzelmessége párosul.”
Meller Simon 1935-ben publikált szavai Szinyei Szerelmespár című képének első, 1870-ben elkészült változatához íródtak, ahhoz a képhez, melyet alkotója egész életműve legtökéletesebb darabjaként emlegetett. Ezt a végső, szubjektívnek látszó ítéletet ma, közel száz év távolából sem cáfolhatjuk meg: a festmény elbájoló színvilága, a figurák körvonalának finom hullámozása, kidolgozásuk mesteri tökéletessége és a háttéri táj álomszerű, időtlen hatása a Szerelmespárt a 19. századi magyar festészet talán legszebb kompozíciójává avatja. Ráadásul e technikai jellegű, formai és kolorisztikus erények mellett a művet a tökéletes témaválasztás, az időből kiemelt, szimbolikussá nemesített pillanat varázslatos ereje lengi körül. „Modern tárgyú festmény” – írta róla Meller Simon

Ferenczy Károly: Festő és modell az erdőben, 1901, magántulajdon

Csontváry Kosztka Tivadar: A szerelmesek találkozása (Randevű), 1902 körül, magántulajdon

Gulácsy Lajos: A varázsló kertje, 1906-7 Magyar Nemzeti Galéria

Pablo Picasso: Alvó parasztok, 1919
Museum of Modern Art, New York

Ferdinand Hodler: Szerelem, 1904

– „azaz témája nem a múltból, nem a történelemből, hanem a mai mindennapi életből van véve. Elbeszélő tartalma nincs, vagy legalábbis jelentéktelen a novella helyét az átélés teljes bensősége foglalja el.” Valóban, a kép időtlenségét, magával ragadó hangulatát leginkább az teremti meg, hogy Szinyei képes volt egy alapvető emberi érzés, egy meghitt, önfeledten boldog, a valóságtól elszakadó emberi létállapot, a szerelem jelképi tömörségű esszenciáját adni. Az akadémizmus megszokott zsánerfelfogásával ellentétben nem anekdota, nem történet, nem egy lépésről lépésre kibomló mese ölt testet a vásznon, hanem maga a szerelem. A tekintetek találkozása a feltétel nélküli, teljes bizalmon és kitarulkozáson alapuló összeolvadás szellemi dimenzióját jeleníti meg, míg a lágyan érintkező kezek motívumával az elsőprő érzelem érzéki következménye is megpendül: leheletfinoman, de félreérthetetlenül.

A SZERELEM SZIMBÓLUMA

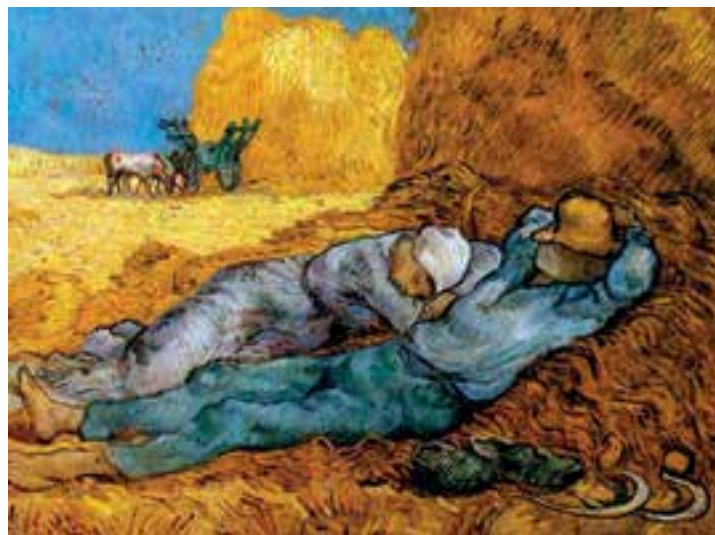
A most bemutatott kép, a Szerelmespár második változatának megszületése szorosan összefügg az 1870-ben festett előzmény sorsával és az életműben betöltött központi szerepével. A Münchenben dolgozó Szinyei miután 1870 augusztusában elkészült a festménnyel, azonnal átadta műkereskedőjének, Humplmayernek, ő maga pedig hazautazott Jernyére. Mire újra visszatért a bajor fővárosba, a kép már új tulajdonosához került Amerikába. Szinyei soha nem láthatta viszont, s ezt – ahogy Meller Simon

szavaiból tudjuk – „mindig nagyon fájlalta a kép mint legtökéletesebben kidolgozott munkája élt emlékezetében.” 1919-ben bekövetkező halála miatt nem lehetett tanúja annak az örömteli pillanatnak, amikor a festmény 1932 tavaszán újra felbukkant Floridában, majd röviddel azután hazakerült és a Szépművészeti Múzeum megszerezte gyűjteménye számára. Kedvenc alkotásának fájó hiánya nem hagyta nyugodni az idős mestert. Sokat mesélt róla gyermekeinek és a műről készült korabeli fényképet is állandóan a szobájában őrizte. Egyszerre megindító és sorsszerű, hogy élete utolsó festői munkájaként, 1918-ban úgy döntött, hogy az emlékezetében őrzött színek és a fotón rögzített kompozíció alapján újra megfesti a Szerelmespárt. A festő monográfusa, Szinyei Merse Anna szerint a második változatot „nem tekinthetjük az eredeti mű emlékezetből történt másolásának, inkább a festői probléma érettebb feldolgozásának, amelyben az eltelt korszak művészi ideáljainak változásai is helyet kaptak.” Szinte elképzelni sem lehet egy művészi pálya esetében szebb és meghatóbb lezárást: belső vágytól hajtva és gyermekei buzdítását követve Szinyei visszakanyarodott főműveket termő korszakához, és közben – tudatosan vagy „csupán” egy megfoghatatlan belső parancsot követve – emléket állított az emberi lét talán legfontosabb tanulságának: az élet és a művészet is semmivé válik a szerelem ihlető ereje nélkül. A Szerelmespár – e hozzá tökéletesen illő arany keretbe foglalva – ennek a gondolatnak örökervényű megfogalmazása.

Molnos Péter

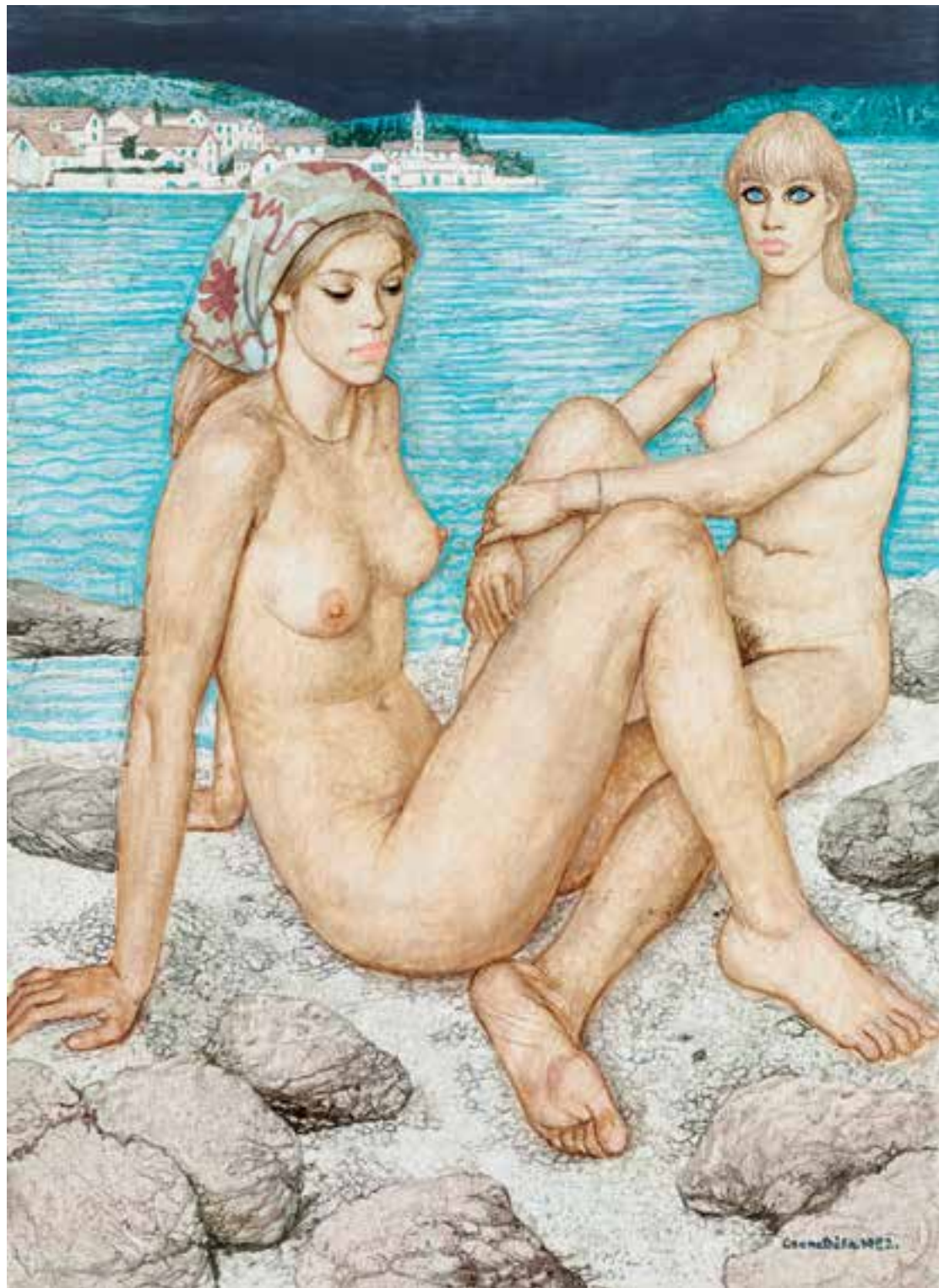

Szinyei Merse Pál: Majális, 1873
Magyar Nemzeti Galéria

Vincent van Gogh: Pihenés (Millet után), 1890
Musée d'Orsay, Paris, France

42

42 ■ CZENE BÉLA (1911–1999)

Tengerparton, 1982
On the Beach. 1982

90 x 65 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czene Béla 1982

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 1 115 EUR
Becsérték: 700 000 – 1 000 000 Ft
Estimated price: 2 295 – 3 279 EUR

43

43 ■ WEILER PÉTER (1974–)

A nagy nap a Balaton-parton
The Day by Lake Balaton

80 x 80 cm
Giclée, vászon | Giclée on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Weiler 14

Kikiáltási ár: 120 000 Ft / 393 EUR
Becsérték: 140 000 – 180 000 Ft
Estimated price: 459 – 509 EUR

44

44 ■ BOLDIZSÁR ISTVÁN (1897-1984)

Itatás
Drinking-trough

66,5 x 102,3 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Boldizsár

Kikiáltási ár: 200 000 Ft / 656 EUR
Becsérték: 300 000 – 450 000 Ft
Estimated price: 984 – 1 475 EUR

45

45 ■ KÁDÁR GÉZA (1878-1952)

Délutáni fények a nagybányai parkban, 1917
Afternoon Lights in Nagybánya Park, 1917

100 x 100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Géza Nbánya, 1917

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft / 4 918 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 2 500 000 Ft
Estimated price: 6 557 – 8 197 EUR

46

46 ■ KORNISS DEZSŐ (1908-1984)

Kalligráfia, 1963
Calligraphy, 1963

22 x 44 cm
 Olaj, vászon, kollázs, dörzspapír | Oil, canvas, collage, sandpaper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Korniss 63

Kikiáltási ár: 800 000 Ft / 2 623 EUR
 Becsérték: 1 200 000 - 2 200 000 Ft
 Estimated price: 3 934 - 7 213 EUR

47 ■ VAJDA JÚLIA (1913-1982)

Horizont előtt lépő játékos figura (Kompozíció), 1948
Figure Stepping with Horizon (Composition), 1948

47,5 x 34 cm
 Olaj, papír, karton | Oil, paper on cardboard
 Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Vajda Júlia

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 902 EUR
 Becsérték: 3 000 000 - 6 000 000 Ft
 Estimated price: 9 836 - 19 672 EUR

VÉDETT

47

48

48 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Lovasszekér
Horse-Cart

26 x 35 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 220 000 Ft / 721 EUR
Becsérték: 350 000 – 650 000 Ft
Estimated price: 1 148 – 2 131 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Wolfner József, Farkas István festőművész édesapjának gyűjteményében

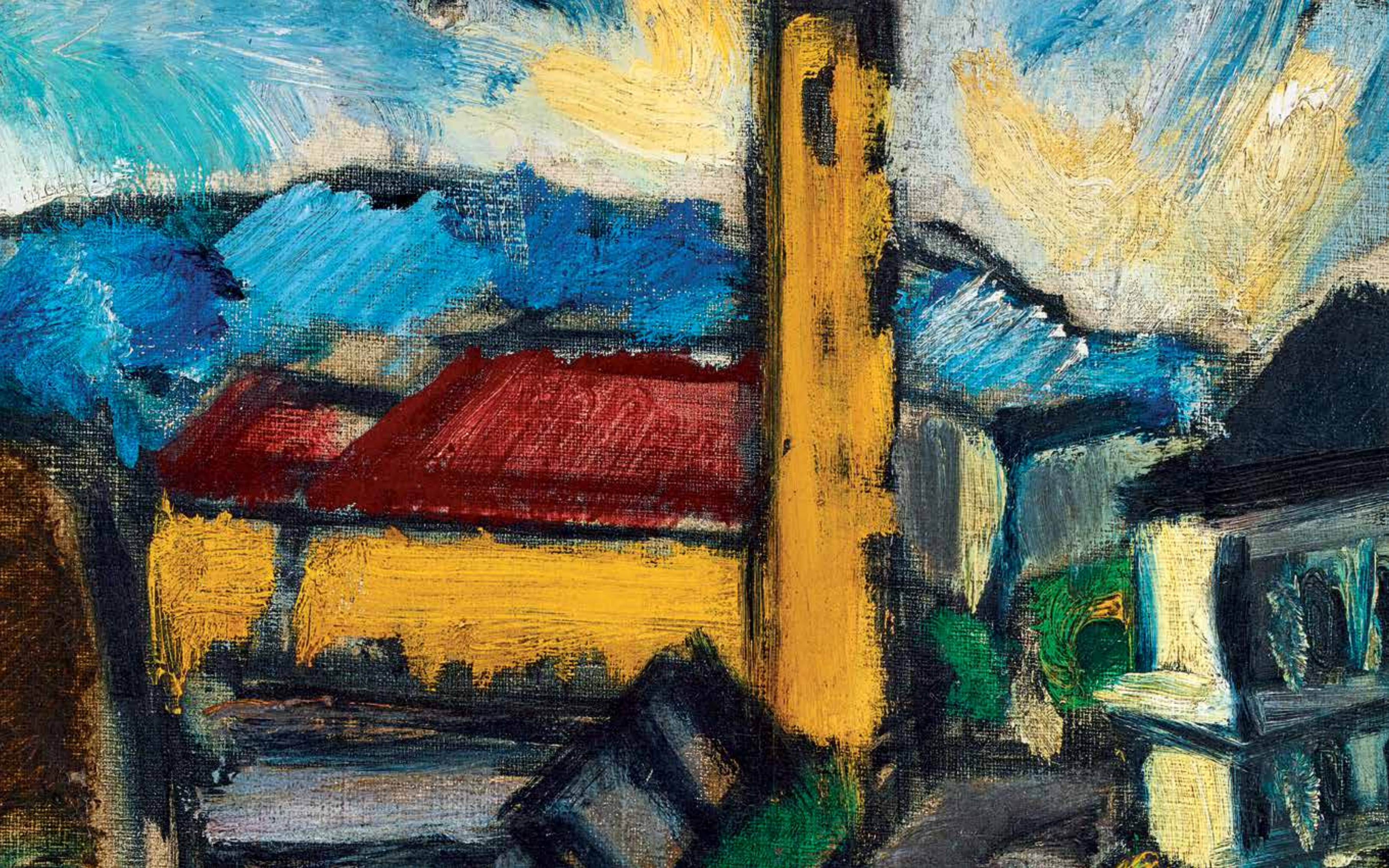
49

49 ■ JOHANN NEPOMUK GELLER (1860-1954)

A Znaim-i piac (Csehország)
Market in Znaim (Bohemia)

22 x 26 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 140 000 Ft / 459 EUR
Becsérték: 200 000 – 350 000 Ft
Estimated price: 656 – 1 148 EUR

Óbudai részlet, 1911
Landscape with a Church, 1911

47 x 39 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: GS monogrammal
Hátoldalon | Reverse: autográf felirat: Galimberti 1911

Kikiáltási ár: 24 000 000 Ft / 78 689 EUR
Becsérték: 35 000 000 – 70 000 000 Ft
Estimated price: 114 754 – 229 508 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Gróf József, majd Gróf Józsefné tulajdonában.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Lumini si culori. Colonia artistică de la Baia Mare / Lights and Colours. Artists' Colony in Nagybánya. Muzeul National de Artă al României, Bukarest, 1999. május–július.
- Galimberti emlékkiállítás. Galimberti Sándor születésének 120. évfordulója alkalmából. Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár, 2003. május–augusztus. o. n.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Zolnay László: A Galimberti házaspár művészete. Művészettörténeti Értesítő, 1962. 1. sz. 320. oldal.
- Dénes Zsófia: Galimberti Sándor és Dénes Valéria. Budapest, 1979. 16. kép. (oldalfordított reprodukcióval)
- Lumini si culori. Colonia artistică de la Baia Mare / Lights and Colours. Artists' Colony in Nagybánya. Muzeul National de Artă al României, Bukarest, 1999. május–július.
- Modern magyar festészet 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003. 515. oldal.
- Galimberti emlékkiállítás. Galimberti Sándor születésének 120. évfordulója alkalmából. Kiállítási katalógus. Szerk.: Géger Melinda. Kaposvár, 2003. o. n. (oldalfordított reprodukcióval)

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Bálint Aladár: Galimberti Sándor és felesége képei. Nyugat, 1914. 1. sz. 221. oldal.
- Galimberti Sándor – Dénes Valéria. Művészet, 1915. 320–322. oldal.
- Dénes Zsófia: Galimberti Sándor – Dénes Valéria. Művészet, 1963. 5. sz. 24–26. oldal.
- Zolnay László: A Galimberti-házaspár művészete. Művészettörténeti Értesítő, 1974. 4. sz. 318–322. oldal.
- Mezei Ottó: Les Galimberti, Couple d'Artistes Hongrois des Années 1910. Acta Historiae Artium, 1977. 329–355. oldal.
- Dénes Zsófia: Galimberti Sándor és Dénes Valéria. Budapest, 1979.
- Galimberti emlékkiállítás. Galimberti Sándor születésének 120. évfordulója alkalmából. Kiállítási katalógus. Szerk.: Géger Melinda. Kaposvár, 2003.

Georges Rouault: Városkép, 1937

Galimberti Sándor: Nagybányai motívum, 1911, magántulajdon

Dramai töréssel véget érő életművekből sajnos nincs hiány a 20. századi magyar festészet történetében. Elég csupán Nemes Lampérth Józsefre, Czigány Dezsőre, Vajda Lajosra, Derkovits Gyulára vagy éppen a most bemutatott mű alkotójára, Galimberti Sándorra és feleségére, Dénes Valériára gondolni. A történelem viharai által gyötört, egyéni és kollektív drámáktól sújtott közép-európai lét szinte kitermelte e végzetes, az ígéretes indulásokat váratlanul derékba törő tragédiákat. Ám érdekes módon, sokszor e megdöbbentően rövid életekhez páratlanul intenzív művészi pályák, lenyűgöző színvonalú életművek társulnak. Ez a zavarba ejtő együttállás talán egyetlen magyar festőnél sem annyira szembeötlő, mint a csupán harminckét évesen elhunyt Galimberti Sándor esetében. Megdöbbentő tény, hogy mindössze 28 festményét tudnánk ma a maguk valóságában bemutatni, melyek közül 17 közgyűjteményben van, s csupán 9 alkotás található magángyűjtők kezében. Archiv fotókról még 5 művet ismerünk, s ami ennél is „fájdalmasabb”: e lappangó festmények egytől egyig világszínvonalú remekművek, melyek a fájdalmas műtárgypusztulások miatt szinte teljesen eltűnt magyar kubizmus legjelentősebb darabjai lehetnének.

A MAGYAR AVANTGÁRD PÉLDAKÉPE

E rövid életű művész első felfedezői, igazi értékelői jellemző módon maguk a festőtársak voltak. Rippl-Rónai már korán Galimberti támogatójául szegődött, de a művész halála után is elsősorban egykori kollégái élesztették fel később kiteljesedő kultuszát. Uitz Béla 1918-ban, a Ma hasábjain elfogódott szavakkal méltatta az akkor már három éve halott Galimberti-házaspár művészetét. A tizes évek végének avantgárd alkotói, a Kassák folyóirata köré csoportosuló aktivisták szellemi és művészi példaképükként tisztelték őket. Az ő életművüket tekintették a Nyolcak működésével kiteljesedő magyar modernizmus első tiszta, nagy reményekre jogosító indulásának. Felismerték életpályájuk elhivatott, makulátlan erkölcsét, követésre méltónak tartották festészetük engedményekre, kompromisszumokra képtelen tisztaságát. „Kevés festő csinált nálunk művészetet olyan tiszta és magas ideálokkal, mint ez a tragikus véget ért művészpár. Nekik a festés nem játék volt, nem is foglalkozás, hanem egy életformának, egy lélekformának a keresése. A belső mélységnek őszinte vágya a kubista festészet közelébe vitte őket.” – írta róluk Hevesy Iván, a modern festészet egyik legelhivatottabb kritikusa 1919-ben, a Vörös Lobogó című lapban. Hasonló értékítélet olvasható ki Uitz Béla szavaiból is: „A velük egyszerre jött generációból a legszívósabban ők verekedtek magukat előre, s a magyar művészet-dzsungelen ők világítottak túl a legtisztább lámpával.” Bölöni György, a modern magyar művészet egyik legelszántabb hazai népszerűsítője szintén nem fukarkodott az elismerő jelzőkkel, mikor a művészházaspár 1914-es kiállításáról írt: „A kicsik, az alacsonyan röpködők és csúszómászók között jólesik látni, ha valakik magasabb útra készülődnek.” A 20. század talán legszigorúbb ítéletű művészeti írója, a mindent a legmagasabb nívóval mérő Kállai Ernő az Új magyar piktúra című alapművében Galimberti művészetét a hazai modernizmus legnagyobb ígéreteként tárgyalta, kortársai azon szűk csoportjában, „kiknek művészete a modern képproblémákat a korukhoz mért legteljesebb aktualitás fókán” fogalmazta meg. A művein feltűnő térképzet dinamikus kitérülködése, az univerzum törvényeinek képbefoglalása kapcsán – elsőre talán meglepő módon – Csontváryval állította párhuzamba: „A »motívum« festői interpretálása az egymásnak feszülő, egymást

Galimberti Sándor: Nagybánya, 1910 körül, Magyar Nemzeti Galéria

metsző és kergető síkokat olyan heves térbeli mozgalommá szervezi, hogy ez a dinamika fölébe nő a formák tárgyi jelentőségének, és az egész képen úrrá lesz.”

ÚTBAN A KUBIZMUS FELÉ

A most bemutatott festmény pontos datálását a vászon hátoldalán olvasható, saját kezű felirat teszi lehetővé. A kompozíció 1911-ben született, abban az esztendőben, mikor a közelmúltban felbukkant Agave című kép és a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum jól ismert, pazar csendélete. Galimberti ekkor már túl van a felkészülés évein, lassan a kubizmus tanulságai is felbukkannak festményein, de a közelmúlt párizsi és nagybányai emlékei is felsejlenek aktuális stílusán. Tanuló éveiben Réti István, Münchenben Hollósy Simon inspirálta, de mind közül fontosabb volt atyai jó barátjának támogatása és példája: Rippl-Rónai döntő hatást gyakorolt művészetére, s mindvégig nyomon követte a nála huszonnéggy évvel fiatalabb festő fejlődését. Galimberti számos alkalommal vendégeskedett – néha hónapokat is eltöltve – a Róma villában, Rippl pedig többször meglátogatta őt Párizsban, sőt képeket is vásárolt tőle. Galimberti nem csupán hazájában, de Párizsban is a modern irányzatok legnagyobbjainak közvetlen közelében dolgozhatott. Kezdetben a Julian Akadémián, majd a kubizmus egyik bölcsőjében, a La Palette szabadiskolában, Fernand Léger-től tanult. 1908-tól számos alkalommal kiállították műveit a Függetlenek Szalonjában és a legendás Őszi tárlatokon. E korszakból ismert művei bizonyítják, hogy gyorsan elsajátította a fauvizmus jellegzetes stílusjegyeit, azt a heves, szinte indulatvezérelt formanyelvet, a lendületes ecsetjárás áramló szabadságát, mely a Táj templommal című képen is megfigyelhető. 1910-ben ismerte meg későbbi feleségét, Dénes Valériát, aki ezekben az években a párizsi Académie Matisse növendéke volt. Nagybánya, Kaposvár, Párizs – Ferenczy, Rippl-Rónai, Matisse és a kubisták: a tizes évek elején keresve se találhattak volna jobb, inspirálóbb alkotói közeget, értékesebb művészi példaképeket. Ezeken az állomásokon csiszolódott Galimberti festészete a vaskos naturalizmustól, a neós, fauve szinkölteményeken át az analitikus kubizmus műveivel rokon, következetes logikával felépített, autonóm képi konstrukciókig.

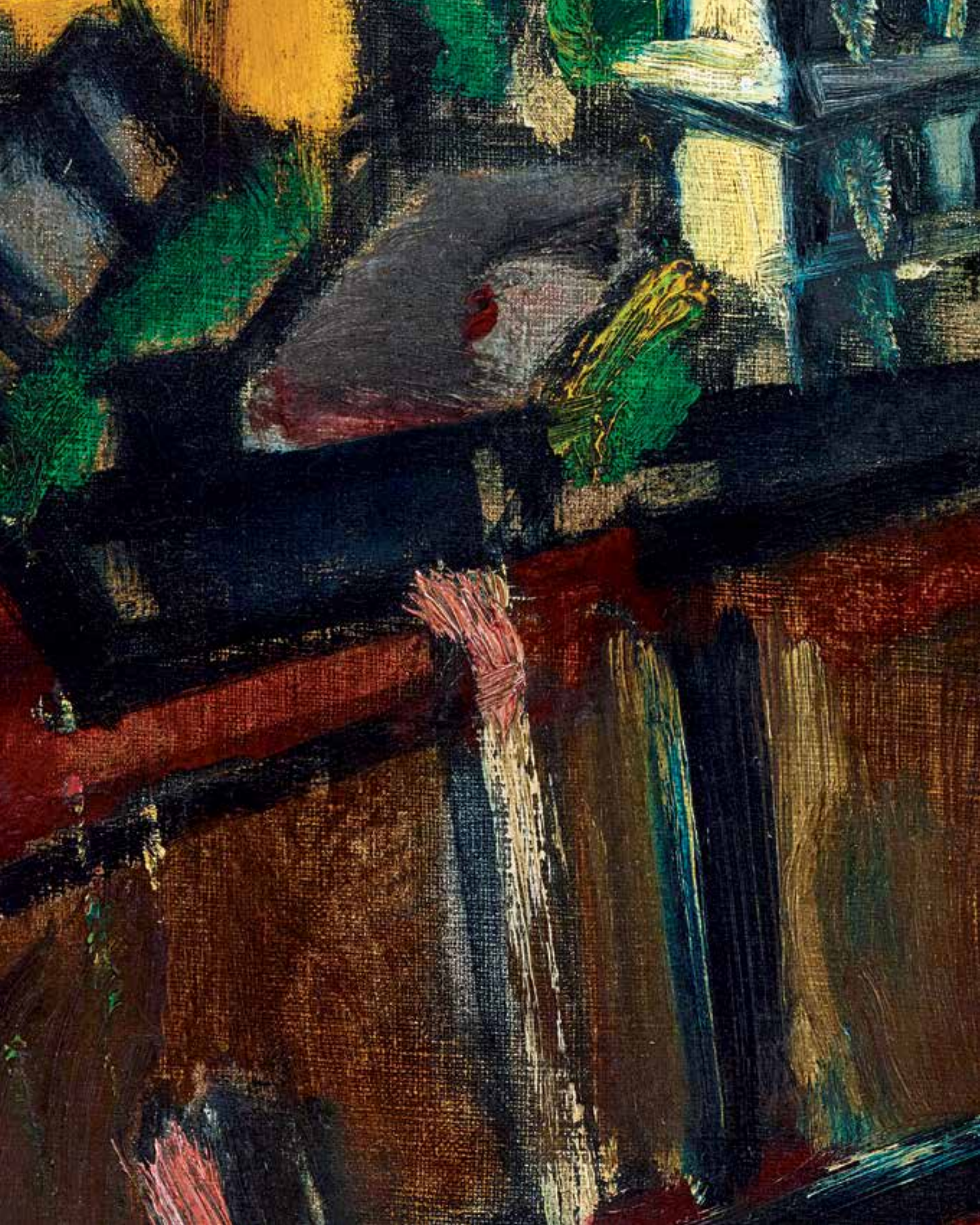
IZGALMAS KÜZDELEM

Galimberti közel három éves, zömében Párizsban eltöltött tanulmányút után, 1907 nyarán tért vissza Nagybányára. Az első kézből megismert fauvizmus és Rippl-Rónai erős hatása is a dekorativitás és a színek erejének hangsúlyozása felé terelte, itt született festményei a magyar fauve törekvések legszebb példái közé tartoznak. Idővel azonban egy új hang kezd teret nyerni kompozíciójn. Sűrű faktúrájú, bő anyaggal modellált képein, mint a most vizsgált alkotáson is, még a megfestés érzéki aspektusa, a nyers, szinte vad ecsetkezelés, a faktúra belső ornamentikája dominál, de a tudatos motívumhalmazos, az egymás közelébe „terelt” síkok tobzódása és a szürkék hangsúlyos jelenléte már a jövő ígérétét hordozza. A bővérű festőiség mellett megjelenik az absztrakció igénye, a téralakítás pontos logikája. A fauvizmustól a kubizmusig haladó életműben a Táj templommal az egyik legszebb, páratlanul tömören és gazdagon megfogalmazott alkotói állomás. A felületalakítás érzelmi telítettsége, a fel-felvillanó színek intenzitása még a matisse-i tanulságokat idézi, de a tér bonyolult tagolása, a síkok és hasábok logikus rendje már a kubizmus felé mutat. Izgalmas szintézist látunk, ahol a francia kubisták kicsit rideg és érzelemmentes, racionálisan elemző, „laborban” fejlesztett képi nyelvezete helyett talán többet is kapunk: színek és formák heves, szinte drámai „harca” bontakozik ki a vásznon, a magyaros vírtustól fűtött temperamentum termékeny küzdelme a szerkesztő logika túlzásokat lementsző szabályaival.

EGY REJTŐZKÖDŐ GYŰJTEMÉNY

A Táj templommal című kompozíció első tulajdonosa a magyar belsőépítészet egyik kiemelkedő alakja, Gróf József volt. A plakát-, bélyeg- és bútorterveiről, könyvillusztrációiról és címlapjairól is méltán híressé vált iparművész Faragó Sándor építésszel társulva prosperáló belsőépítészeti vállalkozást működtetett a két világháború között Budapesten. Sikereire és a modern művészet iránti elkötelezettségére jellemző, hogy 1931-ben korának legmodernebb építészt, Molnár Farkast kérte fel, hogy bauhaus stílusú villáját megtervezze. Iskolateremtő belsőépítészeti vállalkozását a zsidótörvények fokozatosan ellehetetlenítették. 1944-ben deportálták, a modern magyar iparművészet egyik megteremtője Mauthausenben halt meg.

Molnos Péter

51

51 ■ STEIN JÁNOS (1874–1944)

Zsuzsanna és a vének
Susanna and the Elders

30 x 18,5 cm
Olaj, falemez | Oil on board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Stein JG.

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 328 EUR
Becsérték: 120 000 – 240 000 Ft
Estimated price: 393 – 787 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
– Egykor dr. Mayenfisch tulajdonában, majd a zürichi Kunsthaus
gyűjteményében

52

52 ■ TORNAI GYULA (1861–1928)

Salome tánca
Salome's Dance

158 x 122 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Tornai Gy
Hátoldalon | Reverse: kereten a Független Művészek társaságának
cédulája és a lipcei Galerie del Vecchio kiállítási cédulája

Kikiáltási ár: 4 400 000 Ft / 14 426 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 9 000 000 Ft
Estimated price: 16 393 – 29 508 EUR

Megkövült panasz I., 1967

Petrified Lament I., 1967

71 x 61,5 cm

Olaj, zománc, farost | Oil enamel on board

Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 8 500 000 Ft / 27 869 EUR

Becsérték: 14 000 000 – 20 000 000 Ft

Estimated price: 45 902 – 65 574 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Vasilescu gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 1967 Ország Lili kiállítása, István király Múzeum, Székesfehérvár

- 1968 Ország Lili kiállítása, Művelődési Ház, Rákosliget

- 1969 Ország Lili kiállítása, Galleria d' arte IL Babuino, Róma

- 1970 Art hongrois contemporain, Musée Galliera, Párizs

- 1979 Pintura Hungara no século XX, Galeria de Exposicoes Temporarias, Lisszabon

- 1979 Arte Hungaro Contemporaneo, Palacio de Cristal, Madrid

- 1981 Ország Lili kiállítása a Vasilescu gyűjteményből, Művelődési Ház, Sárovar

- 1984 Vasilescu gyűjtemény, Budapest Kiállítóterem, Budapest

- 1992 Ország Lili művei a Vasilescu gyűjteményben, Színházgaléria, Nyíregyháza

- 1993 Ország Lili művei a Vasilescu gyűjteményben, Művészetek Háza, Pécs

- 1999 A Vasilescu-gyűjtemény, Magyar Nemzeti Galéria

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- A Vasilescu-gyűjtemény, Magyar Nemzeti Galéria, 1999. nov.-2000. jan. kat. 213. o.

Jean Dubuffet: Szőke tőj, 1952

Museum of Fine Arts, Lyon, France

Ország Lili: De profundis 1976 Fővárosi Képtár

„1967-ben végre itthon is felfigyel rá a szakma. A székesfehérvári István Király Múzeumban rendezik meg a kiállítást, megjelennek róla Rácz István, Németh Lajos, Szabadi Judit, Bálint Endre méltató írásai. 1968 októberében a rákosligeti Művelődési Házban rendezett bemutatójára igen nagy létszámú közönség kíváncsi. Negyvenkét éves. A szakma legjobbjai tudják, hogy az élő nagy öregek mellett Ország Lili a legfigyelemre méltóbbak egyike és a harminc négyzetméteres lakásban következetesen építi festményeiből az Ország Lili-katedrálist.

1967: a De profundis triptichon, (ff.8.) ódon barna falak előtt papirusztöredékek, néhány írással. A Kopt betűs triptichonon templom alaprajza, kék, vörös, fekete kopt és héber betűtöredékek, színes kapuk, jelek. Az Írás a falon három nagy változatban készül. Az év meglepően sok jelentős festménye közül is kiemelkedik a Lamentáció, a **Megkövült panasz**, a Panaszfal, Az elterülő írás és az Írás a falon triptichon, az színes Jeruzsálemi táj, a Palotaszárny triptichon. Megdöbbentő változatosságú képek, holott mindegyiken szinte csak a barna vagy szürkés fal van és rajtuk az írás, többségükön csak héber betűkből, sőt a héber betűt megelőző kánnánita és föníciai szögletes, keskeny betűkre emlékeztetnek, nemcsak a héber kvadrátikus betűkre. Izraelben az első időktől kezdve ismerték az írást, a zsidó vallás egyik leglényegesebb eszközét. Akárcsak az egyiptomiak, a zsidók is hitték, hogy a szó teremt minden dolgot, hogy minden kimondott szónak természet feletti hatása van, és semmi sem létezik, mielőtt világosan ki nem mondódik. Az írás mindegyik ókori keleti nép szerint – beleértve a kínaiakat is – isteni eredetű. A Bibliában található leggyakoribb formula: „meg van írva” – Istenre utal. Az írás: mágia. Sorsok jóslására is alkalmas. A régi keleti irodalom tele van betűkombinációkra épített teológiákkal, kozmogóniákkal, antropológiai és metafizikai rendszerekkel. „Szimbólumok erejében élünk, és a betű a szimbólumok szimbóluma” állítja Paolo Santarcangeli, akinek kultúrtörténeti könyvei nagy hatással voltak Ország Lilire és később a festő olasz útjain személyes barátságot is kötöttek.”

S. Nagy Katalin: Ország Lili, Arthis-sorozat 1. 88. oldal

54

54 = MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Téli erdő
Winter Forest

41,5 x 53 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 3 279 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 2 400 000 Ft
Estimated price: 3 934 – 7 869 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Wolfner József, Farkas István festőművész édesapjának gyűjteményében

55

55 = IFJ. MARKÓ KÁROLY (1822-1891)

Itáliai táj kolostorromokkal, kúttal, 1880
Italian Landscape with Ruins and Well, 1880

47 x 62 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelmezve jobbra lent | Signed lower right: C Marko 1880

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft / 7 869 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimated price: 9 836 – 13 115 EUR

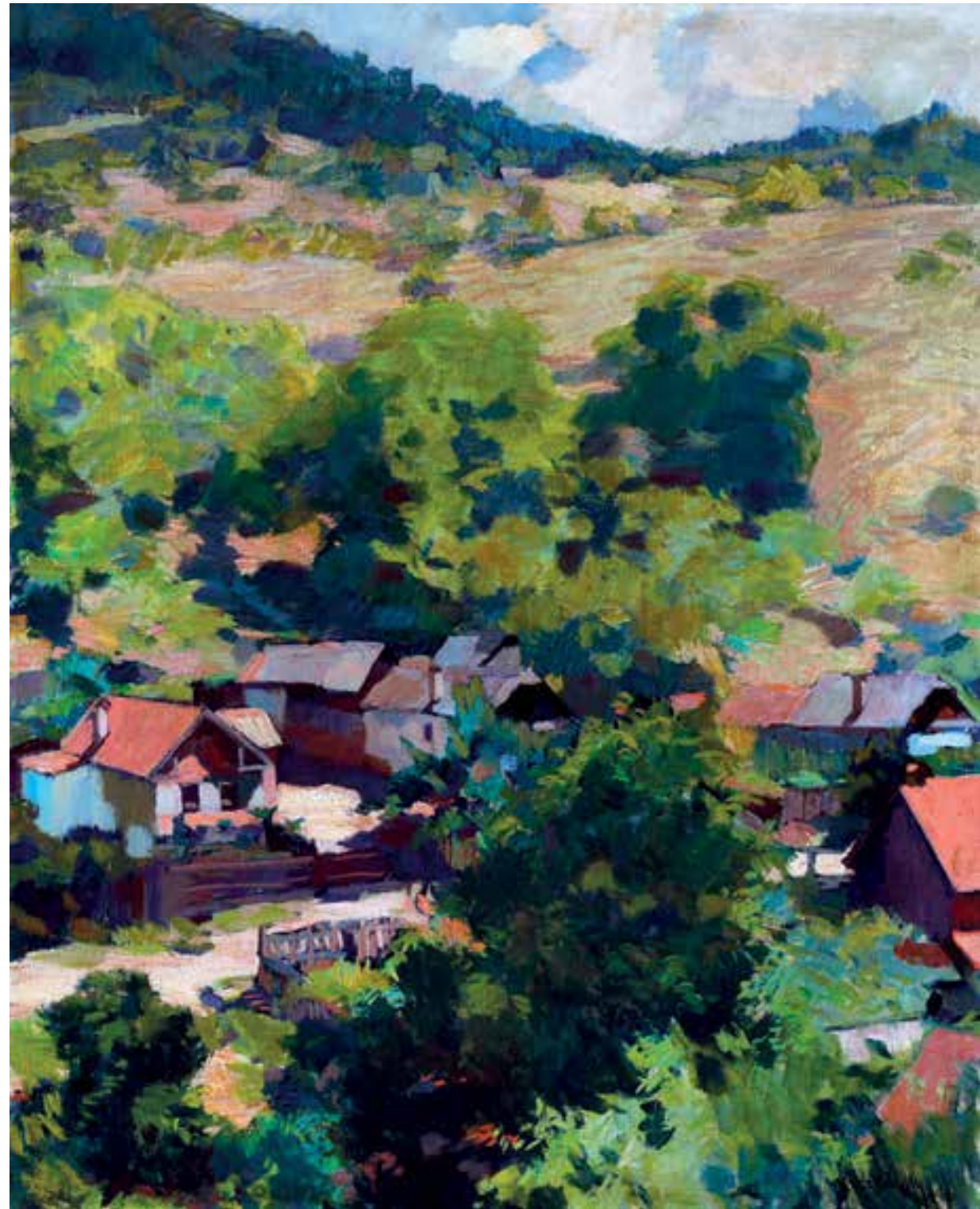
56

56 = TULL ÖDÖN (1870-1911)

Napsütötte falusi utca
Sunlit Village Street

68 x 81 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Tull

Kikiáltási ár: 300 000 Ft / 984 EUR
Becsérték: 400 000 – 800 000 Ft
Estimated price: 1 315 – 2 623 EUR

57

57 = KISS KÁROLY (1889-1953)

Felsőbányai táj, 1946
Landscape in Felsőbánya, 1946

86 x 69 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kiss Károly 946

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 1 049 EUR
Becsérték: 400 000 – 700 000 Ft
Estimated price: 1 311 – 2 295 EUR

58 ■ KOSZTA JÓZSEF (1861–1949)

Vízpart szélmalommal
Wind-Mill by the Water

52 x 70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Koszta J

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 8 525 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 9 836 – 16 393 EUR

Füzes Endre: Szentes – Koszta József Múzeum,
Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtára, Budapest, 1988

Emil Nolde: Búzamező

59

59 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Hóolvadás
Snow Thawing

24 x 32 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelzés nélkül | Unsigned
Hátoldalon | Reverse: hagyatéki pecsét

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 2 295 EUR
Becsérték: 900 000 – 1 400 000 Ft
Estimated price: 2 951 – 4 590 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

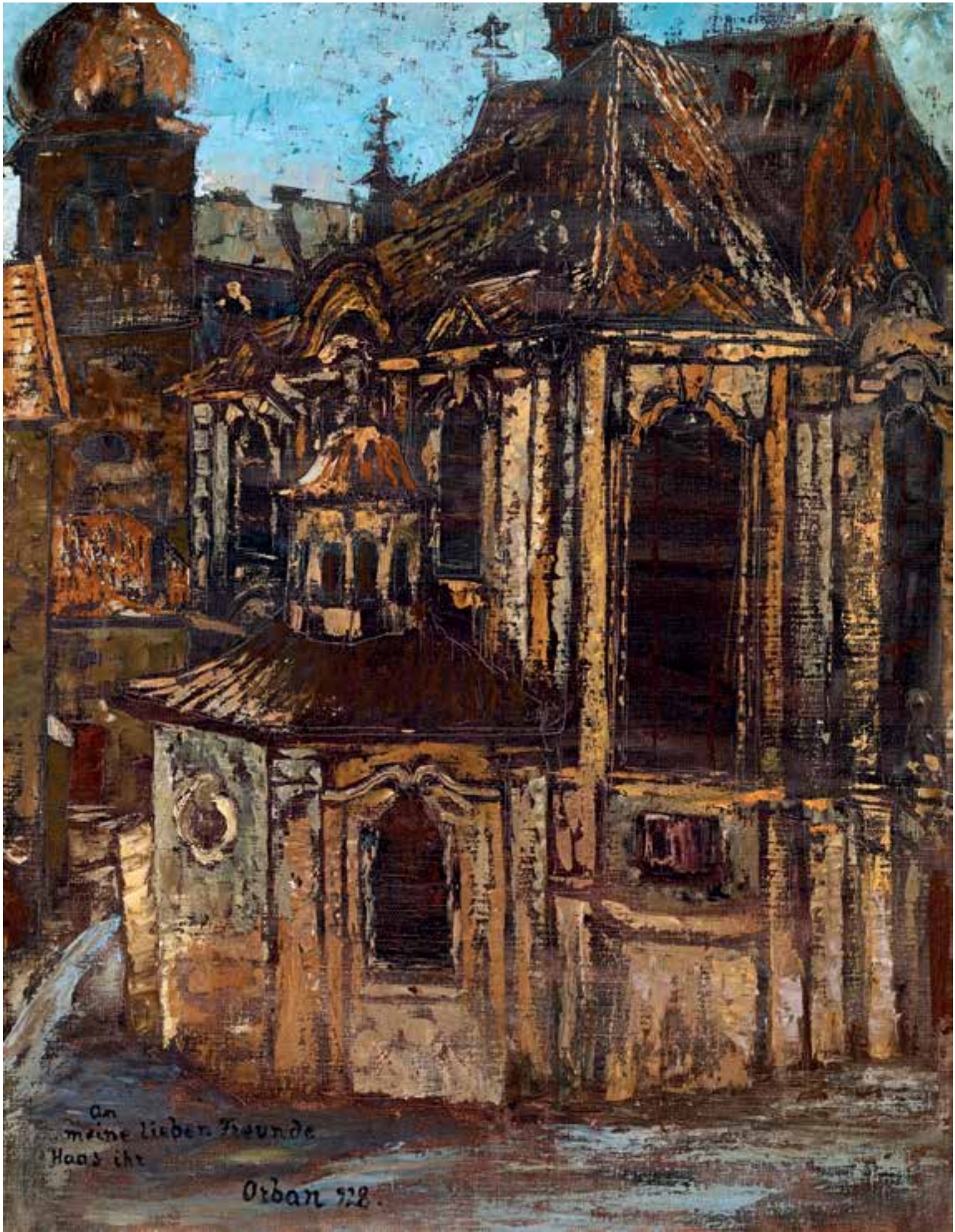
- Egykor Wolfner József, Farkas István festőművész édesapjának gyűjteményében

60 ■ ORBÁN DEZSŐ (1884–1986)

Templom, 1928
Church, 1928

66 x 51 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: An Meine Lieben Freunde Haas ihr
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Orbán 928

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 2 295 EUR
Becsérték: 900 000 – 1 400 000 Ft
Estimated price: 2 951 – 4 590 EUR

60

61

61 ■ THORMÁNÉ KISS MARGIT (1901–1977)

Virágcsendélet, 1940
Still-Life of Flowers, 1940

50 x 66 cm
 Olaj, fa | Oil on panel
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Thormáné Kiss M
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Nagybánya 1940

Kikiáltási ár: 160 000 Ft / 525 EUR
 Becsérték: 200 000 – 350 000 Ft
 Estimated price: 656 – 1 148 EUR

62

62 ■ FRANK FRIGYES (1890–1976)

Testvérek
Siblings

64 x 57 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent utólagos szignó | Signed lower right: Frank Frigyes
 A vakkereten autográf felirat: Frank Frigyes „Testvérek”

Kikiáltási ár: 900 000 Ft / 2 951 EUR
 Becsérték: 1 000 000 – 2 000 000 Ft
 Estimated price: 3 279 – 6 557 EUR

63 = MÁRFFY ÖDÖN (1878-1959)

Salome, 1911-1921

Salome, 1911-1921

200 x 70 cm

Olaj, vászon | Oil on canvas

Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Márffy Ödön 1911

Kikiáltási ár: 45 000 000 Ft / 147 540 EUR

Becsérték: 60 000 000 - 100 000 000 Ft

Estimated price: 196 721 - 327 869 EUR

A Kogart homlokzata a 2010-es Márffy-kiállítás idején

Életmű-katalógus szám: Rockenbauer, 2006. Kat. 3.2.1.3.1

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Palotafelavató kiállítás. Budapest, Művészház, 1913. január – február (Kat. Hármask Aki)
- Márffy Ödön-kiállítás. Budapest, Magyar Stúdió, 1921. január – február (Kat. 1. Salome)
- Márffy Ödön festőművész gyűjteményes kiállítása. Budapest, Ernst Múzeum, 1958. május – július (Feltehetően: Kat. 8.)
- Márffy és műzsái. Budapest, Ernst Múzeum, 2003. július – augusztus (Kat. 5. Akt)
- Modern magyar festészet 1892-1912. Budapest, Kieselbach Galéria, 2003. november.
- Magyar vadak Párizstól Nagybányaig. 1906-1914. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2006. március – július (Kat. 173. Női akt – Salome)
- A Művészház 1909-1914. Modern kiállítások Budapest. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2009. március – július. (Kat. VII. 5. Akt /Salome/)
- Szín, fény, ragyogás. Márffy Ödön (1878-1959) gyűjteményes kiállítása. Budapest, KOGART Ház, 2010. április – augusztus.
- A Nyolcak. Centenárium kiállítás. Pécs, Janus Pannonius Múzeum, Modern Magyar Képtár, 2010. december – 2011. március (Kat. 276. Salomé)
- A Nyolcak. Budapest, Szépművészeti Múzeum, 2011. május – szeptember.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Európai Utas, 2002. (13. évf.) 3. sz. 55. oldal.
- Heti Válasz, 2003. augusztus 1. 52. oldal.
- Modern magyar festészet 1892-1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003. 450. oldal.
- Művészettörténeti Értesítő, 2005. 3-4. sz. 314.
- Rockenbauer Zoltán: Márffy. Budapest, 2006. 190. és 344. oldal.
- Magyar vadak Párizstól Nagybányaig. 1906-1914. Szerk.: Passuth Krisztina, Szűcs György. Kiáll. kat. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2006. 306. oldal.
- Hungarian Fauves from Paris to Nagybánya. 1904-1914. Szerk.: Passuth Krisztina, Szűcs György. Budapest, 2006. 205. oldal.
- A Művészház 1909-1914. Modern kiállítások Budapest. Kiállítási katalógus. Szerk.: Gömör Judit, Veszprémi Nóra. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2009. 139. oldal.
- A Nyolcak. Kiállítási katalógus. Szerk.: Markója Csilla, Bardoly István. Pécs, Janus Pannonius Múzeum, Modern Magyar Képtár, 2010. 357. oldal.
- The Eights. Szerk.: Markója Csilla, Bardoly István. Pécs, Janus Pannonius Múzeum, Modern Magyar Képtár, 2010. 357. oldal.

Raffaello Santi: Három Grácia, 1504-1505, Musée Condé, Chantilly

Hans Memling: Éva, 1485 körül, Kunsthistorisches Museum, Bécs

Madonna a kis Jézussal, 1330 körül, Notre-Dame, Párizs

Márffy Ödön Salome című alkotása a legnagyobb méretű, legrepresentatívabb magyar avantgárd festmények közül az utolsó, mely a mai napig magántulajdonban van. Hasonló nagyságú társai évtizedekkel ezelőtt közgyűjteményekbe kerültek vagy elpusztultak, szerencsésebb esetben közel egy évszázada lappanganak. Így e mostani aukció nagy valószínűséggel az utolsó alkalom, hogy ilyen rangú festmény a Nyolcak periódusából megvásárolhatóvá válik. Ráadásul Márffy alkotása egyike a művészcsoport programadó, múzeumi rangú főműveinek, melyek szinte kivétel nélkül a reneszánsz képi tradíciót újraértelmező, aktos csoportkompozíció műfajában fogalmazódtak meg. Nem véletlen, hogy a képen feltűnő akt beállításában éppen úgy felismerhetjük Raffaello felejthetetlen Három Grácia című festményének közvetlen hatását, mint Hans von Marées arkádiai témájú képeinek vagy Cézanne Fürdőzőinek inspirációját. Az emberiség aranykorát megidéző téma, a tájba helyezett életnagyságú akt megfestése szintézisre, a korábbi művészi tapasztalatok összefoglalására is utal: Márffy addigi pályájának csúcsteljesítményeként evvel a művel akart a nagy elődök nyomába lépni.

A MAGÁRA HAGYOTT AVANTGÁRD

A magyar festészet egészére, a 20. század első évtizedeinek legmodernebb irányzataira pedig fokozottan érvényes az a szomorú helyi sajátosság, amelyet a közép-európai múlt drámai menete, az egyéni és társadalmi tragédiák páratlan sűrűsége alakított ki. A magyar avantgárd festészet felütésszerű indulásának, majd kényszerű megtörésének egyik látványos következménye, hogy csak elvétve születtek összefoglaló, szintézist alkotó, méretükben is monumentális alkotások, melyek nem csupán egy alkotói periódust, de egy teljes korszakot is képesek reprezentálni. Modern képzőművészetünk szinte végig úgy fejlődött, hogy művészei csak csekély mértékben élvezhették a társadalmi környezet anyagi és erkölcsi biztonságot adó támogatását: sem a konzervatív állam, sem a mecénási, műgyűjtői réteget adó polgárság nem állt mögöttük megfelelő súllyal. Leginkább ezzel magyarázható a nagyméretű, reprezentatív táblaképek rendkívül csekély száma. Ha

áttekintjük a Nyolcak csoport tagjai által 1910 körül készült képek sorát, könnyen számba vehetjük a máig fennmaradt monumentális műveket: Kernstoktól a Lovasok a vízparton és az Álló női akt, Pór Bertalantól a Család, a Hegyibeszéd és a Vágyódás tiszta szerelemre alkotják ezt a fájóan szűk csoportot. Berény Sziluettes kompozíciója és Orbán Dezső Dekoratív kompozíció című festménye még ezek közé a művek közé tartozna, de sajnos elpusztultak vagy közel egy évszázada ismeretlen helyen lappanganak. E programadó művek közül egyedül Márffy Salome című kompozíciója maradt több mint száz esztendő után is magántulajdonban.

AVANTGÁRD ARANYKOR

A természeti tájban megjelenő életnagyságú akt a századfordulót követő első évtized európai festészetének egyik legfontosabb témájává vált. Az újat kereső művészek a közvetlen elődök elleni lázadás képi eszközeként fordultak ehhez a motívumhoz, hiszen e látvány ellentétes a mindennapi élet tapasztalataival, egyben élesen szemben áll az impresszionisták azon doktrínájával, hogy a festő célja ne legyen több a környező valóság puszta ábrázolásánál. A frissen megszülető új művészet a látszólag véletlenszerűen kiválasztott „pillanatfelvételek” helyett újra fogalmakkal, megszemélyesítésekkel kezdett dolgozni, a teremtő elme versenyre kelt a természet törvényeivel: önálló világot kreált. Ehhez elsőként az akt ábrázolása kínálkozott hatásos eszközzül. A természeti környezetben feltűnő ruhátlan emberi test tehát éppen szokatlan, sőt meghökkentő volta miatt vált a múlt század első évtizedeiben az egyik legfontosabb, leginspirálóbb művészi témává. Nem véletlen, hogy a modern festészet megszületését is két, 1907-ben elkészült akt-kompozícióval szokták jelölni: Matisse Kék akt és Picasso Avignoni kisasszonyok című művei az impresszionizmust követő, megújuló művészet ikonikus alkotásai. Ember és természet mesterkéletlen, civilizációs gátaktól mentes összhangja, a létezés totalitása, az eltűnt aranykor távoli igézete jelenik meg Márffy képén. A kékesen derengő hegyek előtt világos szalagként tűnik fel egy folyó felvillanó felszíne, mely az emberiség

Sandro Botticelli: Vénusz születése (1484–1486), Firenze, Uffizi Képtár

Kernstok Károly: Lovasok a víz partján, 1910, Magyar Nemzeti Galéria

Kernstok Károly: Ifjú, 1909 (lappang)

Orbán Dezső: Dekoratív kompozíció, 1910 körül (lappang)

Berény Róbert: Sziluettes kompozíció, 1911 (lappang)

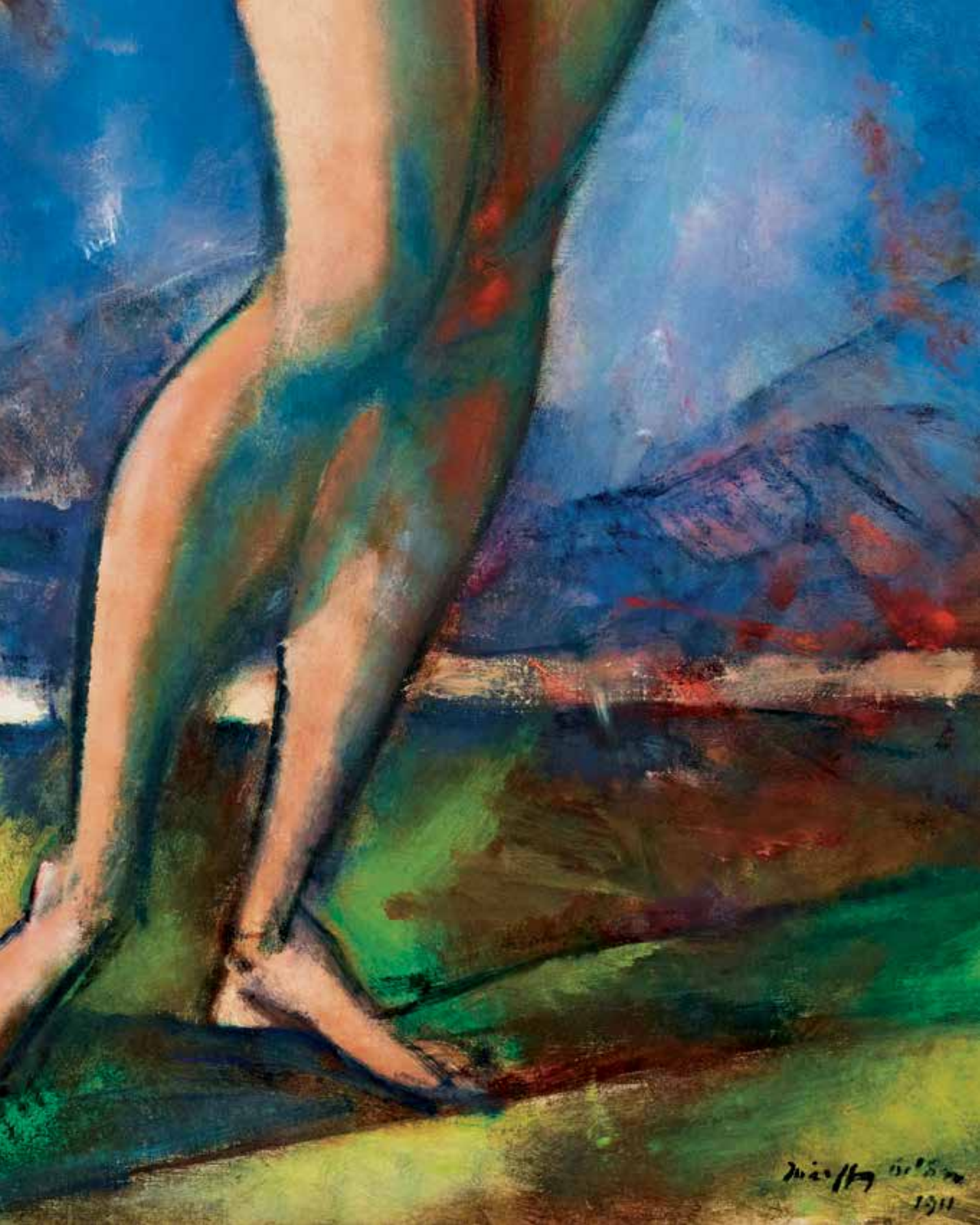
romlatlan aranykorát idéző, bukolikus természeti „színpad” szinte kötelező tartozéka: az élet forrása, az örökké haladó, de soha el nem múló idő szimbóluma. A meztelen női test Márffy képén ugyanúgy jelkép, mint akár Kernstok lovasai vagy Pór Krisztusa a Hegyibeszéd középpontjában. De nála nem az aktivizmus robbanó energiájára, a világmozgató új ember ideálképére utal, sokkal inkább a létezés egykor volt egységének megidézése: láttán az emberi test arányaiban rögzített tökéletes harmóniára asszociálunk.

ÚT A TÖKÉLETES FORMA FELÉ

Márffy a világháború kitörése után először 1921-ben, a Magyar Stúdió nevű kiállítóhelyen jelentkezett komolyabb anyaggal. A közönség elé került képek közül egyértelműen a most bemutatott, karcsú arányaival és kiemelkedő méretével mindenkit meglepő akt volt a legfontosabb alkotás. A tárlatról tudósító kritikusok a mű elemzése során arra is kitértek, hogy a gótikus Madonnák beállítását idéző nőalak korábban egy hármas csoportkép része volt. Az 1913-ban Három akt címmel bemutatott, kiindulási alapként szolgáló festményt azonban Márffy a bemutató után egyalakos képpé redukálta, s új címet adott neki: az említett, 1921-es tárlat katalógusában már Salomeként szerepelt. Az eredetileg a jól ismert mitológiai témát, a Párizs almját elnyerő Aphroditét, valamint két vetélytársnőjét, Hérát és Pallasz Athénét ábrázoló festményt alkotója több ponton tovább fejlesztette: Aphrodité almáért nyúló bal karjának helyzetét az új kompozíció belső logikáját követve megváltoztatta, finomított a korábbi, szigorú vonalszerkezeten, miközben meglágyította, harmonikusabbá és plasztikusabbá tette a test formáit. Legszenbetűnőbben az akt csípőjén módosított: kecsesebbé téve az eredetileg tektonikusabb kontrasztot tovább hangsúlyozta a nőalak S-vonalú tartását. Az egész beállítás a gótikus szobrászat úgynevezett szép Madonnáit idézi, melyek utánozhatatlan eleganciájukkal a kellem és a grácia legtokéletesebb képi megfogalmazásainak tekinthetők.

Márffy alkotása nem véletlenül vált az elmúlt évtizedekben a kiállítások sztárjává. Kiemelt helyen szerepelt a Magyar Vadak és a Nyolcak grandiózus tárlatain, míg Márffy gyűjteményes bemutatóján plakátokra és óriásmolinóra kerülve hirdette az életmű kvalitásait. Ideális témájával, különleges koloritjával, izgalmas arányaival és monumentális méretével, valamint a megfestés egyedülálló szépségével a Nyolcak leghíresebb alkotásait is rendre felülmúlja. Nem csupán az életmű, de az induló magyar avantgárd teljes művész termésének egyik legragyogóbb ékköve.

Molnos Péter

64

64 = KOKAS IGNÁC (1926-2009)

Táj romokkal
Landscape with Ruins

60 x 80 cm
Olajtempera, farost | Oiltempera on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Kokas I

Kikiáltási ár: 160 000 Ft / 525 EUR
Becsérték: 200 000- 400 000 Ft
Estimated price: 656 - 1 311 EUR

65

65 = ŐSI LÁSZLÓ (1947-)

Vasárnap mindenki ingyen bemehet, 1973-74
Entry is Free on Sunday, 1973-74

70 x 82 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Ősi László
Hátoldalon | Reverse: Ősi László Vasárnap mindenki ingyen bemehet a gyárba és megnézheti az épülő Nagy Gépezetet 1973-74
olaj, farost 70x82 Végtelen történet, Kiállítva: 1993. Kecskemét 1998. „Gyár Studio 1900 2010. „Végtelen történet” Studio 1900
Galéria .. www.osilaszlo.hu kéziratban Végtelen történet Aranykor

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 918 EUR
Becsérték: 400 000 - 700 000 Ft
Estimated price: 1 311 - 2 295 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- 1993. Ősi László: Késői bemutatkozás, Kecskeméti Képtár, Kecskemét
- 1998. Ősi László: Gyár, Studio 1900 Galéria, Budapest CIII. kerület, Balzac utca 30.
(1998.április 19 - május 15.)
- 2010. Ősi László: Végtelen történet, Studio 1900 Galéria, Budapest, XIII.kerület, Balzac utca 30. (2010. február 28 - április 2.)

66 ■ HOLLÓSY SIMON (1857–1918)

Tengeri hántás (Szerelmesek), 1885
Corn Husking (Lovers), 1885

26,5 x 21 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Hollósy

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft / 7 869 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 9 836 – 16 393 EUR

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Réti István: Hollósy Simon. Budapest, 1927.
- Németh Lajos: Hollósy Simon és kora művészete. Budapest, 1956.
- Németh Lajos: Hollósy Simon műveinek jegyzéke. In.: Művészettörténeti tanulmányok. A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Évkönyve 1956–58. Budapest, 1960.
- Balassa Iván: A magyar kukorica. Budapest, 1960.
- Raoul Sorban: O viata de artist intre München si Maramures. Bucuresti, 1986.

SZERELMI JÁTÉK ÉS AZ ÉLET ÖRÖK KÖRFORGÁSA

A Tengerihántás pontos témája, a látvány „mögött” felsejlő, rejtett tartalom többek között Arany János azonos című, 1877-ben írt balladája alapján rekonstruálható. A költemény második versszakában az alábbi sorokat olvashatjuk:

*„Szaporán, hé! nagy a rakás mozogni!
Nem is illik összebúva susogni.
Ki először piros csőt lel,
Lakodalma lesz az ősszel.”*

Természetesen Arany János is „csupán” egy ősi eredetű népszokáshoz nyúlt vissza a Tengerihántás idézett sorainál. A falvakban a betakarítás után összegyűlt kukoricacsöveket minden háznál közösen, szomszédok, rokonok, baráti családok segítségével tisztították meg a levelektől. Ez a munka ideális alkalmat adott a beszélgetésre, mesemondásra, éneklésre és játékos évdőésre, melyekből leginkább a fiatalság vette ki a részét. A szokásosnál pirosabb kukorica megtalálása számos játék, tréfás jóslás és pajzán viccelődés kiindulópontja volt. Úgy tartották, hogy az a lány, aki három piros csövet talál, abban az évben férjhez megy, de e különleges kukoricacsövekből néha a majdan születendő gyermekek számára, a jövőendő szerencséire vagy a termés nagyságára nézve is következtetéseket vontak le. Hollósy festménye e tréfás játékok egyik sajátos válfajára utal: ha a legény el tudta venni a lány által megtalált piros csövet, csak egy csókért cserébe adhatta vissza.

Jules Bastien Lepage: Szénagyűjtők, 1877
Musée d'Orsay, Párizs

E konkrét ikonográfiai utalás alapja egy általánosabb tartalmi elem: a kukorica jól ismert termékenység szimbólum, sőt az élet és a halál egybefonódását, a halál utáni újjászületést is jelképezi, hiszen az elpusztuló növény magvai széthullanak és újra sarjadnak, örök körforgásban tartva a földi életet.

A TÖKÉLETESRE CSISZOLT KOMPOZÍCIÓ, A 19. SZÁZADI MAGYAR FESTÉSZET IKONJA

A Tengerihántás kompozícióját a végleges, nagyméretű verzió alapján a következő szavakkal írta le a festő monográfusa, Németh Lajos: „Meszelt fehér fal előtt, szinte reliefszerűen, a siktól alig elválva emelkednek ki az alakok, a fekete mellény meg kalap és a fehér fal harsány ellentéte azonnal magához vonzza a tekintetet. Világos, finom, lágytónusú színek, a halvány csendéleti részből csak a leány piros kendője, kék szoknyája és a legény tarisznyájának piros bőrmintái villannak ki. Nem is annyira a színek gazdagsága, mint inkább a leheletfinom, szabatos rajz, biztos forma és a lágy tónusok gazdag árnyalatkülönbsége jellemzi a jól egyensúlyozott képet. (...) Vidám, életteli jelenet, a népi közösségi élet, a falusi társas-összejövetelek vérpezsdítő optimizmusa fonja be a szerelmes fiatalokat. Friss, mint Petőfi bordalának jóízű ritmusa.” A hagyományos zsánerjelenet újszerű megoldásával Hollósy egy csapásra kivívta fiatal pályatársai elismerését. Réti István, a nagybányai iskoláról írt alapművében a festmény reveláló újszerűségét emelte ki, miközben hangsúlyozta, hogy a tagadhatatlan francia hatás, elsősorban Bastien-Lepage inspirációja nem torkollott egyszerű mintakövetésbe. „A Tengerihántás ... a 80-as évek közepén nagyon modern kép volt Münchenben.” – olvashatjuk A nagybányai művésztelep című kötetben, s ezt az állásfoglalást a most bemutatott, teljes értékű tanulmány csak tovább erősíti. A téma jóval koncentráltabban jelenik meg ezen a változaton: Hollósy ráközelít a jelenet főszereplőire, elhagyja a mellékes részleteket, fokozva ezzel az ábrázolás jelképi tömörségét. A kidolgozás lelkiismeretes pontossága, a kolorit tökéletes egyensúlya és az önálló mű rangját adó szignó azt valószínűsíti, hogy maga a festő is autonóm alkotásként tekintett erre a munkájára is. Hollósy festői módszeréből következően nem volt ritka, hogy egy-egy kompozícióját, a tökéletessé csiszolás folyamata közben, különböző méretekben, többször is megfestette. Képeit sokszor hónapokig, sőt évekig fejlesztette, cizellálta. A korszak naturalista festészetében nem volt példa nélküli ez a fajta rendkívül időigényes alkotói metódus. Legendák keringtek Leibl három évig festett képeiről, Bastien-Lepage 36 „ülésben” elkészített portréiról.

SZERELMI TALIZMÁN

Különös véletlen, hogy egyetlen aukción két annyira hasonló karakterű mű kerül a közönség elé, mint Szinyei Szerelmespárja és Hollósy Tengerihántás című kompozíciója. E festmények nem csupán témájukban, de abban is közel állnak egymáshoz, hogy mindkettő egy-egy nagyméretű, múzeumban őrzött remekmű, a magyar festészet történetének két kitüntetett ikonjának intimebb dimenzióban megfogalmazott változata. Ékszerszerű megjelenésükkel, arany keretükben úgy állnak előttünk, mint két szerelmi talizmán, mint két ragyogó profán ikon, melyek egyszerre hirdetik a művészet erejét és az általuk megjelenített érzelem kitüntetett fontosságát.

Molnos Péter

Hollósy Simon: Tengerihántás, 1885
Magyar Nemzeti Galéria

67 ■ ERDÉLYI BÉLA (1891–1955)

Virágcsendélet, 1930-as évek
Still-Life of Flowers, 1930s

57 x 43 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Erdélyi

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft / 14 754 EUR
Becsérték: 6 000 000 – 9 000 000 Ft
Estimated price: 19 672 – 29 508 EUR

Paul Cézanne: *Virágcsendélet*, magántulajdon

68 ■ CZIGÁNY DEZSŐ (1883–1937)

Csendélet gyümölcsökkel és szoborral, 1911 körül
Still-Life with Fruits and Statue, c.1911

53,5 x 39 cm
Olaj, vászon kartonon | Oil, canvas on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czigány

Kikiáltási ár: 7 500 000 Ft / 24 590 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimated price: 32 787 – 65 574 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- A Bizományi Áruház Vállalat 56. művészeti képauciójának kiállítása.
MOM Művelődési Központ, Budapest, 1981. november 18.–december 6.
(Kat. 35. Csendélet)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

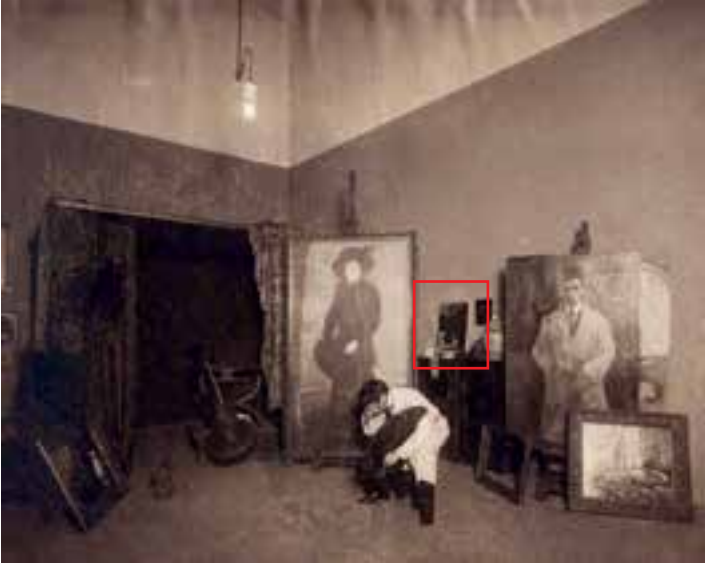
- A Bizományi Áruház Vállalat 56. művészeti képauciójának katalógusa.
Budapest, 1981. 47. oldal.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Genthon István: Cézanne. Budapest, 1958.
- Passuth Krisztina: A Nyolcak festészete. Budapest, 1967.
- Szabadi Judit: Kieselbach gyűjtemény. Magyar festészet 1900–1945.
Budapest, 1996.
- Rum Attila: Czigány Dezső. Budapest, 2004.

Paul Gauguin: Csendélet almákkal, körtével, és egy kerámia bögrével, 1889
Fogg Art Museum, Cambridge, USA

Czigány Dezső a Százados úti műtermében képünkkel a háttérben, 1912
(Erdélyi Mór fényképe)

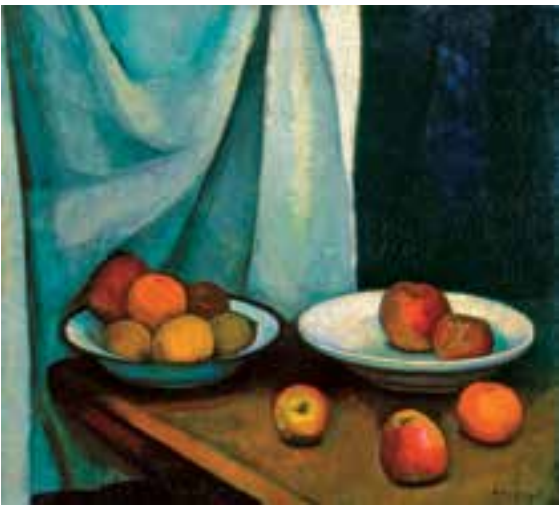

Egy-egy korábban ismeretlen, fontos információkat rejtő dokumentum, vagy évtizedeken át lappangó műalkotás váratlan felbukkanása mindig óriási örömet jelent a műgyűjtők és a művészettörténészek számára. Ez hatványozottan igaz azokra az esetekre, mikor olyan alkotás kerül elő, melynek létéről ugyan régi, megsárgult fotók alapján tudomásunk volt, de a maguk valójában sosem foghattuk kezünkbe őket. Várunk rájuk, de szinte remélni sem merjük, hogy valamikor részünk lehet a megtalálás semmi máshoz nem hasonlítható élményében. Ilyen örömteli eseményt jelent Czigány Dezső kiemelkedő kvalitású csendéletének napfényre kerülése.

Négy évvel ezelőtt, mikor a Nyolcak centenáriumi kiállításának katalógusán dolgoztunk, igyekeztük számba venni a művészcsoporthat valamennyi tagjának lappangó alkotásait. Azokra a művekre koncentráltunk, amelyek nagy eséllyel szerepelhettek a Nyolcak három budapesti tárlatának valamelyikén, vagy legalább bizonyíthatóan a csoport fennállásának éveiben, 1909 és 1912 között születtek. A kiállítási kritikák sajnos sokszor pontatlan, azonosításra ritkán alkalmas képleírásai mellett a korabeli újságillusztrációk és a nagy ritkán fennmaradt eredeti fényképek kínáltak esélyt a fájóan hiányzó alkotások feltérképezéséhez. Utóbbiak sorába tartozik Erdélyi Mór „császári és királyi udvari fényképész” itt bemutatott, 1912-ben készült felvétele. A kép, mely Czigány Dezső Százados úti műtermét ábrázolja, e műfaj egyik legszebb darabja: tökéletesre csiszolt, lélek-láttató portré a festőről, s egyben hatalmas ajándék a hiteles információkra éhes művészettörténészek számára. Az arcát kezével eltakaró festő sokatmondó póza, a fotón feltűnő festmények sora és a tárgyak sokasága, melyek oly nagy szerepet játszottak éveken át a festő életében és művészi pályáján – mindez szinte kimeríthetetlen alapanyagot jelent a kutatóknak. A kellékek egytől egyig ismerősek Czigány csendéleteiről vagy önarcképeiről. A székek támasztott cselló, a földre tett faragott szobor, a jobb oldalon álló alacsony szekrény és az azon látható tárgyak, a fedeles kínai váza, az alacsony gyümölcsöstál és a lecsüngő kendő – ez a privát bejáratú, személyre szabott univerzum éveken át adott témát az ekkoriban leginkább itt, ezek között a falak között dolgozó művész számára.

Paul Cézanne: Csendélet gyümölcsökkel és egy pohár borral, 1877-1879
Philadelphia Museum of Art, USA

Czigány Dezső: Csendélet, 1911-1912,
Szépművészeti Múzeum-Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

A fényképen összesen hét festmény tűnik fel. Balra a falon a Nő fasorban című kép részlete látható, a földön egy ma még lappangó, fehér kancsós csendélet, Czigány legörnyedő alakja mögött egy egész alakos női portré, míg tőle jobbra egy köpenyes önarckép áll a festőállványon. Az utóbbi vászon jobb alsó sarkához egy gyönyörű csendélet támaszkodik, mely már 1912-től közgyűjteményben van, s ma a Magyar Nemzeti Galéria egyik legszebb „nyolcakos” kompozíciója. Az említett, s a legtöbb csendéletnek fényesre politúrozott felső lapjával szilárd „alapot” adó szekrény hátsó sarkában egy álló formátumú festmény kompozíciójának fő vonalai bontakoznak ki. A kép az elmúlt száz évben egyetlen egyszer bukkant fel: a Bizományi 1981-es téli aukcióján szerepelt, majd újra eltűnt a kíváncsi szemek elől. Most jött el a szerencsés pillanat, hogy több évtizedes lappangás után végre hazatért külföldről és közönség elé kerülhet. A Csendélet gyümölcsökkel és szoborral az egész Czigány-életmű egyik legszebb, de biztosan a legkülönlegesebb kompozíciója. Az extrém módon megemelt nézőpontra, a szinte meghökkentő felülnézetre egyetlen hasonló példát sem találunk – az inspiráció forrásvidékét Cézanne és Gauguin képei között lelhetjük meg. A posztóbetétes asztal lapja szinte az egész képteret betölti, fölötté csupán egy vékony sávban tűnik fel a festő több képéről, így a most elemzett mű legközelebbi párhuzamáról, az MNG említett csendéletéről is ismert, kékes színben játszó drapéria. A két festményen az ábrázolt tányérok és a gyümölcsök is azonosak: Czigány összetéveszthetetlen, bámulatos tömörséggel megfogalmazott, szinte márvány keménységű almái, citromjai és narancsai adják a képek színvilágának jól ismert csattanóit. A most felbukkant festmény koloritja a háttér hideg kékjétől az előtér meleg sárgájáig és narancsáig ível, míg a „semleges” alapot az asztal lapját fedő posztó olívzöld színe adja. Gauguin archaikus totemjeit idézi a kompozíció jobb oldalán álló – az említett Erdélyi-fotón a festmény közvetlen közelében látható –, 19. századi népi Madonna-faragás, melynek gyönyörű ellenpontjaként villan fel a fehér, sima felületű porcelán csésze: felszínét halványzöld, sárga és kék reflexek borítják. E két tárgy között helyezkedik el az a gyümölcsökkel gazdagon megrakott, kék szegélyes tányér, mely jó eséllyel pályázhatna a magyar csendélet-festés legszebb motívumáért járó címre. A blikkfangos elhelyezés, a megfestés érzékisége, a világító fehér „karéjjal” övezett színek felfokozott ereje és az utolérhetetlen plaszticitás hatására ez a részlet szinte „leesik” a vászonnról: a szem önfeledt örömen túl a néző szinte késztetést érez, hogy a lecsúszó tányér után nyúlva megakadályozza a várható zuhanást.

Molnos Péter

69

69 ■ FRANK FRIGYES (1890–1976)

Fiatalkori önarckép
Young Self-Portrait

53 x 39 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Frank Frigyes

Kikiáltási ár: 300 000 Ft / 984 EUR
Becsérték: 400 000 – 700 000 Ft
Estimated price: 1 311 – 2 295 EUR

70

70 ■ BATTHYÁNY GYULA (1887–1959)

Fiatal férfi piros sállal, 1958
Young Man with a Red Scarf, 1958

35 x 31 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Batthyány 1958

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 1 115 EUR
Becsérték: 400 000 – 700 000 Ft
Estimated price: 1 311 – 2 295 EUR

Felhők
Clouds

25,5 x 32,5 cm
Olaj, vászon kartonon | Oil, canvas on cardboard
Hátoldalon | Reverse: Szinyei Merse Pál tanulmány

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 902 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimated price: 6 557 – 13 115 EUR

Edgar Degas: *Felhő tanulmány*, 1869
magántulajdon

Joseph Mallord William Turner: *Tájkép*, 1827–8
Tate Britain, London

72

72 ■ MATTIS-TEUTSCH JÁNOS (1884-1960)

Dombos táj, 1910-es évek második fele
Hilly Landscape, late 1910s

12,7 x 19,2 cm
 Akvarell, papír | Watercolour on paper
 Jelezve balra lent | Signed lower left: MT

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 2 295 EUR
 Becsérték: 900 000 – 1 500 000 Ft
 Estimated price: 2 951 – 4 918 EUR

73

73 ■ MATTIS-TEUTSCH JÁNOS (1884-1960)

Park, 1910-es évek második fele
Park, late 1910s

12,5 x 17,5 cm
 Akvarell, papír | Watercolour on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: MT

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 2 295 EUR
 Becsérték: 900 000 – 1 500 000 Ft
 Estimated price: 2 951 – 4 918 EUR

74

74 ■ BERÉNY RÓBERT (1887-1953)

A gyárigazgató
The Director of the Factory

80 x 60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Berény

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 3 279 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 2 000 000 Ft
Estimated price: 3 934 – 6 557 EUR

75 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Idős csavargó
Old Vagabond

75 x 59 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 934 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 4 918 – 9 836 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Wolfner József, Farkas István festőművész
édesapjának gyűjteményében

Aradi Nóra: Mednyánszky,
Corvina, 1983

75

76 ■ NAGY ISTVÁN (1873–1937)

Nagy virágcsendélet íriszekkel
Big Still-Life of Flowers with Irises

70 x 100 cm
Pasztell, papír | Pastell on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Nagy István

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 8 525 EUR
Becsérték: 3 500 000 – 7 000 000 Ft
Estimated price: 11 475 – 22 951 EUR

Georges Seurat: *Virágcsendélet*,
Harvard Art Museums, Cambridge, USA

77

77 - NAGY OSZKÁR (1893-1965)

Műtermi csendélet petróleumlámpával, 1930-as évek vége
Studio Still-Life with an Oil Lamp, late 1930s

50 x 35 cm
 Olaj, vászon kartonon
 Jelezve jobbra fent: Nagy Oszkár

Kikiáltási ár: 360 000 Ft / 1 180 EUR
 Becsérték: 400 000 - 800 000 Ft
 Estimated price: 1 311 - 2 623 EUR

78

78 - CZÓBEL BÉLA (1883-1976)

Virágcsendélet, 1930-as évek
Still-Life of Flowers, 1930s

64 x 50 cm
 Akvarell, papír | Watercolour on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czobel

Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft / 6 557 EUR
 Becsérték: 2 800 000 - 5 000 000 Ft
 Estimated price: 9 180 - 16 393 EUR

79 ■ RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861–1927)

A herkulesfürdői kaszinó (Napsütéses kert szökőkúttal), 1901
The Casino in Herkulesfürdő (Sunlit Garden with a Spring), 1901

33 x 47,5 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Rónai
Hátoldalon | Reverse: a Budapesti Fővárm hivatal körpecsétje, a Mercur Palotában
rendezett kiállítás cédula-töredéke és a Könyves Kálmán Rt. Aukciós kiállítás
cetlije, valamint Rippl kézírása grafitfittal: Herkulesfürdői Kaszinó,
alatta 500. /korona/, valamint szintén Rippl-Rónai kezétől: Morvay.

Kikiáltási ár: 9 000 000 Ft / 29 508 EUR
Becsérték: 13 000 000 – 18 000 000 Ft
Estimated price: 42 623 – 59 016 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- 1911-ben Dr. Morvay Jenő tulajdona

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- A Mercur-Palotában 1902. decemberében rendezett tárlaton Rippl-Rónai négy herkulesfürdői festményt állított ki. Ezek a katalógus tanúsága szerint a következők: 58. Herkulesfürdői alakok, 150 korona 81. Herculesfürdő, 250 korona 103. Részlet Herkulesfürdőről, 300 korona 129. Park Herkulesfürdön, 300 korona. Az utolsó három valamelyike lehet azonos A herkulesfürdői kaszinóval.
- A Könyves Kálmán R.T. Nagymező utcai kiállító-termében 1906 március 1 – 3. Képaució katalógusának 21. tétele A herulesfürdői kaszinó. Olajfestmény.
- Rippl-Rónai József retrospektív kiállítása 1888–1911 a Művészházban. VI. terem 51. tétele Herkulesfürdő. Olajfestmény 200 korona.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Csiffáry Gabriella: Régi magyar fürdővilág. Budapest, 2004. Erdély nagy képeskönyve. Erdély a múltó időben. Szerk. Karádi Ilona. Budapest, 2004.
- Rippl-Rónai József festőművésznek a Művészházban rendezett gyűjteményes kiállításán történt eladások jegyzéke. M.N.G. Adattár Lt.sz.: 4895/10.

Jelen képünk Rippl-Rónai 1911-es kiállításán a Művészházban

Maurice Denis: A Chartreuse-i pihenő, 1942, magántulajdon

80

80 ■ SCHEIBER HUGÓ (1873–1950)

Fiatál férfi, 1920-as évek vége
Young Man, late 1920s

41 x 33,5 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Scheiber

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 803 EUR
 Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 623 – 3 934 EUR

81 ■ ÁMOS IMRE (1907–1944)

Ima
Prayer

38 x 29 cm
 Tus, papír | Indian Ink on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Ámos

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 934 EUR
 Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
 Estimated price: 6 557 – 9 836 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 – Egykor a művész hagyatékában

81

82 = PERLROTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Nagybányai táj
Nagybánya Landscape

74,5 x 53 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 8 000 000 Ft / 26 230 EUR
Becsérték: 10 000 000 - 20 000 000 Ft
Estimated price: 32 787 - 65 574 EUR

Perlrott Csaba Vilmos már 1905-ben eljutott Párizsba, s a fiatal magyarok – Bornemisza, Czöbel, Berény és társaik – feltűnően népes táborából talán éppen ő került a legközelebb a modern művészet bölcsőjéhez. Alapító tagja volt Matisse iskolájának, a fauve formanyelv szinte együtt alakult saját stílusával. Annak ellenére, hogy testközelből látott és megtapasztalt Picassótól Derainig, Delaunaytól Braque-ig mindent a legújabb művészeti törekvésekből, a tanulóévei legelején kapott impulzusokat mindezek nem homályosították el véglegesen. A Nagybányai tájon ráismerünk a Matisse-iskola kikerülhetetlen hatására, a felfokozott színek expresszív párosításaiban, a laza ecsetjárásban és a foltok határain vagy a lazúrosan felvitt festék alól előbukkanó alapozás kompozicionális szerepében. A dinamizmust fokozó, egymást metsző erővonalak, a jól elkülönülő, széles gesztusokkal vászonra tett, ritmikus kézmozdulatokat rögzítő ecsetnyomok Párizs hatását mutatják, de nem fedik el az otthonról hozott festői matériát, a magyar realizmus, az alföldi iskola stílárís jellemzőit. „Ma is azt a színskálát érzem a festészet anyanyelvének, amit Koszta és Nagybánya adott.” – fogalmazta meg ezt az örök kötődést egyik írásában Perlrott. A Nagybányai táj tökéletes illusztráció e két összetevő festői szintézisére: az expresszív, szerkezetes formaalakítás és az organikus, természetközeli látványfestészet egyesül benne.

Molnos Péter

Perlrott Csaba Vilmos: Nagybányai táj, magántulajdon

*Paul Gauguin: Tájkép két bretoni nővel, 1889
Museum of Fine Arts, Boston, MA, USA*

83

83 ■ CORINI MARGIT (1897-1982)

Párizsi mulató, 1933
Night Club in Paris, 1933

38 x 60,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Corini 1933 Paris 143.

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
 Becsérték: 300 000 – 600 000 Ft
 Estimated price: 596 – 1 967 EUR

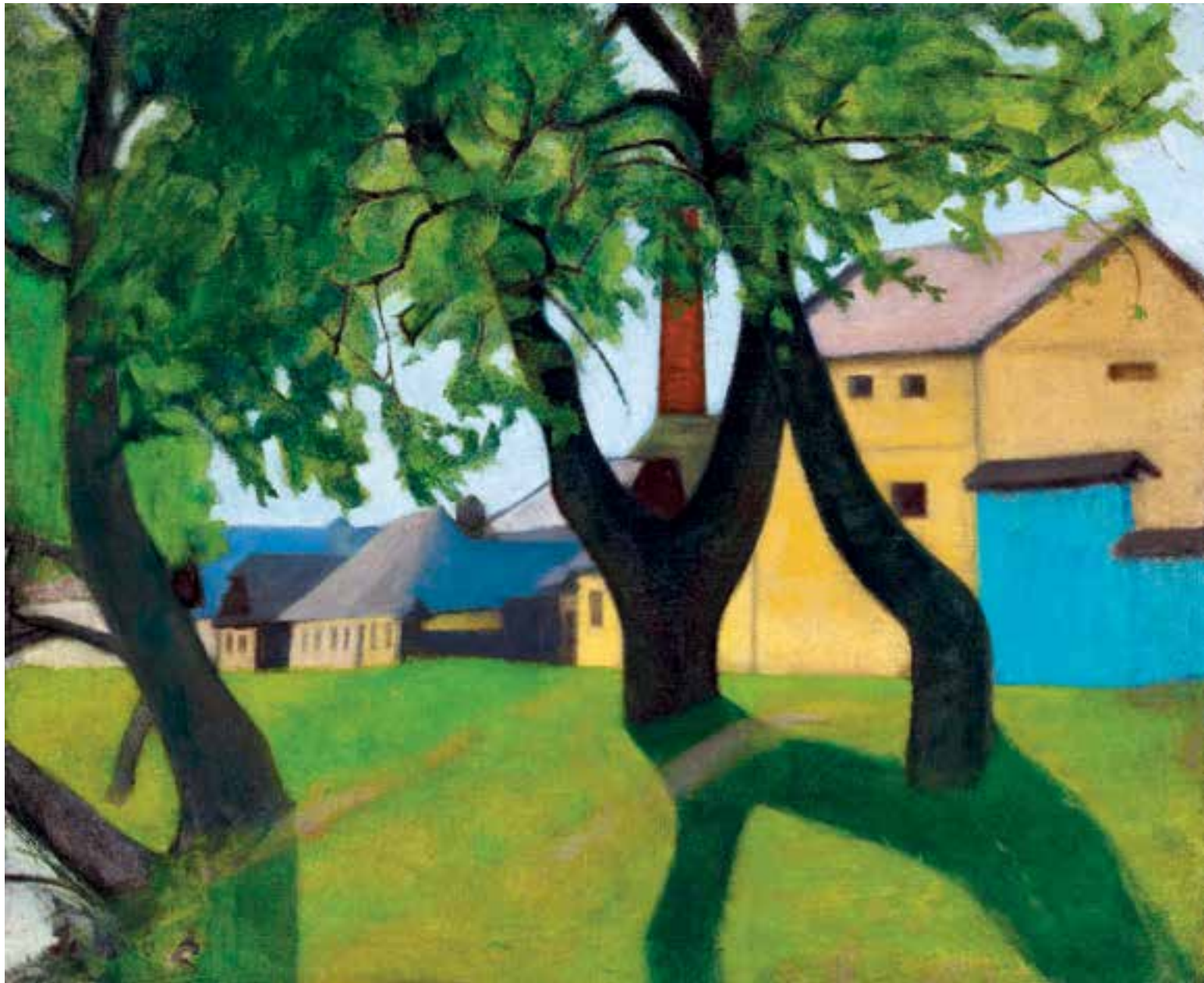
84

84 ■ SZABÓ VLADIMIR (1905-1991)

Kisváros főtere (Kártyázók)
Main Square of a Small Town (Playing Cards)

80 x 100 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szabó Vladimir

Kikiáltási ár: 380 000 Ft / 1 250 EUR
 Becsérték: 700 000 – 1 400 000 Ft
 Estimated price: 2 295 – 4 590 EUR

85

85 ■ JAKAB ZOLTÁN (1883-1925 ELŐTT)

Reggel Nagybányán (Zazar-part)
Nagybánya in the Morning (Brook Zazar)

70 x 85 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Jakab Z

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 459 EUR
 Becsérték: 1 000 000 - 1 500 000 Ft
 Estimated price: 3 279 - 49 180 EUR

86

86 ■ DÖMÖTÖR GIZELLA (1894-1984)

Nagybányai részlet
Nagybánya Scene

50 x 70 cm
 Olaj, karton | Oil on cardboard
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Dömötör G

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 2 295 EUR
 Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 623 - 3 934 EUR

87 = FONÓ LAJOS (1889-1951)

Olvasó férfi, 1925
Reading Man, 1925

80 x 65 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Fonó

Együttes kiállítási ár: 1 900 000 Ft / 6 229 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft
Estimated price: 9 836 – 16 393 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Modern magyar festészet 1919–1964.
Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2004. 170. oldal

24 x 16,5 cm
Rézkarc, papír | Etching on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Fono 25
Jelezve balra lent | Signed lower left: Reading Man

Aba-Novák Vilmos: Karosszékben ülő férfi, 1922

Aba-Novák Vilmos: Újságolvasó férfi, 1921, magántulajdon

88

88 ■ K. SPÁNYI BÉLA (1852-1914)

Hajnali patakpart
Creek at Dawn

65x118 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: K. Spányi B

Kikiáltási ár: 160 000 Ft / 525 EUR
Beccérték: 280 000 – 440 000 Ft
Estimated price: 918 – 1 443 EUR

89

89 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Hegyek között
In between Mountains

23,5 x 32 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 3 800 000 Ft / 12 459 EUR
Beccérték: 5 500 000 – 8 000 000 Ft
Estimated price: 18 033 – 26 230 EUR

90 ■ GULÁCSY LAJOS (1882–1932)

Fiatal rabbi (A munkácsi rabbi), 1903
Young Rabbi (Rabbi of Munkács), 1903

25,5 x 18 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve lent középen | Signed lower centre: Gulácsy L Munkács
Jelezve balra középen | Signed left in the middle: Munkács 1903
Hátoldalon | Reverse: Gulácsy Mun 1903

Kikiáltási ár: 9 000 000 Ft / 29 508 EUR
Becsérték: 13 000 000 – 19 000 000 Ft
Estimated price: 42 623 – 62 295 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Modern Magyar Festészet 1892–1919. szerk. Kieselbach Tamás, Bp. 2003. 180. kép
- Marosvölgyi Gábor: Gulácsy Lajos, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó. Bp. 2008. 256. oldal

Isidor Kaufmann: *Fiatal rabbi*, 1910 körül
Tate, London

Rembrandt: *Rabbi*, 1657

Gulácsy Lajos: *Önarckép*,
1903, Magyar Nemzeti Galéria

91

91 = TÓTH MENYHÉRT (1904-1980)

Baromfiudvar
Major

30 x 21 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: TM
© Zsellér Jenő

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 1 115 EUR
Becsérték: 400 000 - 600 000 Ft
Estimated price: 1 311 - 1 967 EUR

92 = KONDOR BÉLA (1931-1972)

Abrakadabra
Abracadabra

43,5 x 32,5 cm
Végyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft / 8 197 EUR
Becsérték: 3 000 000 - 5 000 000 Ft
Estimated price: 9 836 - 16 393 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Kondor Béla, 1984. Magyar Nemzeti Galéria Ouvre katalógus, 81. oldal

92

93

93 ■ SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

A modell
The Model

59 x 41 cm
Tempera, papír | Tempera on paper
Jelezve balra fent | Signed upper left: Schönberger

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 918 EUR
Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft
Estimated price: 1 311 – 1 967 EUR

94 ■ ANNA MARGIT (1913-1991)

Udvar tornáccal (Kecskét szölongató férfi) 1941 körül
Yard with a Porch (Man Calling his Goat), c.1941

60,8 x 65,3 cm
Gouche, karton | Gouache on cardboard
Hátoldalon | Reverse: Aulich Art címke,
Marosán Gyula és az Európai Iskola 2004. június-október

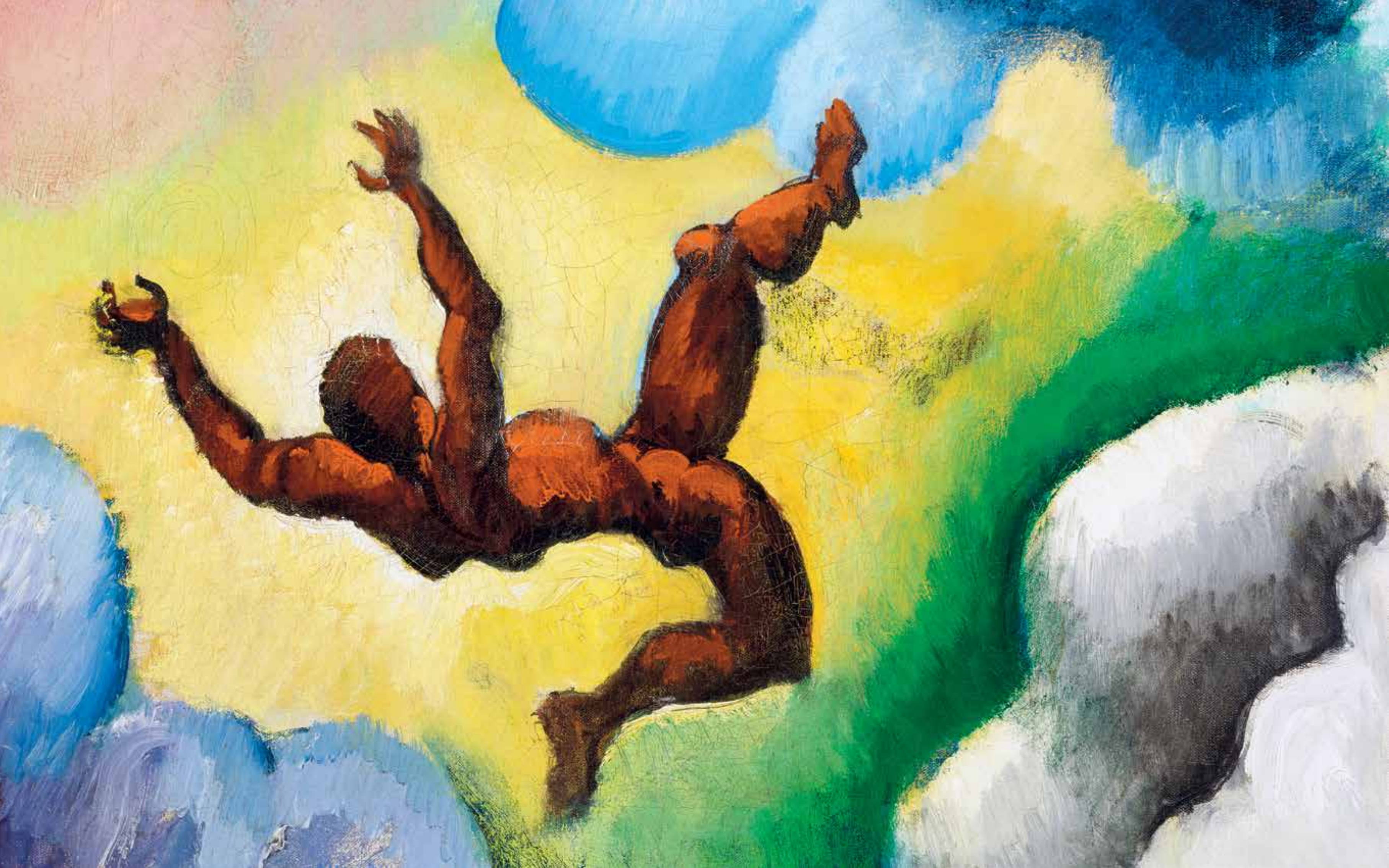
Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft / 6 557 EUR
Becsérték: 2 500 000 – 4 800 000 Ft
Estimated price: 8 197 – 15 738 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Szentendre mint múzsa, Szentendrei MűvészetMalom (2003. nov. – 2004. február)
- Marosán Gyula és az Európai Iskola - Aulich Art Galéria, Budapest (2004. jún. – 2004. okt.)

94

95 ■ BERÉNY RÓBERT (1887–1953)

Napközelben (parafrázis), 1911
Close to the Sun (Paraphrase), 1911

43 x 50,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: 1911 Bp. Berény

Kikiáltási ár: 16 000 000 Ft / 52 459 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimated price: 65 574 – 98 361 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Szegedi Lukács József, később Lukács Ervin (Ervin Lukács-Lessner) tulajdonában.
Öröklés útján feleségére, Corynne de Lukacs-Lessnerre szállt, majd utobbi halálát követően unokája örökölte.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- *A Nyolcak* [második] *kiállítás*a, Budapest, Nemzeti Szalon, 1911. április 29. – május 16.
[Kat. sz.: 46.]

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- A Sotheby's European Paintings című 2011. november 22-én, Londonban rendezett árverésének katalógusában eladásra kínált Czigány Dezső csendéletet (Lot. 2) kísérő illusztrációján, a Lukács család egykori budai villájának enteriőrfotóján.
- Barki Gergely: *Berény Róbert*, Kossuth Kiadó, Budapest, [megjelenik 2015. januárjában], 24.

EMLÍTÉSE:

- Művásárlók és eladott művek lexikona 1894–1911. *Almanach. (Képzőművészeti lexikon)* [A Nemzeti Szalon almanachja]. Szerk. Déry Béla, Bányász László, Margitay Ernő. Budapest, 1912. 277.
- L. L. [Lakatos László]: A Nyolcasok. Tárlati ítélőbirálat I. *Pesti Napló*, 1911. május 21. 8-9.
- Kovács Bernadett: Képek a „nevetőkabinetből”, avagy a Nyolcak festészete a karikatúrák tükrében. *Artmagazin*, 2006/2, 54-59.
- Barki Gergely: WANTED – A Nyolcak lappangó művei. *Artmagazin*, 2010/1, 72-79.
- Molnos Péter: A Nyolcak mögött. Az új magyar festészet társadalmi bázisa. In: A NYOLCAK. szerk: Markója Csilla, Bardoly István, Janus Pannonius Múzeum, Pécs, 2010. 96.
- Barki Gergely: *Berény Róbert*, Kossuth Kiadó, Budapest, [megjelenik 2015. januárjában], 30.

5. kép. A Gyopár utcai Lukács villa étkezője az ajtó fölött tárgyalt képünkkel, magántulajdon

Mottó:

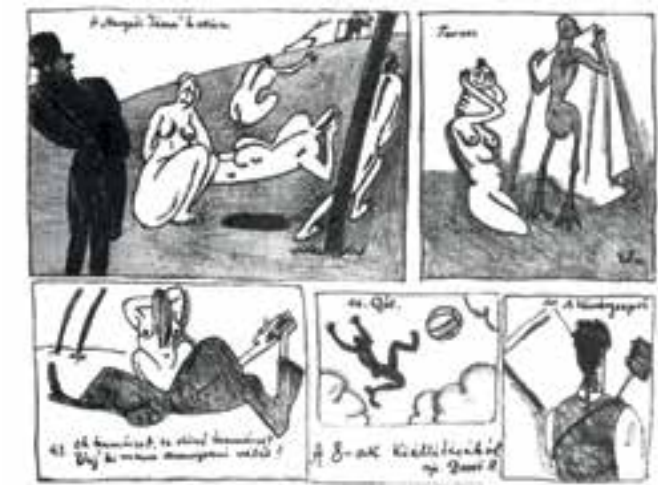
"A Nyolcak kiállításán apák és fiúk kerültek szembe egymással.
Akkor még nem a gőlkülböbzetek kötötték le a közönség figyelmét"

4. kép. Berény Róbert: Fiúportré, 1911(?), Lappang

1. kép. Dezső Alajos karikatúrája tárgyalt festményükről a Borsszem Jankó 1911. május 7-i számában (részlet a 2. képből)

2. kép. Dezső Alajos karikatúrái Berény Róbert festményeiről a Borsszem Jankó 1911. május 7-i számában

WANTED / LOST AND FOUND

A Nyolcak három kiállítást megélt festőcsoportjának és egyben a korai magyar modernizmus történetének is egyik legjelentősebb és legrepresentatívabb eseménye az 1911-es Nemzeti Szalonban rendezett tárlatuk volt, melynek alkalmával először használták csoportnevüket. Egyes források szerint az elnevezés éppen Berény Róberttől származott,² kinek a kiállításon belül valóságos önálló, retrospektív tárlata nyílt, hiszen egymaga összesen 49 olajképpel szerepelt, többel mint társai összesen. Ezzel a szinte teljes ismeretlenségből valósággal berobbant a hazai művészeti élet úttörői közé és hamarosan a legradikálisabb újítások szinonímájává vált neve.

A korszak legmodernebb szemléletű mozgalmán belül a rangidős Kernstok Károly progresszivitását is elhomályosító, meghatározó alakká lépett elő. „A most bemutatott képei – körülbelül ötven – egy csapásra az elsők közé emelik őt. Ott kezdte, ahová sokan csak húsz év múlva jutnak, és akkor ő megint előttük lesz néhány tíz esztendővel.” – írta Bálint Aladár a Népszava hasábjain.³ A párizsi pre-avantgárd élvonalában, Matisse-szal és a francia fauve-okkal közös kiállításokon pallérozott, újszerű piktúrája meglepte a Nyolcak tárlat látogatóit, hiszen az efféle ultramodern törekvésekhez ekkor még nem szokott hozzá a fővárosi közönség. A kiállítás a felvilágosult, haladó szellemiségű újságíró barátoknak köszönhetően komoly támogatást élvezhetett, de a konzervatív sajtó vehemensen támadta a fiatal csoportot és elsőként a társaság Benjaminját, Berényt állították pellengérré.

Mindenkén ellennére, vagy éppen a rendkívüli publicitásnak köszönhetően eladásra kínálta képeinek több mint negyede már a kiállítás bezárása előtt gazdát cserélt, de tudjuk, hogy közvetlenül ezután is vásároltak tőle képeket. A vásárlók szinte mindegyike a polgári radikális körök szellemi elit rétegeihez tartozott,⁴ mint például Vágó József építész, a színházigazgató, Rajna Ferenc, Pártos Jenő dalszövegíró-zeneszerző, a kritikusok közül Felek Gyéza, és Nágel Ignác, illetve Miklós Jenő, aki tevékenyen részt vett a Nyolcak megalakulásánál is, de Berény képvásárlói sorában találjuk Ferenczi Sándor pszichoanalitikust is, Sigmund Freud közvetlen kollégáját, aki éppen ezekben a hónapokban fűzte szoros barátsággá és szakmai együttműködéssé rövid ismeretségét a fiatal Berénnyel.

Hosszú évek óta próbáltam kideríteni, hogy a Nyolcak szellemi és teoretikus támogatásában élenjáró Lukács György filozófus édesapja, Szegedi Lukács József – kinek neve szintén ott szerepel a Berény képek vásárlóinak lajstromán – vajon mely képpel gazdagította rangos gyűjteményét. Miután a Lukács család Angliában élő rokonai után nyomozva az MTA Lukács Archivumát számos alkalommal felferestem és a terület avatott szakértőit is rendre kikérdezve minden kutatóárkom meddőnek bizonyult, végül a Nemzeti Galéria Adattárában értesültem arról, hogy Lukács György családjának leszármazottait pontosan hol kell keresnem.⁵

Hamarosan három rövidebb tanulmányutat is téve a ködös Albionban sikerült feltérképezni a mára szétszóródott egykori Lukács gyűjtemény nagy részét. Így jutottam el a most aukcióra kerülő, több szempontból kiemelt fontosságú Berény mű jelenlegi tulajdonosához is. Berénynek ez a festménye korábban csupán egy a Nyolcak kiállítása kapcsán született karikatúráról⁶ volt ismert (1. kép) és a csoport működését feldolgozó legutóbbi nagy kiállításorozatunkat kísérő kiadványokban is csak e gúnyrajz reprodukcióját helyezhettük el az ún. WANTED rovatban, azaz a keresett művek tablóján.

A kép előkerülése számos tekintetben szenzációt jelent. Egyrészt meglepő, különleges témáját tekintve nem csupán a Berény oeuvre-ben, de az egyetemes modernizmus történetében is párájt ritkító és számos interpretációt felkínáló enigmatikus műről van szó – de erről majd később bővebben – , másrészt olyan festménnyel, mely a Nyolcak 1911-es

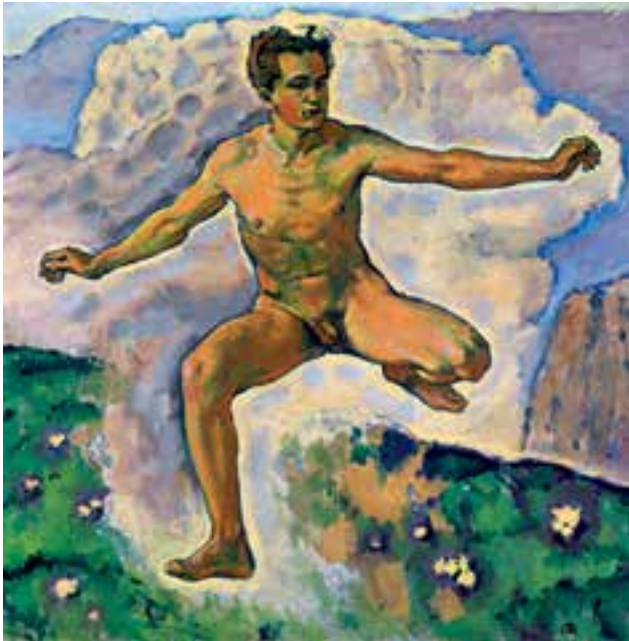
tárlata óta nem volt látható, szintén igen ritkán találkozhatunk. Így ennek a több mint 103 éve lappangó festménynek az előkerülése mindenképpen ünnepszámba megy. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy Berény azon 1911-es datálással ellátott festményei közül, amelyeket az említett tárlaton mutatott be, csupán hármat ismertünk korábban, e negyedik festmény felfedezése újabb okot adhat az örömré. Érdemes megemlíteni, hogy a három eddig ismert mű közül ma kettő a Nemzeti Galéria állandó kiállításán látható és a harmadik is jelentős gyűjteményben őrzött, múzeális rangú festménynek tekinthető.⁷ Hogy mégis csupán ennyire keveset ismerünk ezen 1911 elején készült festmények közül méginkább különös, ha tekintetbe vesszük, hogy a Nyolcak hivatalos megalakulásának évében Berény szokatlanul termékenynek bizonyult: kilenc ebben az évben festett képe függött a Nemzeti Szalon termeiben, ami azt jelenti, hogy az áprilisi megnyitói minimum két képet kellett festenie havonta. E kilenc darab 1911-es festmény közül nyolcat tudunk jelenleg azonosítani, de a nyolcból továbbra is 4 mű holléte ismeretlen, nem beszélve a kilencedik azonosítatlan, még reprodukcióról sem ismert festményről. Az összesen tehát 5 további 1911-es lappangó mű közül kettőt fotográfiáról, kettőt pedig csakis ugyanarról a karikatúráról ismerünk, melyen tárgyalt művünk is szerepel. Reprodukcióikat ezúttal is közöljük, bízva felbukkanásukban (2-4. képek).

A LUKÁCS-MECENATÚRA

Lukács (született: Löwinger) József a 20. század eleji új magyar képzőművészeti törekvések egyik legjelentősebb gyűjtője és a kultúra egyéb modern irányultságú területeinek önzetlen pártolója, mecénása volt. Elég megemlíteni, hogy Bartók Béla két éven keresztül házának vendégeként alkothatott anyagi és egyéb gondoktól mentesen. Szegedről induló karrierje a magyarországi zsidó asszimilációs törekvések egyik legsikeresebb példáját mutatja. Nemesi- és udvari tanácsosi címet kapott Ferenc Józseftől és az Angol–Osztrák Bank, később a Magyar Általános Hitelbank igazgatójaként komoly vagyona és némi politikai befolyásra is szert tett. Politikai elkötelezettsége, Tisza-pártisága, ünnepi alkalmakkor díszmagyaros-díszkardos megjelenése, s nem utolsó sorban művészi érdeklődése is homlokegyenest eltért a később világhírnévre szert tett, Georg Lukács néven ismerté vált filozófus fiának modernebb és kozmopolita felfogásától. Művészi orientációját kezdetben közeli barátai, a Szépművészeti Múzeum későbbi legendás igazgatója Petrovics Elek és a nagybányai festőkolónia feje, Ferenczy Károly terelgették. Nem véletlen, hogy az idők során őt Ferenczy képnek is büszke tulajdonosa lett, köztük olyan különleges darabokénak, mint a Tenger, mely épp az elmúlt hetekben cserélt gazdát Londonban a Sotheby's árverésén. Ferenczy gyermekeitől is beszerzett néhány művet, Noémi korai goblein-terv kartonjait különös becsben tartotta, ahogy Béni szobrai és rajzait is. A szobrászok közül még Vedres Márk művészetét értékelte nagyra, míg a festészet területén Ferenczy mellett László Fülöptől, Szinyeitől, Rippl-Rónaitól és Fényes Adolftól származó művek képviselték leginkább gyűjtői elkötelezettségét, saját ízlését. Egy a családban megőrzött archív fényképfelvétel részletének tanúsága szerint a Gellért hegyi Gyopár utcában épült Lukács-villa legnagyobb méretű alkotása egy az egykori Révai villába beépített Tavasz, illetve Látogatók címen ismert Iványi Grünwald Béla által festett óriáspannó hasonló méretű variánsa volt, mely feltehetően a második világháború bombázásai során pusztult el. Lukács egyre inkább a modernebb irányzatok képviselői felé fordult. Úgy tartotta, hogy csakis élő művéstől érdemes képet vásárolni, hiszen ők szorulnak rá leginkább a támogatásra. Ez az új irányzatokat elvi elkötelezettségből támogató mecénási habitus minden bizonnyal fia befolyására alakult az évek során egyre intenzívebbé: "Gyuri hozta össze apámat

8. kép. André Kertész: Ikarusz, 1917. André Kertész Múzeum, Szigetbecse

7. kép. Koloman Moser: Tavasz, 1900, magántulajdon

a legjobb korabeli festőkkel, a »Nyolcakkal«, így Czigány Dezsővel, Márffyval és Kernstokkal.”– emlékezett vissza később lánya Mici erre az időszakra.⁸ Még korábban került a gyűjteménybe egy ma lappangó, csupán a családi fotóarchívumban megmaradt enteriőrfelvételen (5. kép) látható, brüggei Márffy Ödön kép, s mellette feltehetően egy ismeretlen Gulácsy mű, melyeket nagy valószínűséggel a két festő 1907-es Uránia-béli közös kiállításának alkalmával vásárolt fia, persze a bankár-papa pénzén.⁹ Ugyanezen a díszes ebédlőt megörökítő fotón, az ajtó mellett látható egy szép Nyolcacos Czigány csendélet is, melytől csak az elmúlt években vált meg a család, szintén a Sotheby’s-nél. Az ajtó másik odalán feltehetően egy szintén Nyolcak tagtól, Orbán Dezsőtől (vagy esetleg Berényitől?) származó, ma szintén lappangó csendélet látható, míg a főhelyen, az ajtó felett, igazodva a kép témájához is, kellő magasságban Berény most tárgyalt képe függött egészen az 1930-as évek végéig, a család emigrációba vonulásáig. Thomas Mann Lukácséknál többször megfordult és1922-ben tett látogatása alkalmával épp ebben a szobában készült fényképfelvétel, de sajnos a falakon lévő Nyolcacos képekből nem sok látszik.¹⁰ A festőcsoport első, 1909-es „Új képek” kiállításán bemutatott, de mind a mai napig lappangó, Festőnő című, szintén Czigánytól származó alkotás a fotóalbum tanúsága szerint egykor a villa hallját díszítette, a nagy szalonban pedig díszhelyen, a kandalló felett függött Kernstok emblematikus főműve, a Hajnali lovas.

Egy 1911 tavaszán kelt levelében már Lukács József számolt be lelkesen fiának a Nyolcak Nemzeti Szalonbéli grandiózus kiállításán tett látogatásáról: „A Vedres kiállítása a Nyolcasoknál nagyon szép. Kernstok képei is nagy hatással voltak rám, úgyszintén Czigány saját portraitja, amely egy standard mű, aminőre én Czigányt nem tartottam volna képesnek. A többi túl jár egyelőre az én ízlésemen”.¹¹ Mivel tudjuk, hogy "Lukács papa" ezen a kiállításon szépen bevásárolt, felmerül a kérdés, hogy vajon ekkor ki súghatott neki, ki segíthette őt a válogatásban, ha egyáltalán volt valaki? Fia, György nem tartózkodott Budapesten ekkor, így nem láthatta a kiállítást, ahogy az ő igazi "szeme", Popper Leó sem, hiszen ebben az időszakban már a halál torkában, szanatóriumi kezelés alatt állt a néhány hónappal később rendkívül fiatalon elhunyt, kivételes tehetségű esztéta és György testi-lelki jóbarátja.¹² Az azonban ismeretes, hogy Popper éppen közvetlenül a kiállítás megnyitója előtt külön tanulmányt írt, vagy csak készült megírni, Berényről, mely a Szellem című folyóiratban jelent volna meg, de mindeközben a lap is megszűnt, s ő is sírba szállt, sajnos a kézirat meglétéről sincs tudomásunk. Lukács József leveléből kiderül az is, hogy Berény ultramodernségét már nem tudta követni, mégis ekkor megvásárolta tárgyalt művünket. Vajon mi vezethette erre? Kétségtelen, hogy e kép rendkívül egyedi klassziczálása folytán markánsan kiugrik a Berény által fölsorakoztatott művek közül, de vajon tisztában volt Lukács József azzal, hogy mit vesz meg?

ÉRTELMEZÉSI PALIMPSZESZT

Berény ezen művének értelmezése, körültekintő interpretálása ma is komoly fejtörést okoz. Az egyik kulcsot talán éppen Popper Leó adhatja, akiről tudjuk, hogy Lukács Józsefhez is

közel állt, s ez nem csupán abban nyilvánult meg, hogy az idős bankár anyagilag támogatta a tehetséges fiatalt. Popper minden bizonynal befolyásolta az öreg Lukács képzőművészeti nézeteit, ízlését is, hiszen nyílt titoknak számított, hogy barátjánál, Györgynél sokkal kifinomultabb esztétikai értékítélettel, mi több igen szofisztikált kvalitásérzékkel rendelkezett. Lukács György némileg tekintélyelvű, Kernstok-origójú hozzáállásával szemben számára a fiatal társaságából is inkább Berény számított figyelemre méltó figurának. Berényt feltehetően közös elmélyült zenei érdeklődésük révén is ismerte, de mivel Popper Párizsban szintén megfordult Matisse köreiben – sőt nagy valószínűséggel iskolájának növendéke volt –, találkozhatott vele, de Berény ekkori műveit is mindenképpen ismernie kellett. Egy még 1907-ben kelt aforisztikus feljegyzése egyértelműein erre utal és tárgyalt művünk kapcsán is különösen érdekes lehet:

„Cézanne összefűzi athmosphaera stílust és anyagot. Berényék tubus stílust és anyagot. Berény többet ad mert 2 ősnélkülözhetlent egyesít: a pompát és az anyagot.” ¹³					

Mindamellett, hogy annak komoly jelentősége van, hogy Popper az új, Cézanne és Matisse után induló, a fauvizmust a cézanne-i látásmóddal ötvöző fiatal festőgenerációt Berény nevével fémjelazte, az idézet utolsó szavait mintha képünkre varrta volna. Popper a pompa kifejezés alatt – a szövegkörnyezetből következően – egyértelműen a fényt, a fény rendkívüli formaalakító erejét értette. A fény tárgyalt művünk kapcsán nem csupán mint festői eszköz, vagy elem, hanem egyszersmint a kép 'lényege' és a mű 'témája' is értelmezhető, valamint számos ezzel kapcsolatos asszociációra ad lehetőséget. A fény forrását a Napot eklipszis-szerűen csak egy pillanatra eltakarni képes zuhanó ember feje olyan 'köldökpont-motívuma' a képnek, amellyel a racionalitást, az ember (szellemi) erejét állítja szembe valami magasztosabbal, magasabb rendűvel, a transzcendentálissal, a mindent átlényegítő, legyőzhetetlen erővel, s mindezt a figura zuhanó, tehetetlen alakja hiperbolikusan tovább erősíti. Szemben áll így a múlandó (halandó) az állandóval, az örökvérnyűvel, ha úgy tetszik a klasszikussal. Nem véletlen tehát a klassziczizáló forma sem. Ez a forma megfelel a témának. Ehhez hasonló manierizáló-barokkizáló megoldást nem találunk másutt Berény ennyire korai oeuvre-jében,¹⁴ de a korszak hazai és nemzetközi analógiái között is párját ritkítja. Ezzel a kivételesen egyedi felfogást képviselő művével a társaság legprogresszívebb tagja, Berény is klassziczizál, akár csoporttársai, Kernstok, vagy Pór Bertalan ekkoriban, de a két klassziczizálás-típus között óriási különbség van. Berény képe egyértelműen modernebbnek, s nem utolsó sorban invenciózusabbnak hat. Metafizikus megközelítése nem pátosszal teli, sőt az ő már-már karikírozó túlzásában egyfajta defetiszizáló irónia is megcsendül. Zuhanó figurája éppúgy a természettel, sőt az univerzummal áll szemben pórén meztelen, ahogy Kernstok lovasa, de míg a csoport doyenje földhözragadtan idelizáló, úgymond arkadikus, Berény figurája a hétköznapiok vergődésével analóg bizonytalan s rémülten kapálódzik,

3. kép. Berény Róbert: Sziluettes kompozíció, 1911, lappang

ha csak nem éppen a nálánál erősebb valami erejében bizonyosodik éppen meg. Innen már csak egy 'ugrás' az Ikarus-értelmezés és annak, a korra, kortársaira és akár Berényre magára is vonatkoztatható gazdag asszociációs-szimbolumrendszere. Az elvuklt dicsvágy veszélyeire figyelmeztető mitológikus történetek sorában hasonló a Phaeton-legenda, melynek manierista és barokk feldolgozásai közül Hendrik Goltzius műve (6. kép) áll talán legközelebb kompozicionálisan Berényéhez. De Berénynek ez a rébuszos csattanóval meglepő vázna nem kínál fel egyértelmű értelmezését, vagy ikonográfiai megfejtést és egykönnyen nem is kategorizálható. Az utóbbi években számos nagyszabású kiállítás témája volt világszerte a meztelen férfitest. Legutóbb az Allegro barbaro címen rendezett tárlatunkkal párhuzamosan, szintén a Musée d'Orsay falai között volt látható az igazgató által kúrált Masculin/Masculin című kiállítás. Guy Cogeval minden bizonnyal gondolkodóba esett volna, hogy az általa felálított kategóriák (A klasszikus ideál, az ideális figura a férfi akt, heroikus akt, nuda veritas, a vágy tárgya, stb.) közül melyikbe illesztené Berény képét. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a Lukács családban máig viccesen Belzebub-ként becézték a képet. A bukkott angyal Belzebub, azaz Lucifer nevét lefordítva 'a Fényhozó' – mely képünk kapcsán sem mellékes – sokrétűen kapcsolódik nem csupán a kersztény mitológiához, de a szabadkőművességhez is, amelyben Berény és a kép tulajdonosa is érintve volt. Távolra vinne ez a kissé spekulatív interpretációs kísérlet még akkor is ha tudjuk, hogy a kép egyetlen korabeli sajtóemlítésében hasonló „megfejtést” kínál Lakatos László hírlapíró („46. számú kép. Német címe van: "Der meschuggene Luzifer". Az ördög elveszti esztét és a síkok rendszerében macsics-táncot jár.”)¹⁵, arról nem is beszélve, hogy Berény és a Nyolcak barátját, Ady Endrét szintén Belzebubnak becézték, s hogy Berény vizitkártyáján ennyi állt: „Róbert az Ördög”.¹⁶ Nem térhetünk ki bővebben arra sem, hogy Berény ebben az időszakban közeli kapcsolatba került az akkoriban izmosodó mozdulatművészeti iskolákkal, sőt egyikükben még előadóként is szerepelt, bár valószínűleg ez is csupán adalék lenne és a kép értelmezését csak tovább bonyolítadná. Berény cím nélkül állította ki képeit az 1911-es Nyolcak tárlaton és ekkori tevékenységének dokumentumait ismerve világossá válik, hogy számára a téma valóban másodlagos volt, csupán ürügy, eszköz ahhoz, hogy festészeti problémákra keressen és adjon különböző válaszokat. Ezekben az években különösen a térprobléma érdekelte, a térfeszültség és az extrém térérzet megragadása foglalkoztatta, elég csak a szintén az ebben az évben festett monumentális vásznára, a Sziluettes kompozícióra gondolni (3. kép). Tárgyalt festményünk a térérzékeltetésnek igen különös módját adja, leginkább horizontot mellőző kompozíciójával hívja fel magára a figyelmet, melyre a korszakban alig találunk példát, s emellett a Caravaggio és a barokk óta szinte elfeledett gravitáció fogalmát is újra feleleveníti. Ne felejtjük el azt sem, hogy a téma ekkoriban a „levegőben volt”, hiszen ez az aviatikus kísérletek hőskora, s ha már Poppert emlegettük, őt szintén foglalkoztatta a repülés esztétikája ezekben az években.¹⁷

Berény képében különös továbbá az egy alakra összpontosító kompozíció koncentrált megoldása is, mely ma mintegy – megfejtésre váró – szimbólum jelenik meg előttünk. Ez a szinte logo-jellé absztrahált esszenciális megformálás később plakátjain köszön vissza magas színvonalon. A festő e talán szándékoltan elbizonytalanító parafrázisával fel adja a leckét mai szemlélőinek is. Igazak lehetnek egymásnak ellentmondó interpretációk pro és kontra, de egy biztos: unalmasnak nem nevezhető, hiszen kivétels módon serkent vitára és a mű további ikonográfiai, ikonológiai és hermeneutikai vizsgálatára.

Barki Gergely

Henri Matisse: Ikarusz, 1944

^[1] Kernstok Károly: Vallomás. In: Kernstok Károly festményeinek és rajzainak gyűjteményes kiállítása, Ernst-Múzeum, 1938. március 13 – április 3. [Kat.], o.n.

^[2] Oltványi-Ártinger Imre: Berény Róbert. Magyar Művészet, 1936, 67.

^[3] Bálint Aladár: Nyolcak kiállítása, Népszava, 1911. május 10. 1-2.

^[4] Az egyik vásárló, Brachfeld Ferenc, fehérművarró minden bizonnyal e körön kívül esett, bár többek között Ady Endre fehérműit is ő varrta.

^[5] Ezúton is köszönöm Pálinkás Rékának és Gergely Mariannak, hogy a kapcsolatteremtésben segítségemre voltak. A Lukács Archivumban tett kutatásaim során nyújtott segítségéért Székely Máriának külön hálával tartozom.

^[6] Dezső Alajos karikatúrái Berény Róbert festményeiről. Borsszem Jankó, 1911. május 7. A karikatúrára Kovács Bernadett hívta fel a figyelmemet, amit ezúton is köszönök.

^[7] Idill és Kertben (MNG), valamint a Fotelben ülő akt (Kemény Gyula gyűjteménye, Bidapest).

^[8] Popperné Lukács Mici: Emlékeim Bartókról, Lukács Györgyről és a régi Budapestről. Magyar Zenetörténeti Tanulmányok, 4. Kodály Zoltán emlékére. Szerk. Bónis Ferenc. Budapest, 1977. 381–382.

^[9] Feltehetően ennek a Márffy képnek a vételét idézte fel a festő a Horváth Béla által 1957-ben lejegyzett interjúbán, amelyet Rockenbauer Zoltán idéz. In: Márffy Ödön (monográfia és életmű-katalógus). PhD disszertáció. Kézirat. ELTE BTK Művészettörténeti Intézet. Budapest, 2008. 37.

^[10] Közli: Lukács György élete képekben és dokumentumokban. Corvina Budapest, 1980, 128.

^[11] Lukács József levele Lukács Györgynek. Budapest, 1911. május 1-én. – idézi: Bendl Júlia: Lukács György élete a századfordulótól 1918-ig. Budapest, 1994. 81.

^[12] Lukács és Popper barátságáról ld. Silla Markója: Popper and Lukács – The Anatomy of a Friendship. Acta Historiae Artium, Tom. 53, 2012. 233–248.

^[13] Dialógus a művészetről. Popper Leó írásai. Popper Leó és Lukács György levelezése. Budapest, 1993, 223.

^[14] Később, főleg az 1916-1919 közötti időszakban több grafikáján is találkozunk a jelenséggel.

^[15] L. L. [Lakatos László]: A Nyolcasok. Tárlati ítélőbírálat I. Pesti Napló, 1911. május 21. 8-9.

^[16] A zeneileg is képzett Berény tréfás utalása Giacomo Meyerbeer Ördög Róbert című operájára.

^[17] Popper Leó: A repülőgép esztétikájáról. Eredetileg megjelent: Zur Ästhetik des Aeroplans címen. Die Neue Rundschau, 1910. okt. XXI. évf. 10. sz. 1477–1479. Újraközölve Tímár Árpád fordításában: Popper Leó Esszék és kritikák, Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1983, 67-72.

96 • ZIFFER SÁNDOR (1880–1962)

Nagybányai Zazar-part ősszel, 1943
Zazar Shore in Nagybánya during Autumn, 1943

60 x 75 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Ziffer Sándor 1943

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 8 252 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 7 000 000 Ft
Estimated price: 13 115 – 22 951 EUR

Ziffer Sándor: A régi pénzverde, 1932
Művészeti Múzeum, Kolozsvár

97

97 ■ PERLMUTTER IZSÁK (1866-1932)

Pihenő (Domboldalon), 1918
Resting (On the Hillside), 1918

19 x 24 cm
 Olaj, karton | Oil on cardboard
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Perlmutter
 Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Perlmutter Rákospalota 1918 máj 27

Kikiáltási ár: 260 000 Ft / 852 EUR
 Becsérték: 400 000 – 650 000 Ft
 Estimated price: 1 311 – 2 131 EUR

98

98 ■ DOBRAI PÁSZK JENŐ (1895-1948)

Orgonavirágzás, 1939
Lilac, 1939

49 x 69,5 cm
 Olaj, karton | Oil on cardboard
 Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Dobrai Pászka J 1939

Kikiáltási ár: 260 000 Ft / 852 EUR
 Becsérték: 350 000 – 500 000 Ft
 Estimated price: 1 148 – 1 639 EUR

99 = KÁDÁR BÉLA (1877–1956)

Kompozíció (Olympia), 1930
Composition (Olympia), 1930

105 x 70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 20 000 000 Ft / 65 574 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 60 000 000 Ft
Estimated price: 98 361 – 196 721 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Az 1930. évi tavaszi kiállítás. Műcsarnok, Budapest, 1930. március–április. (Kat. 15. Kompozíció)
- A Bizományi Áruház Vállalat 61. művészeti képaukciójának kiállítása. MOM Művelődési Ház, Budapest, 1983. szeptember (Kat. 61. Olympia)
- Kádár Béla emlékkiállítása. Piktúra Galéria, Budapest, 1991. április.
- A Storm in Europe. Béla Kádár, Hugó Scheiber and Der Sturm Gallery in Berlin. Ben Uri Gallery, The London Jewish Museum of Art, London, 2003. november – 2004. január.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Az 1930. évi tavaszi kiállítás képes tárgymutatója. Műcsarnok, Budapest, 1930. (o. n.)
- A Bizományi Áruház Vállalat 61. művészeti képaukciójának kiállítási katalógusa. Budapest, 1983. (61. kép)
- L. Gy.: Kádár képei. Kurír, 1991. április 12. 12. oldal.
- Gergely Mariann: Melankolikus utazás. Kádár Béla (1877–1956). Budapest, 2002. 167. (173. kép)
- A Storm in Europe. Béla Kádár, Hugó Scheiber and Der Sturm Gallery in Berlin. London, 2004. (22. kép)
- Modern magyar festészet 1919–1964. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2004. 249. (404. kép)

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Gergely Mariann: Melankolikus utazás. Kádár Béla (1877–1956). Budapest, 2002. 167.

Kádár Béla: Leányok csendélettel, 1931 körül
magántulajdon

Jean Metzinger: Akt hortenziákkal, 1935

Kádár Béla: Akt csendélettel, 1926 körül
(lappang – Rónai Dénes üvegnegatívja,
Magyar Fotográfiai Múzeum, Kecskemét)

Juan Gris: Üveg és gyümölcsöstál, 1919-körül

Kádár Béla: Kompozíció gyümölcstálal és hegedűvel, 1926 körül magántulajdon

Kádár Béla egyik utolsó olajképe az egész életmű egyik legizgalmasabb, méretével is kiemelkedő darabja, mely először 1930-ban került kiállításra. A festő átmeneti periódusát reprezentálja, mikor a berlini és New York-i sikereket követően az érvényesülést ismét itthon kereső művész a megelőző évek absztrakt kísérletei után fokozatosan kialakítja jól ismert, hamar védjeggyé váló stílusát. Egy néhány évvel korábban készített, sajnos a mai napig lappangó és csupán egy korabeli üvegnegatívról ismert aktos csendélet jól illusztrálja a változás természetét. A szintetikus kubizmus, többek között Albert Gleizes vagy Juan Gris tanulságait felhasználó kompozíció háttére áttetsző vagy éppen „tömör” síkidomok szigorúan szerkesztett együtteséből áll össze, melybe szervesen épül be egy erősen stilizált női akt, s néhány könnyen azonosítható, de plasztikájától teljesen megfosztott tárgy geometrikus átirata. A képtörténet egy neutrális, homogén síkon „játszódik”, ahol elsősorban a lebegő motívumok szerkezeti rendje érvényesül. A most bemutatott Kompozíció apró, de fontos elmozdulást jelent a korábbi évek sturmos képeihez viszonyítva. A lebegés illúziója és az absztrakt tér változatlan, a háttérben megjelenő síkidomokat is megtaláljuk, a nőalak testének szigorú szembenézetéhez itt is a fej elforduló profilja társul. Ám a test és a fej most már organikusán kapcsolódik, miközben az akt domborulatai és a csendéleti részletek is egyaránt megkapják a harmadik dimenzió illúzióját. A fehér fõalak mögött feltűnő fekete figura megfogalmazásában pedig már a harmincas évek Kádár-képeinek egyik legjellemzőbb vonását is felismerhetjük: a testet keretező kecses, élesen metszett kontúr a későbbi kompozíciók bravúros vonalhálói, utánozhatatlan rajzos részleteit előlegezi meg.

A Kompozíció kiemelkedő jelentőségét az is bizonyítja, hogy a festő monográfusa, Gergely Mariann hosszan elemezte 2002-ben megjelent kötetében: „A klasszikusan formált női akt finom vonásait a kép síkjába forgatott színes háttérelemek keretezik, s a profilba forduló arc hajlékony vonalaira a bravúrosan megrajzolt negroid fej sziluettfolttja válaszol. A primitív szobrászat ősi alakzatai az expresszionizmus és a korai kubizmus primer kifejezőmódjában elementáris erővel nyilvánultak meg. A háború utáni vizuális gondolkodás a lokálok színpadairól ismert dzsesszenészeket keresztül idézte meg a távoli kultúrák misztikus világát, s az egzotikumok finom érzékeltetésével emelte át az európai tradíciók közegebe. A táncos mulatók és éjszakai revük forró levegője, a mozivásznakról és a filmplakátokról ismert teátrális gesztusok a »magas művészet« szféráját sem hagyták érintetlenül. Kádár Béla különleges szépségű fekete asszonyai is ebből a milióból születtek. A tizes évek szimbolikus női figuráit a húszas évek formaelemző avantgardistája síklapokból építkező formaegyüttessé redukálta, majd a klasszikus értékeket előhívó szellemi áramlatok hatására ismét a természet felé fordult, s tiszta vonalú, nyugodt alakzatokká nemesítette őket. A Kompozíción megjelenő asztali csendélet geometrikussá egyszerűsített formái a képfelületre simulnak, s a drapéria szelíd mozgása a szögletes síkokat ellensúlyozza. A szintetikus kubizmus mestereitől tanult dekoratív síkalakítás kedvelt módszere mellett a korszakra jellemző klasszicizáló szemlélet megjelenését is érzékeljük. A csendélet tárgyait továbbra is a síkformák szerkezetes tagolása jellemzi, de a metszett élű idomok helyett egyre inkább az íves vonalak és a lendületes forgástestek variációi dominálnak.”

Molnos Péter

100

100 - KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Anyaság, 1930-as évek
Motherhood, 1930s

27,5 x 17 cm
 Tus, papír | Indian Ink on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
 Becsérték: 300 000 - 600 000 Ft
 Estimated price: 984 - 1 967 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor Bedő Rudolf gyűjteményében

101 - SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Kalapos nő gyöngysorral, 1930-as évek
Woman with a Hat and Necklace, 1930s

71 x 49 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve lent középen | Signed lower centre: Scheiber H

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft / 7 869 EUR
 Becsérték: 3 000 000 - 5 500 000 Ft
 Estimated price: 9 836 - 18 033 EUR

101

A zongoraművésznő (Ticharich Zdenka)
The Pianiste (Ticharich Zdenka)

52 x 41,5 cm
 Pasztell, papír | Pastell on paper
 Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Rónai

Kikiáltási ár: 14 000 000 Ft / 45 901 EUR
 Becsérték: 20 000 000 – 28 000 000 Ft
 Estimated price: 65 574 – 91 803 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- XIII. Esposizione d'Arte Internazionale della città di Venezia, 1922
- Rippl-Rónai József emlékkiállítása, Ernst Múzeum, 1928. Kat. sz. 156.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Bernáth Mária, Rippl-Rónai József, Budapest, Szemimpex, 1998. * Die Nabis. Propheten der Moderne, (kiállítás: Zürich, Kunsthaus, 1993), kiállítási kat., Hrsg.
- Claire Fréches-Thory, Ursula Perucchi-Petrie, München, Prestel, 1998.
- Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítása, szerk. Bernáth Mária, Nagy Ildikó, kiállítási kat., Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1998.
- József Rippl-Rónai (1861-1927). Le Nabi hongrois, (kiállítás: Saint-Germain-en-Laye, Musée départemental Maurice Denis Le Prieuré Bruxelles, L'Hôtel de Ville Namur, Musée Félicien Rops, 1998-1999), kiállítási kat., eds. Szinyei Merse Anna, Jávor Anna, Agnès Dellanoy, Gilles Genty, Patricia Devaux-Delettre, Paris, Somogy, 1999.
- Ein Ungar in Paris. József Rippl-Rónai (1861-1927), (kiállítás: Frankfurt, Schirn Kunsthalle, 1999), kiállítási kat., Hrsg. JÁVOR Anna, Bettina-Martine Wolter, Heidelberg, Umschau/Braus, 1999.

Ticharich Zdenka zongoraművésznő fellépő ruhában, fotó: Angelo (Funk Pál) magántulajdon

Mindig ünnepélyes pillanat, mikor egy jelentős személyiség válik egy jelentős művész modelljévé. A modell jellemének és a művész befogadókészségének titkos szelepei nyílnak meg egy-egy ilyen találkozáskor. Rippl-Rónai esetében elég, ha híres íróportréira gondolunk, vagy Darvas Lili színésznő átszellemült szépségű megjelenítésére egyik szerepében, vagy a "pöttös képek" egyik legszebbjére, a Riccardo Viñes Roda zongoraművész képmására. Ha szemügyre vesszük Ticharich Zdenka zongoraművésznő, zeneszerző képünkhöz mellékelt és egy Kieselbach-aukción szereplő fotóját, érthetővé válik, hogy ennek a különleges nőnek miért volt oly jelentős művészi udvara. A Magyar zene és kép (Kieselbach) című könyvben Ticharich Zdenka Márfy Ödön képeire gyakorolt hatásáról számol be Rockenbauer Zoltán. Idézi Honeggert, aki Zdenkában Nefertiti csodálatos reinkarnációját látta. Nem véletlen tehát, hogy a Ticharich Zdenkát ábrázoló kép Rippl-Rónai egyik legsokatmondóbb női arcúja. Ha ránézünk erre a képre, önkéntelenül eszébe jut az embernek a festő párizsi - művészileg oly magasra becsült - fekete-fehér korszaka. Itt visszatér ugyanahhoz az önkorlátozó szűkszavúsághoz, és teszi ezt azért, mert spirituálisan másfajta jelentést szeretne sugallni, mint amit a színek tarkaságával, játékoságával szokott. Most a mondanivaló tömörítésekben koncentrálódik és egyértelmű, hogy ezek a tömörítések esszenciális jelentőségűek. Ugyanezekben az években sok szívalakú női arc jelenik meg Rippl-Rónai portréin, az izgató, kacér női arc: Zorkaé. Rippl-Rónai művészi intellektusa tisztán rajzolódik ki előttünk, az ezt, a leginkább ugyancsak szívalakú arcot összehasonlítjuk a Zorka pasztelleken oly sokszor élvezhető ábrázolásokkal. Úgy érzem, nagyon fontos jellegzetességét érintjük most a Rippl-Rónai női portréknak, mert észre kell vennünk, hogy ezen a képen valami újszerű, mélységes utalás fogalmazódik meg, lényegében az ábrázolt szellemi és lelki habitusáról. Az egész képet birtokba veszi a fekete színen áttörő és valami belső megvilágításként ható sokárnyalatú rózsaszín. Ebből a feketéből feltörő rózsaszínből bomlik ki a sápadt arc, a "femme fatale-é", a "Sors Asszonyáé". Nem hihető, hogy Rippl-Rónai e portré festésekor csak a fiatal és különleges megjelenésű, nádszáll-karcsú zongoraművésznő előtt tisztelgett volna. Ez a kép, akarva-akaratlan szenvedélyes érzelmekről beszél, amely érzelem ki tudja meddig tartotta fogságában, de az biztos, hogy a pasztell készítésekor a modellnek érzelmileg rabja volt. Itt nem csak Ticharich Zdenka arcát látjuk, hanem Rippl-Rónainak a művészi nyelv eszközeivel megvallott - talán csak az ihletettség pillanataiban tartó - mély érzelmi kötődését is. A Ticharich Zdenka pasztellkép egy érzelmektől és intellektualitástól átfűtött ismeretség emléke.

Bernáth Mária

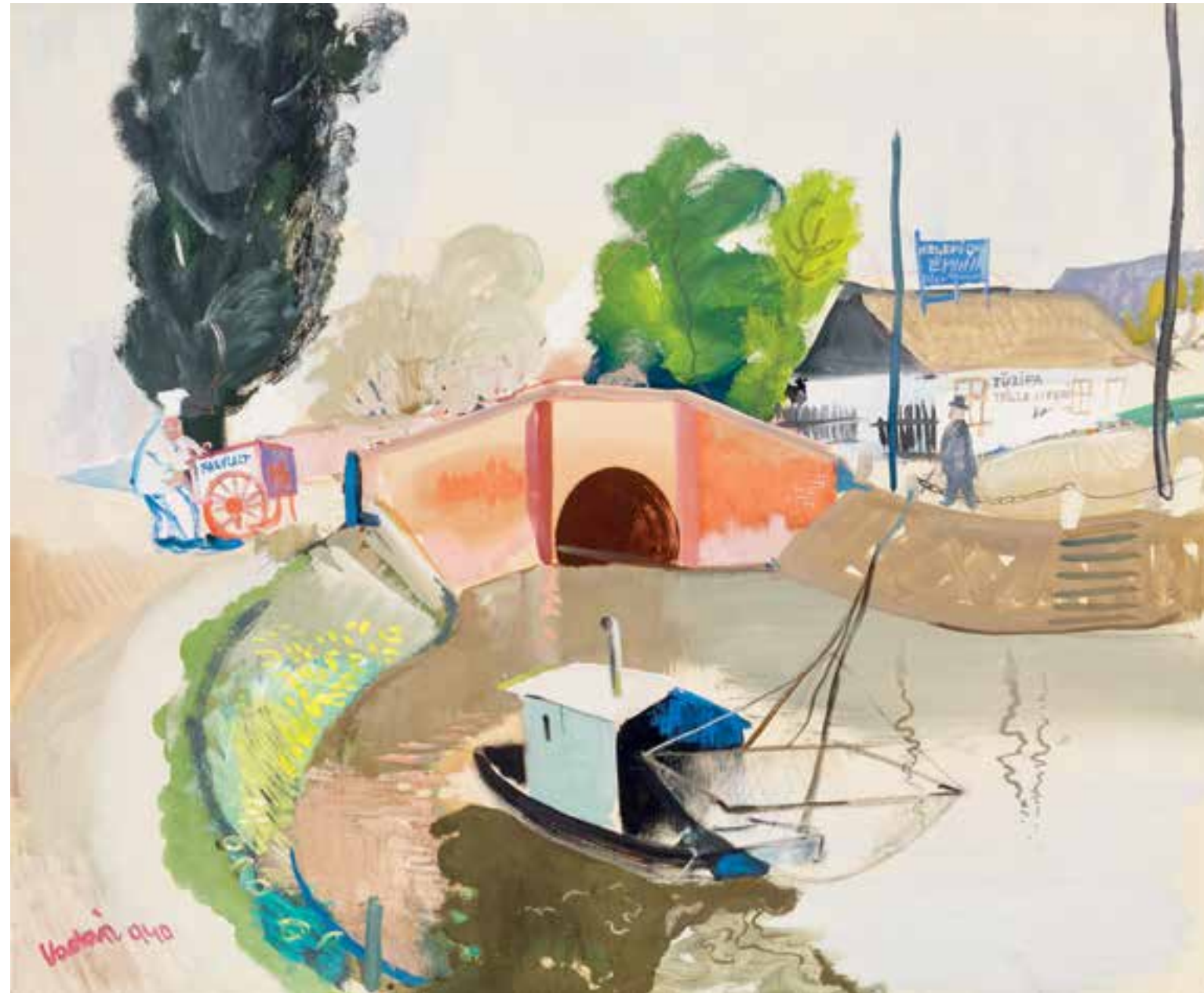
103

103 • MOLNÁR C. PÁL 1894–1981)

Balaton
Lake Balaton

25 x 35 cm
Olaj, falemez | Oil on board
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: MCP

Kikiáltási ár: 140 000 Ft / 459 EUR
Becsérték: 200 000 – 400 000 Ft
Estimated price: 653 – 1 307 EUR

104

104 • VADÁSZ ENDRE (1901–1944)

Fagyaltárus a város határában, 1940
Ice Cream Vender, 1940

50 x 60 cm
Tempera, papír | Tempera on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vadász 940

Kikiáltási ár: 380 000 Ft / 1 246 EUR
Becsérték: 600 000 – 900 000 Ft
Estimated price: 1 967 – 2 951 EUR

105

105 ■ VILT TIBOR (1905–1983)

Gondolkodó, 1936
Thinker, 1936

m: 35 x sz: 8,8 cm
 Bronz | Bronze
 Jelés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 900 000 Ft / 2 951 EUR
 Becsérték: 1 300 000 – 1 800 000 Ft
 Estimated price: 4 262 – 5 902 EUR

106 ■ VAJDA JÚLIA (1913–1982)

Lidérc, 1949
Ghost, 1949

50 x 39 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: Vajda Júlia 1949

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 934 EUR
 Becsérték: 1 800 000 – 3 000 000 Ft
 Estimated price: 5 902 – 9 836 EUR

VÉDETT

106

107 ■ BÁLINT ENDRE (1914–1986)

Szentendrei motívumok, 1974
Motifs in Szentendre, 1974

48 x 28 cm
Vegyes technika, falemez | Mixed technique on board
Jelezve jobbra középén | Signed right in the middle: Bálint 74
Hátoldalon | Reverse: Bálint Endre, Motívumok, falemez vegyes technika,
48 x 28 cm Vattay Elemér, Bp. Közraktár u. 21/B

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft / 7 869 EUR
Becsérték: 4 500 000 – 6 500 000 Ft
Estimated price: 14 754 – 21 311 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Vattay-gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- A nyolcadik templom–Bálint Endre (1914–1986) művészete, Magyar Nemzet Galéria
2014. február 1.–május 11.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Kolozsváry Marianna: Bálint Endre – A nyolcadik templom, Budapest 2014.
katsz. 243.

Max Ernst: Egy hosszú élmény gyümölcse, 1919,
magántulajdon

108

108 = SZADAY LAJOS (1902-1961)

Olleschau cigaretta- és papír-reklám
Olleschau Rolling-paper Add

25,5 x 20 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 120 000 Ft / 393 EUR
 Becsérték: 200 000 - 400 000 Ft
 Estimated price: 656 - 1 3114 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Szaday Lajos: Elfeledett képek, Rómer Flóris Művészeti és Történeti
 Múzeum, Győr, Eszterházy Palota, 2014.

109 = BATTHYÁNY GYULA (1887-1959)

Mese (Az erdő titkai)
Fairy Tale (Secrets of the Wood)

60 x 38 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Batthyány 1957

Kikiáltási ár: 800 000 Ft / 2 623 EUR
 Becsérték: 1 500 000 - 2 500 000 Ft
 Estimated price: 4 918 - 8 197 EUR

109

110 ■ PATKÓ KÁROLY (1895–1941)

Olasz kikötő, 1930
Italian Port, 1930

52 x 66 cm
Tempera, falemez | Tempera on panel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Patkó 1930

Kikiáltási ár: 4 200 000 Ft / 13 770 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimated price: 16 339 – 26 143 EUR

Patkó Károly: Olasz halászok, 1929
magántulajdon

111 ■ KÁDÁR BÉLA (1877–1956)

Család számmal (Keleti jelenet), 1923 körül
Family with a Donkey (Bethlehemian Scene), c.1923

29,5 x 44 cm
Akvarell, papír | Watercolour on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 934 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 600 000 Ft
Estimated price: 5 902 – 8 525 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Emődi Gábor-gyűjteményében

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Gergely Mariann: Kádár Béla, Melankólikus utazás, Mű-Terem Galéria,
Budapest, 2002, 42. oldal

Kádár Béla: Pásztorok látogatása (Jelenet sárga tehénnel)
1926 körül

Heinrich Campendonk: Ülő akt, 1919
magántulajdon

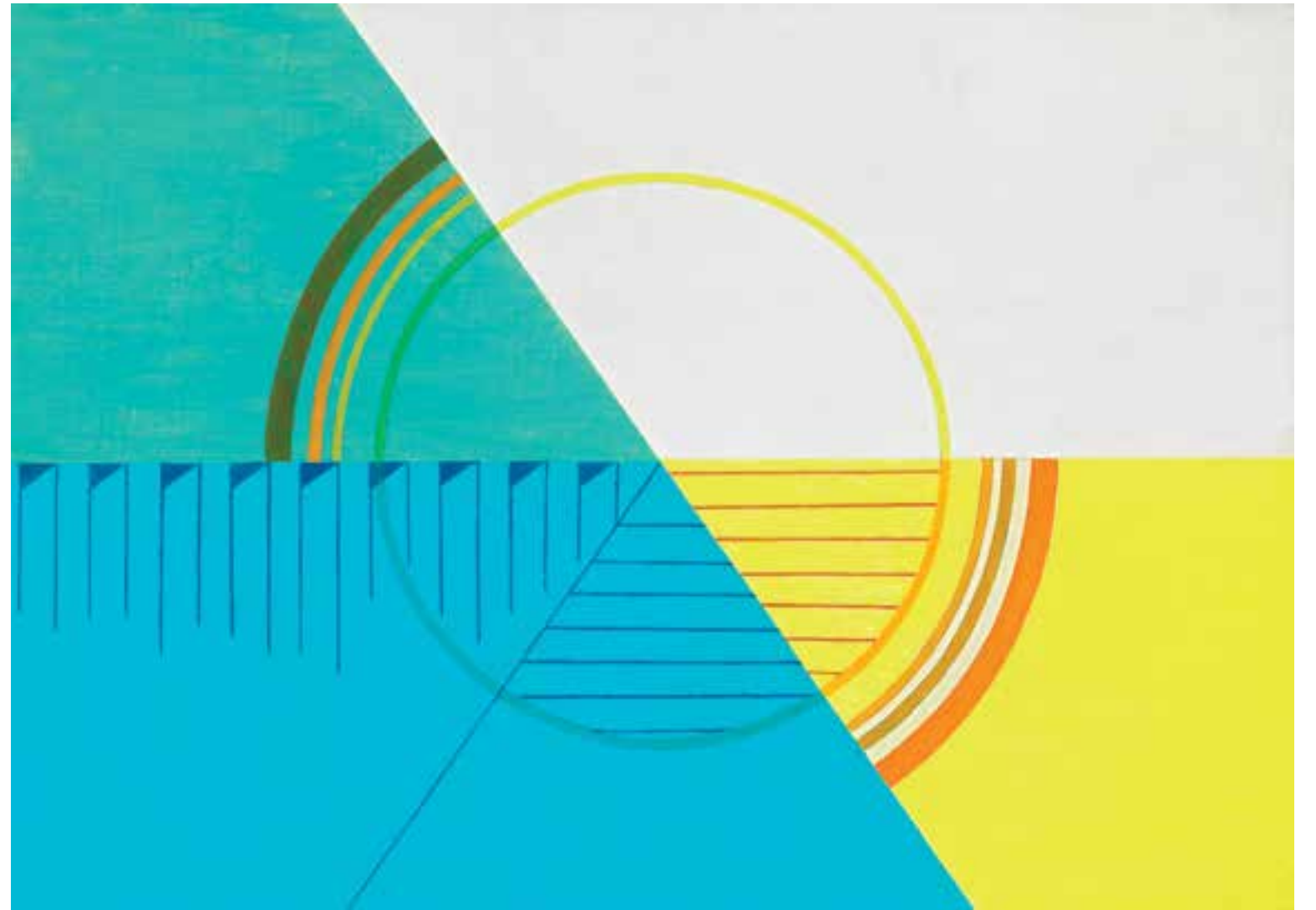
112

112 ■ MARTINSZKY JÁNOS (1909–1949)

Gyerekszoba
Nursery

37 x 41 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 1 115 EUR
Becsérték: 500 000 – 700 000 Ft
Estimated price: 1 639 – 2 295 EUR

113

113 ■ VAJDA JÚLIA (1913–1982)

Szivárvány
Rainbow

50 x 70 cm
Olaj, vászon fán | Oil, canvas on fibre board
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 934 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 4 918 – 9 180 EUR

114 ■ BERÉNY RÓBERT (1887-1953)

Esti hangulat (Párizs), 1905
Evening Mood (Paris), 1905

73 x 92 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent: Berény Paris
Vakkereten korabeli felirat: BERÉNY R. ESTI HANGULAT "LA VILLETTE-BEN" 400K

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft / 7 869 EUR
Beccérték: 3 000 000 - 7 000 000 Ft
Estimated price: 9 836 - 22 951 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- [nagy valószínűséggel kiállítva]: „Új magyar festők” kiállítása [„A M.I.É.N.K. vidéki vándorkiállítása”], Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, 1909. május-július

Berény Róbert: Szalmakalapos önarckép, 1906, Magyar Nemzeti Galéria

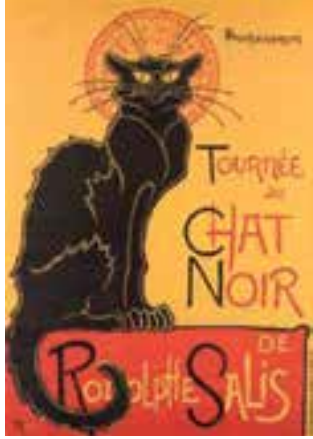

Felix Vallotton: Pont Neuf, 1901

A párizsi La Villette negyed részlete korabeli képeslapon

Henri Toulouse-Lautrec: Fekete macska

Munkácsy és Rembrandt műveinek hatása alatt érkezett Berény 1905 eljén a francia fővárosba. Párizsban festett *Pipás önarcképe* is még e két festő befolyásáról árulkodik, viszont az év végén született *Nő pohárral* című – a legutóbbi Kieselbach aukción rekordárt elért – festménye már a fauvizmus teljes fegyverzetével ejt ámulatba. E két mű közötti, csak hónapokban mérhető időszakban készült alkotásai nagyrészt elvesztek, s a *Monacói háztetők* című 1905 decemberi festménye mellett csupán egy-egy archiv fényképfelvételt, illetve rajzokat és egyéb grafikákat ismerünk, közülük néhány az Académie Julian-on töltött rövid szemeszterből származik. Tárgyalt műünk mintegy hiányzó láncszemként igazolja, hogy milyen hirtelen és mégis logikusan építkezve jutott el Berény a francia festészet aktuális irányzatainak megértéséig és saját művészetébe való integrálásáig. Már ezen a festményén is érzékelhető Félix Vallotton tompított tónusban tartott palettájának befolyása, mely aztán Berény életművében – főleg a következő évben felerősödve – több időszakában is meghatározóvá, stílusjeggyé vált. A mű egésze a századelő modern festészeti tendenciáinak franciás vonulatát tükrözi, posztimpresszionista és szimbolista elemekkel építkezik. A vakkeretre irt cím pontosan rögzíti a mű elkészültének helyét is, és ezek szerint Párizs egyik peremnegyedében, a Montmartre tőszomszédságában, La Villette-ben készült, talán még mielőtt a Montparnasse-on bérelt önálló műtermet festője. A figyelemfelkeltő mellékszereplőként háztetőn kóborló macska motívuma a híres montmartre-i kabaré, a Chat Noire plakátját juttatja eszünkbe, némi Art Nouveau-s ízt

kölcsönözve így a műnek, ugyanakkor Berény későbbi bravúros macskás képeinek is előhírnöke. A kép pontos címe és a mellette feltüntetett ártípus (Korona), valamint egyértelműen korai szignója és stílusa megdönthetetlenül bizonyítja, hogy nem készülhetett Berény berlini emigrációja alatt, vagy azt követően, ahogy korábbi ismertetője állította,² hanem mindez és az alábbi sajtóhír arra utal, hogy még jóval a Nyolcak időszaka előtti időből származik és a korabeli feliratok is – kizárásos alapon – azzal a vidéki vándorkiállítással hozzák összefüggésbe, amelyet Berény egykori párizsi szomszédja, Bölöni György szervezett 1909 tavaszán-nyarán: „A többiek is Párizsba szakadt magyarok. Az egyik Berény Róbert, a másik Körmendi-Frim Ervin, s velük fölvonul a párizsi magyar negyednek, a szűk, szegényes boulevard-oknak egész érdekessége. A Montmartre, Montparnasse s Nagybánya és Tahitótfalú között variálódnak témáik. Jönnek napsütéses, sugaras magyar tájak, mellettük apró, sokablakú párizsi házak, a nyomorúságos ruek és apachok tanyái. Egy-egy vakítóan kék tengerrészlet a francia Riviéra partjairól, s mellette a szolnoki tájak: Tiszahíd, nyaraló és parókia.”² A cikkben említett Tótfalú szintén Berényre utal, hiszen több nyáron keresztül festett ott, ahogy a tengerparti veduták is valószínűleg az ő Monacóban festett tájképeire vonatkoznak. A most kalapács alá kerülő vászon azonban az egyetlen ismert párizsi látkép Berénytől, emiatt is rendkívül fontos, hogy az életműnek ez a hiányzó láncszeme most rivaldafénybe és az oeuvre-ön belül helyére került.

Barki Gergely

Barges-on-the-Seine-Bank

¹ Rum Attila tárgyalt képünkkel kapcsolatos bírálatában (ld. Belvedere Szalon 33. Művészeti Aukció) Berény berlini emigrációjának időszakára, 1925 körülre datálta a képet és a vakkeretre írt eredeti képcímet is pontatlanul jegyezte le. Állítása sem stílusán, sem az ismert adatokat figyelembe véve nem állja meg a helyét. Berény egyébként a berlini időszakban és azt követően sem járt Párizsban.
² n.n. : Az Új Magyar Festők. Megnyílt a kiállítás, Kolozsvári Hírlap, 1909. május 30. 7.

115

115 • VASS ELEMÉR (1887-1957)

Virágcsendélet (Mezei virágok), 1948
Still-Life of Flowers (Wild Flowers), 1948

73 x 54 cm
 Olaj, fa | Oil on panel
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Vass E 948

Kikiáltási ár: 200 000 Ft / 656 EUR
 Becsérték: 300 000 – 400 000 Ft
 Estimated price: 983 – 1 311 EUR

116

116 • BERNÁTH AURÉL (1895-1982)

Kilátás a Dunára (Műteremablak)
View to the Danube (Studio Window)

44 x 54,5 cm
 Pasztell, papír | Pastell on paper
 Jelezve balra lent | Signed lower left: BA

Kikiáltási ár: 650 000 Ft / 2 131 EUR
 Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 623 – 3 934 EUR

117 ■ ORBÁN DEZSŐ (1884–1986)

Nagy tükrös csendélet, 1910-es évek
Big Still-Life with a Mirror, 1910s

103 x 134 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Orbán

Kikiáltási ár: 7 500 000 Ft / 24 590 EUR
Becsérték: 10 000 000 - 14 000 000 Ft
Estimated price: 32 786 - 45 902 EUR

Paul Cézanne: Csendélet almával és barackkal, 1905
National Gallery of Art, Washington

Frans Snyders: Csendélet gyümölcsökkel és zöldségekkel
1600-as évek közepe

118

118 • SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Pirostetős házak, 1930-as évek második fele
Houses with Red Roof, late 1930s

65,5 x 47 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Scheiber

Kikiáltási ár: 500 000 Ft / 1 639 EUR
 Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 623 – 3 934 EUR

119

119 • FARKAS BÉLA (1895-1941)

Tavaszi szél, 1929
Spring Wind, 1929

33 x 27 cm
 Olaj, papír | Oil on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Farkas 1929

Kikiáltási ár: 220 000 Ft / 721 EUR
 Becsérték: 350 000 – 450 000 Ft
 Estimated price: 1 148 – 1 475 EUR

120 ■ KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Art deco aktok csendélettel
Art Deco Nudes with a Still-Life

49 x 30 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 8 525 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 6 000 000 Ft
Estimated price: 13 115 - 19 672 EUR

Kádár Béla: Art deco lány piros gyöngysorral, 1934 körül
magántulajdon

121

121 = MOLNÁR C. PÁL (1894-1981)

Madonna romantikus tájban
Madonna in a Romantic Landscape

29,5 x 24 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: MCP

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
Becsérték: 300 000 – 600 000 Ft
Estimated price: 983 – 1 967 EUR

122

122 = JOSEPH ANTON RHOMBERG (Dornbirn 1786-1855 München)

Szent Család, 1826
Holy Family, 1826

74 x 58 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: JAR monogram 1826 Inv: pinx
Hátoldalon | Reverse: Rhomberg 1826 pinx

Kikiáltási ár: 1 100 000 Ft / 3 606 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 901 – 9 180 EUR

VÉDETT

A kedvenc, 1925 körül
Mattioni Eszter festőnő kedvenc kutyája
Eszter Mattioni's Favourite Dog, c. 1925

90 x 65,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 8 500 000 Ft / 27 868 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 18 000 000 Ft
Estimated price: 32 786 – 59 016 EUR

Aba-Novák Vilmos: *A művész és felesége (Kettős arckép)*, 1925
Magyar Nemzeti Galéria

Aba-Novák Vilmos: *Zugligeti villa kertjében*, 1925 körül (részlet), lappang

124

124 = SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Nagyváros
Cityscape

60 x 42 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Schönberger

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 1 049 EUR
Becsérték: 450 000 - 650 000 Ft
Estimated price: 1 475 - 2 131 EUR

125 = PERLROTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Szentendrei utca, 1920-as évek
Street in Szentendre, 1920s

64 x 50 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Perlrott Csaba

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 934 EUR
Becsérték: 2 000 000 - 3 000 000 Ft
Estimated price: 6 557 - 9 836 EUR

125

126 ■ MÁRFFY ÖDÖN (1878–1959)

Vörös ruhás nő (Csinszka), 1922
Woman in a Red Dress (Csinszka), 1922

62 x 49 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Márffy Ödön

Kikiáltási ár: 12 000 000 Ft / 39 344 EUR
 Becsérték: 16 000 000 – 22 000 000 Ft
 Estimated price: 52 460 – 72 130 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor Talpai-Budai gyűjtemény

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
 - Budapest, Ernst Múzeum: XCV. csoportkiállítás. Csók István és Márffy Ödön festőművészek és Lux Elek szobrászművész kiállítása. 1928. január, ksz.: 100.
 - Debrecen, MODEM: A másik Csinszka. Márffy Ödön műsája. 2010. február 25 – július 20., ksz.: 17.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
 - KUT, 1927 (2. évf.) 4–5. sz. 2. 4.: Vörösruhás nő"
 - Pátzay Pál: Márffy Ödön Művészete. Paul Gordon, Berlin, é. n. [1928].
 - Literatura. 1929. (4. évf. 10. sz.) október, címlap
 - Műgyűjtő, 1974. 3. sz. 24. (a Talpai-Budai gyűjteményt bemutató fényképen)
 - Rockenbauer Zoltán: Márffy életműkatalógus. Budapest-Párizs, 2006.: 2.8.2.2.1.3 ksz-on.
 - Rockenbauer Zoltán: A másik Csinszka. Debrecen, Modem. 2010.: 32.

ÖDÖN RAGYOGÁSA ÉS BANDI TÜZE

„Ödön piktorája nagyszerűen kibontakozott az utolsó évek alatt, színes, rajzos, ritka tűzű dolgokat produkált. (...) – írja Csinszka 1924-ben levélben az ezidőtájt Párizsban élő Bölöni Györgynek, majd hozzá teszi: – A ragyogáson túl, ami Ödönből a művészből és Ödönből az emberből reám ömlik, velem van és bennem pusztít a Bandi tüze. Ilyen tüzek, fények és erők között ég el az életem s ezért nem fagyaszt és álmosít el ez a szürke, inséges nyomasztó magyar élet.”

Jelen képünk a Literatura folyóirat borítóján
 IV. évfolyam, 10. szám, 1929. október

Csinszka ekkor már négy éve volt Márffy Ödön hitvese, akihez másfél esztendővel Ady Endre halála után ment feleségül. Az addig aggregény Márffy békés családi fészekre vágyott – miként Csinszka maga is, mivel Ady mellett ebben nemigen részesülhetett. A Boncza-örökség romjaiból, és Márffy Ödön fokozatosan felfelé ívelő festői karrierjének hozadékából közösen építették azt a Kis-Svábhegy-i villát, amely otthon, műterem, és művészi szalon volt egyszerre. Tulajdonképpen mindketten a révbeérés lehetőségét keresték a másikban, és ez volt az, ami alaposan átformálta Márffy Ödön festésétét is.

CSINSZKA-KORSZAK

A tizes évek derekán Márffy művészetében újabb útkereső periódus következett, és ebben szerepet játszott az is, hogy bár az első világháború alatt hadifestőként szolgált, valójában keveset alkothatott. Egy ideig még a Nyolcak időszak végének konstruktív megoldásait csiszolgatta, előnyben részesítve a kristályos szerkezeteket, miközben korábbi vad színeit hidegebbre váltotta az évtized vége felé viszont – részben Kokoschka hatására – sötétebb, zsírosabb, expresszívebb képeket kezdett festeni, melyeken leginkább paraszti témák, és földszínek domináltak. Csinszka mellett aztán visszatért a századelő fauve-os, napfényes, örömfestészete. Házasságuk tizennégy esztendejét Csinszka-korszaknak is szokták nevezni, joggal, mert ekkor a legfőbb festői témájává felesége, és közös otthonuk, a Szamáca utcai villa környezete lett. Csinszkáról sok portré és akt készült ekkoriban, de számos társasági jelenetnek is ő lett a főszereplője. Varázsos személyisége hasonlóan megkapó ciklusra ösztönözte festő férjét, mint korábban a költészetben Ady Endré.

FRIVOL RÁTARTISÁG

Festményünk a Csinszka-korszak kezdeti szakaszának egyik legjellegzetesebb darabja. Márffy ezt a vásznat különösen kedvelhette, mivel ezekben az években több alkalommal is reprodukáltatta. Nemcsak első – magyarul és németül is – megjelenő monográfiájában, de már ezt megelőzően a KUT folyóiratban is megjelent, majd Supka Géza kulturális havilapjának, a Literaturának a címlapjára is felkerült. A festmény nem par excellence portré, kertben, karosszékbn ülve, egész alakban ábrázolja Csinszkát, és Márffy nem is szerepeltette ekkor a címben felesége közismert, irodalmi nevét, ám a jellegzetes, bubira vágott, vöröses-szőke hajról, a fitos orról, és az Ady által is sokszor megénekelt nagy kék szemekről azonnal felismerhető, ki is valójában a kép modellje. Csinszka – mint akkoriban a divatos nők általában – rajongott a kalapokért, és ebben a jellegzetes kalapigazító mozdulatban, az ülő helyzetben is csipőre tett kézben ragadta meg Márffy azt a frivol rátartiságot, amely a korabeli beszámolók szerint oly jellemző volt az örökmozgó Csinszkára. A festő az őszi napfény kínálta koloritot dúsan, spontánul ható nagy foltokban vitte a vászonra, és akárcsak annak idején, a fauve-os korszakban, újra lelkesen ütköztette a komplementer színeket: a pirosat a zölddel, a kéket a narancssal, a sárgát a lilával. Ezt a harsány kavalkádot dominálja a centrumban a kompozíció legfeltűnőbb eleme, a piros ruha. Csinszka okkal volt büszke férjének újra megtalált, „ritka tűzű” stílusára. Mint kétszeresen is múzsa, úgy érezte, mindez a festői szépség elsősorban öneki köszönhető.

Rockenbauer Zoltán, PhD

Ady és Csinszka

126

127

127 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Tavaszi a hegyekben
Spring in the Mountains

28 x 42,5 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 360 000 Ft / 1 180 EUR
Becsérték: 500 000 – 800 000 Ft
Estimated price: 1 640 – 2 622 EUR

128

128 ■ IVÁNYI GRÜNWARD BÉLA (1867-1940)

Napsütötte táj
Sunlit Landscape

50 x 70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Iványi Grünwald B

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 3 278 EUR
Becsérték: 1 400 000 – 2 000 000 Ft
Estimated price: 4 590 – 6 557 EUR

Téli erdő
Winter Forest

68,5 x 84,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky
Jelzés felett ajánlás: „Telepy Károlyné Önagységának különös tisztelettel”
MNG bírálataival 1264/1955

Kikiáltási ár: 13 000 000 Ft / 42 622 EUR
Becsérték: 18 000 000 - 25 000 000 Ft
Estimated price: 59 016 - 81 970 EUR

Mednyánszky László: Hóolvadás, 1896-1899
Dobó István Múzeum, Eger

Joseph Mallord William Turner: Táj a Walton Híddal, c.1845
Estate of the Late J. S. Morgan

130

130 = VAJDA JÚLIA (1913–1982)

Fehér kép
White Piece

26,5 x 33 cm
Olaj, falemez | Oil on board
Jelzés nélkül | Unsigned
Hátoldalon | Reverse: autográf felirat

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 918 EUR
Becsérték: 500 000 – 800 000 Ft
Estimated price: 1 640 – 2 620 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
– Egykor a Vattay-gyűjteményben

131

131 = KORNISS DEZSŐ (1908–1894)

Kalligráfia, 1960
Calligraphy, 1960

46,5 x 35,5 cm
Olaj, zománc | Oil, enamel
Jelezve balra lent | Signed lower left: Korniss D
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: 960

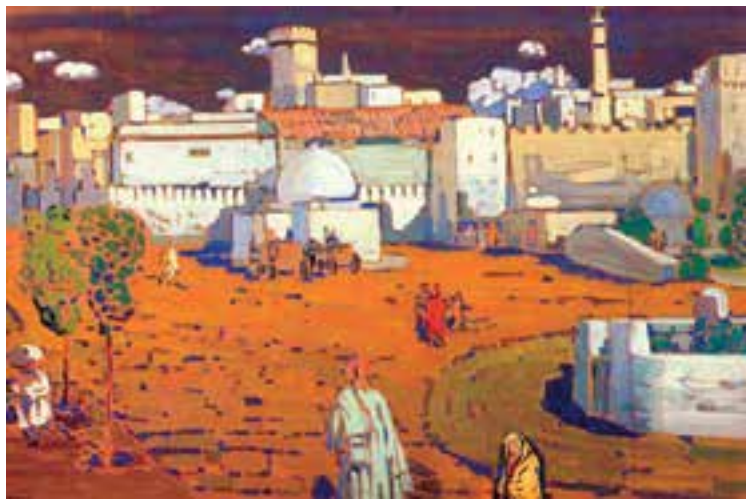
Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 4 590 EUR
Becsérték: 1 800 000 – 2 200 000 Ft
Estimated price: 5 902 – 7 213 EUR

132 ■ MÓRICZ MARGIT (1902-1990)

Napfényes arab város, 1934
Arabian Town in Summer Lights, 1934

65,5 x 80,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra fent | Signed upper right: „Constantine 18. VII. 1934.”
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Móricz

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 9 180 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 7 000 000 Ft
Estimated price: 13 114 – 22 950 EUR

Wassily Kandinsky: Arab város, 1905
Musée National d'Art Moderne, Centre Georges Pompidou, Paris, France

Expresszionista tájkép, 1918
Expressionistic Landscape, 1918

40 x 58 cm
Színes tus, papír | Indian Ink on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Uitz 918 VIII.

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 8 524 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 6 000 000 Ft
Estimated price: 13 114 - 19 670 EUR

Uitz Béla: Absztrakt kompozíció (Dombos táj), 1920
Puskin Múzeum, Moszkva

Nemes-Lampérth József: Horgony utcai részlet
(A lemenő Nap fényei a Tabánban), 1922, magántulajdon

134

134 = ISMERETLEN MAGYAR FESTŐ, 1910 KÖRÜL

Velence
Venice

58 x 51 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 140 000 Ft / 460 EUR
Becsérték: 200 000 - 400 000 Ft
Estimated price: 655 - 1 310 EUR

135

135 = VASZARY JÁNOS (1867-1938)

Balaton halászokkal
Lake Balaton with Fishermen

40 x 40 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzve balra fent | Signed upper left: Vaszary J

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 7 213 EUR
Becsérték: 3 000 000 - 4 500 000 Ft
Estimated price: 9 830 - 14 750 EUR

136

136 - KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Hazaérkezés (Az otthon), 1920-as évek
Coming Home, 1920s

24 x 34 cm
 Szén, papír | Charcoal on paper
 Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 450 000 Ft / 1 475 EUR
 Becsérték: 600 000 - 900 000 Ft
 Estimated price: 1 967 - 2 950 EUR

137 - TÓTH MENYHÉRT (1904-1980)

Fiatal lány
Young Girl

41 x 30 cm
 Olaj, papír | Oil on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: TM
 © Zsellér Jenő

Kikiáltási ár: 650 000 Ft / 2 130 EUR
 Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 620 - 3 930 EUR

137

138 ■ VÖRÖS GÉZA (1897-1957)

*Vörösruhás lány kutyával (Hűség), 1933 körül
Woman with Dog (Fidelity), c.1933*

120 x 100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vörös Géza

Kikiáltási ár: 9 500 000 Ft / 31 150 EUR
Becsérték: 14 000 000 - 18 000 000 Ft
Estimated price: 45 900 - 59 000 EUR

Vörös Géza: Ülő nő kutyával, 1933 körül (lappang, közölve: Függetlenség, 1934. január 30.)

Henri Matisse: A borostyán nyakék, 1937, magántulajdon

Vörös Géza: Aktok, 1926 Szombathelyi Képtár, Szombathely

Vörös Géza: Műteremben, 1920-as évek vége magántulajdon

Az eredetileg Roth Géza néven anyakönyvezett, később a Vas utcai kereskedelmi iskolába járó Vörös Géza alig múlt 17 esztendő, mikor először kiállíthatta egyik festményét a Műcsarnok tárlatán. A következő évben, 1917 őszén megkezdte tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Balló Ede, Pilch Dezső és Réti István növendékeként. A húszas évek elején Kernstok Károly, majd több éven keresztül Fényes Adolf tanítványa volt. Bár 1925 nyarat Nagybányán töltötte, mégis szorosabb szálak fűzték a szolnoki művésztelephez, ahová a húszas évek első felében szinte minden nyáron ellátogatott. Ekkoriban ismerte meg későbbi feleségét, Annát, aki állandó modelljeként számos képnek, így a most bemutatott alkotásnak is főszereplője. Fejlődésében döntő változást hozott első, 1927-es párizsi tanulmányútja, melyet a következő évtized során több alkalommal megismételt. 1944-ben e szavakkal idézte fel személyes találkozását a francia főváros pezsgő, inspiráló művészeti életével Lóránth László Paletta című interjúkötetében: „Párizsban azonnal munkához láttam. (...) Megismerkedtem odakünn Matisseal, aki a harmincas években már palotában lakott és az amerikai milliárdosok portréit festette. Matisse nagyon hatott rám. Minden atomommal a francia iskola híve lettem. Láttam milyen ékköveket lehet festéssel csinálni. (...) Matisseal, Foujítával, a japán festővel, Kisslinggel és Van Dongennel jártunk össze.” A vizsgált alkotás szervesen illeszkedik az École de Paris nemzetközi irányzatába, de az Art Deco stíluskörébe is zökkenők nélkül besorolható. Európaivá átköltött japános dekorativitása, elegáns, könnyed vonalvezetéssel, precíz és logikusan szerkesztett kompozícióval párosul. A szürkébe ágyazott élénk vörös színmező robbanó ereje, a plaszticitás teljes hiánya és a tagolatlan színfoltok raffiniált összefűzése Matisse örömfestészetét idézi, miközben a háttér redukált színvilága, a kulisszaszerű tér és a szék hangsúlyos vízszintes és függőleges egyenesei, valamint az asztal lapjának szabályos ellipszise a modern művészet konstruktív irányzatait juttatják eszünkbe. Vörös ezen a képen tökéletesen ötvözi az École de Paris könnyed, színekpontos dekorativitását és a Bauhaus puritán, hűvös és elegáns, absztrakt formanyelvét. A Vörös ruhás lány kutyával az életmű egyik kiemelkedő darabja: korabeli sikerét jól mutatja, hogy Vörös Géza a kompozíciót – legnépszerűbb alkotásaihoz hasonlóan – apró változtatásokkal több példányban is megfestette. Az egyik verzió az Ernst Múzeum 1934 januári csoportkiállításán, Ülő nő kutyával címmel került a közönség elé, reprodukcióját pedig a Függetlenség című napilap közölte január 30-án. Izgalmas felfedezést jelent, hogy a Kieselbach Galéria 46. aukcióján bemutatott egyik Vörös Géza festmény, a Műteremben című kompozíció háttérében szintén feltűnik a most elemzett alkotás egyik változata. A festőállványon látható, éppen munkában lévő kép átmeneti állapotot mutat: a piros ruhás nőalak beállítása itt még eltér a végső verzióhoz képest.

Molnos Péter

139

139 ■ VASS ELEMÉR (1887-1957)

Dél-francia táj, 1931
Landscape in South-France, 1931

61 x 73 cm
 Olaj, fa | Oil on panel
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Vass E 1931

Kikiáltási ár: 250 000 Ft / 820 EUR
 Becsérték: 400 000 – 700 000 Ft
 Estimated price: 1 310 – 2 300 EUR

140

140 ■ SZŐNYI ISTVÁN (1894-1960)

Zebegényi táj
Landscape in Zebegény

50 x 71 cm
 Tempera, vászon | Tempera on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szőnyi I.

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 9 180 EUR
 Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
 Estimated price: 13 110 – 19 670 EUR

141

141 ■ MARTINSZKY JÁNOS (1909-1949)

Kompozíció
Composition

45 x 54 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 600 000 Ft / 1 967 EUR
Becsérték: 1 000 000 - 1 500 000 Ft
Estimated price: 3 280 - 4 920 EUR

142

142 ■ VAJDA JÚLIA (1913-1982)

Fej, 1972
Head, 1972

60 x 60 cm
Műanyag festék, farost | Plastic emulsion on fibre board
Jelzve jobbra lent | Signed lower right: Vajda Júlia 972

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft / 4 590 EUR
Becsérték: 1 800 000 - 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 902 - 9 180 EUR

Tavaszi táj (Domboldal), 1898
Spring Landscape (Hillside), 1898

45 x 60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Ferenczy Károly
A kép vakrármáján ceruzás „Weiss” felirat, valamint az Ernst Múzeum kiállításí cédulája felirattal: „Tul. Weiss Fülöp Fillér u 54. Kis domboldal 45 x 60”

Életműkatalógus-számok: Genthon István, 1963. kat. 91 Genthon István, 1979. kat. 98 MNG, 2011. kat. 105 és 122. (Genthon a kép adatait téves képleirással közli, az MNG katalógusában a festmény két szám alatt, hibás adatokkal szerepel.)

Kikiáltási ár: 24 000 000 Ft / 78 670 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 50 000 000 Ft
Estimated price: 98 360 – 164 000 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Hatvany Ferenc, majd Weiss Fülöp gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Ferenczy Károly képei. Nemzeti Szalon, Budapest, 1903. november–december. (Kat. 32. „Tavaszi táj (1898. Olajfestmény) Eladó”)
- Ferenczy Károly emlékkiállítása. Műcsarnok, Budapest, 1922. január–február. (Kat. 28. „Tavaszi táj (Virághegy) Nagybánya, 1898. Br. Hatvany Ferenc tulajdona.”)
- Ferenczy Károly képeinek kiállítása. Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete (volt Ernst Múzeum), Budapest, 1940. október. (Kat. 72. „Tanulmány a Tavaszi táj (Virághegy) c. képhez. Nagybánya, 1898. – 45 x 60 cm. Jelezve jobbra lent: Ferenczy Károly. – Weiss Fülöp felsőházi tag úr tulajdona.”)
- Gróf Almásy-Teleki Éva IX. aukció, 1942. február–március. 117. tétel.
- Bizományi Áruház Vállalat 9. aukciójának kiállítása. Budapest, 1963. 32. tétel.
- Péter Nádas. In der Dunkelkammer des Schreibens. Übergänge zwischen Text, Bild und Denken. Kunshaus Zug, 2012. szeptember 1.–november 12.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Modern magyar festészet 1892–1919. Szerk.: Kieselbach Tamás. Budapest, 2003. (84. kép)
- Ferenczy. Ferenczy Károly (1862–1917) gyűjteményes kiállítása. Katalógus. Szerk.: Boros Judit, Plesznivy Edit. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 2011. 350. oldal.
- Nádas, Péter: In der Dunkelkammer des Schreibens. Nimbus, 2012. 47. oldal.

Pablo Picasso: Kőfejtő, 1896

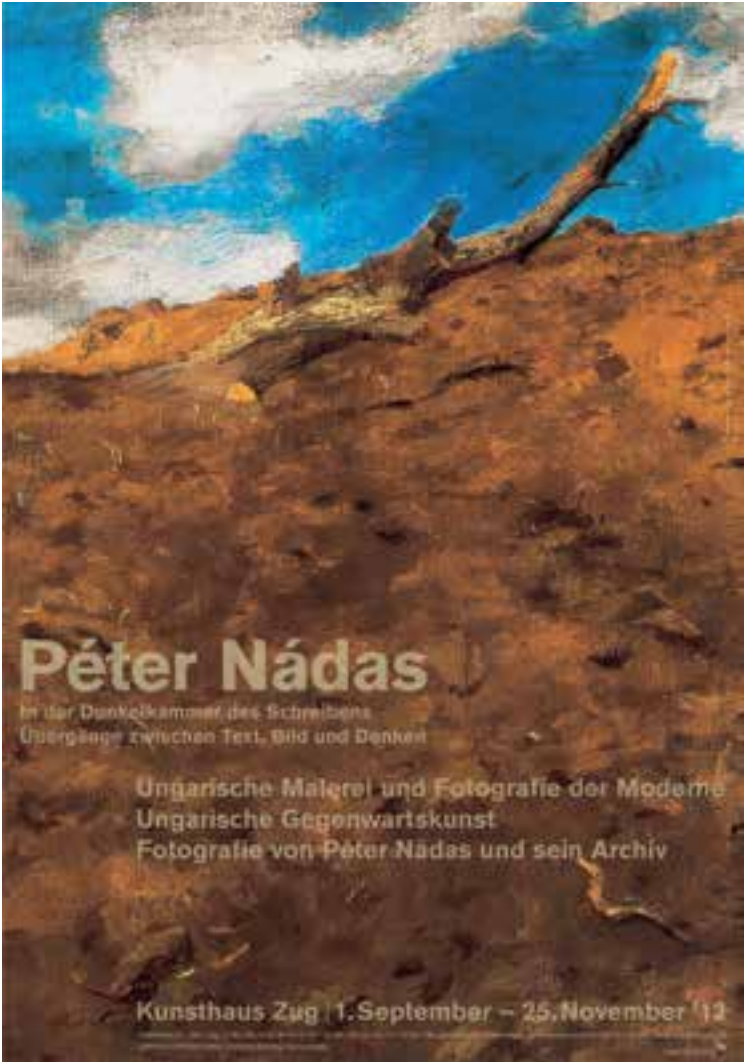
Hatvany Ferenc két gyermekével, 1928

Petrovics Elek és Weiss Fülöp a Kohner-gyűjtemény kiállításán, 1934

Ferenczy Károly: Tavaszi táj a Virághegygel, 1898
Magyar Nemzeti Galéria

A Nádas Péter által rendezett Kunsthhaus Zug kiállítási plakátja
Ferenczy Tavaszi táj című képének részleteivel, 2012

Göröngyös, barna domboldal, a felfelé ívelő horizonton néhány kivágott fatörzs, fölötte a felhős, kék ég. Kevés szín, alig valami kézzel fogható, a természet egy látszólag érdektelen, véletlenszerűen kiválasztott részlete. Mindez, vagyis e „majdnem semmi” mégis olyan módon jelenik meg Ferenczy csodálatos vásznán, hogy több mint száz éve újra és újra elvarázsolja a legkifinomultabb ízlésű műértőket. A szín- és formatobzódás, a rafinált kompozíciók és az összetett szimbolikus utalások helyett ők valami másra vágnak: nemes egyszerűsége, csendes és szelíd nagyságra, szerényen kitárulkozó, halk szavú festészetre, mely a szemén keresztül a lelket veszi célba. Ezt nyújtja a Tavaszi táj, Ferenczy végletekig letisztult, különleges érzékkel, meglepően modern attitűddel komponált festménye. Ez ejtette rabul egykor a legendás műgyűjteményt felépítő, festőként is jelentős Hatvany Ferencet, Weiss Fülöp bankelnökött, aki a műtárgy-vásárlásoknál mindig Petrovics Elekre, a Szépművészeti Múzeum híresen jó szemű igazgatójára hallgatott, valamint az íróként nemzetközi hírűvé váló, de egykori fotósként a vizualitás terén is kitűnő kvalitásait bizonyító Nádas Pétert. Ő az általa rendezett, 2012-es svájci kiállítás plakátjára is ennek a műnek egyik részletét választotta.

„GYÖNYÖRŰEN ÉLNEK”

Örök és izgalmas kérdés, hogy milyen kapcsolat található egyéniség és művészi alkotóképesség, jellem és képalkotó tehetség között. Találunk néhány olyan festőt a magyar művészet történetében, akinekél szoros egységbe forr e két „minőség”. Közülük is kiemelkedik Ferenczy Károly, kinél a makulátlan emberi kvalitás a legmagasabb művészi tehetséggel és alkotóerővel párosult. Hosszan sorolhatók a róla szóló, szinte egytől egyig az elismerés hangját megütő kortárs jellemzések, melyek mindegyike képeinek kvalitásai mellett kiemeli nemes jellemét, és nem utolsó sorban egyéniségéből fakadó fennkölt munkamódszerét. Seidler Irma, a Nagybányán tanuló fiatal festőnő, Lukács Györgynek, 1908 augusztusában írt levelében a következő szavakkal festi elénk a Ferenczy-család

életét: „A legedesebb emberek, akiket valaha láttam, gyönyörűen élnek. Végtelenül jól érzem ott magamat. Az ő életük igazán nem közönséges, hanem egy végtelen gazdagságon felépített, nemes, melegen egyszerű valami, – egy magasabb létezési forma. (...) Remek, üde, szépségtől illatos levegőt lélegzik ott az ember.” Ferenczy Károly Nagybányán készült festményein, így a most bemutatott alkotáson is ezt a „szépségtől illatos levegőt”, a megtalált békét érezzük, azt az ideális állapotot, mikor az alkotás öröme mögött a létezés magától értetődő, öntudatlan boldogsága húzódik meg.

„A FESTŐK FESTŐJE”

Petrovics Elek, a minisztériumi jogászból lett európai hírű múzeumi vezető, aki maga is kiváló ízlésű gyűjtő volt, több mint hatvan évvel ezelőtt a következő szavakat írta barátjának, az író Kárpáti Aurélnak: „Mint jól érzed és érezteted, Ferenczyhez csakugyan különösen vonzódok, s talán annál inkább, mert nem tudott népszerűvé válni és máig inkább a festők festője maradt”. Petrovics, 1943-ban publikált Ferenczy-monográfiájában meg is világította kedvenc művészéhez, egykori igaz barátjához való kitüntetett vonzódásának egyik legfontosabb okát: „Amit adott, nagyon is előkelő, igazi tömény művészet volt, az általános élvezhetőséget megkönnyítő segédanyagok teljesen hiányoztak belőle. ... természetes érzésünket követjük, ha elsősorban azok felé fordulunk rokonszenvünkkel, akik a természet szűzi tisztaságát testesítik meg, hajszálnyi engedményt sem tesznek profán tekinteteknek, s ezzel tehetségükön felül művészi erkölcsük feddhetetlenségének is próbáját állják. Ha rákerül a sor, minden embernek választania kell: Istennek akar e szolgálni inkább vagy az embernek? Ferenczy az előbbit választotta.” Ezt a választást, az olcsó népszerűség szírénhangjait elutasító művész alkotói tisztaságát érezzük a most bemutatott festményen is. Nem véletlen, hogy Petrovics – mikor lehetősége volt rá – igyekezett olyan gyűjteménybe kormányozni a kép útját, melynek kialakulására és fejlődésére évtizedeken át döntő hatást gyakorolt.

„A TÜKÖR FELETT LÓGOTT”

A legfrissebb kutatások nyomán sikerült korrigálni a kép történetét érintő néhány korábbi tévedést. Bár a mű szerepel Genthon István többször is publikált életmű-katalógusában, és természetesen a Magyar Nemzeti Galéria 2011-es oeuvre-jegyzékben is megtaláljuk, de mindkét helyen hibák csúsztak a festmény azonosításába. Az előbbi esetben – nyilván a személyes szemrevételezés hiányában – a szerző téves képleirást közölt a műről, míg az MNG munkatársai a listájukon „Domboldal” címmel és 125-ös sorszámmal szereplő alkotást elmulasztották azonosítani egy jól ismert, korábban számos alkalommal kiállított kompozícióval. E mű reprodukció nélkül, „Tavaszi táj a Virághegygel” címen és 105-ös számmal tűnik fel a katalógusban, miközben lappangó státusza ellenére tekintélyt parancsoló múltjával hívja fel magára a figyelmet: adatainak sorában hosszú kiállítási jegyzéket és olyan korábbi tulajdonosok neveit olvashatjuk, mint Petrovics Elek, báró Hatvany Ferenc és Weiss Fülöp. A valóság azonban az, hogy e két sorszám és a hozzájuk tartozó két adatsor „mögött” egyetlen festmény rejtőzik: a most bemutatott kompozíció. Ezt az állítást több adat mellett a kép vakrátmáján olvasható „Weiss” felirat és az Ernst Múzeum kiállítási raglapja bizonyítja, mely a mű tulajdonosaként szintén Weiss Fülöp nevét adja meg. A korabeli kiállítási katalógusok alapján tehát a Tavaszi táj történetének legfontosabb állomásait a következőképpen rekonstruálhatjuk: Az 1898-ban festett alkotást Ferenczy először az 1903-as, Nemzeti Szalonban rendezett kiállításán, 32-es katalógus-szám alatt tárta a közönség elé, s egy fiának küldött levél tanúsága szerint el is adta a kompozíciót, mely a tárlat megrendezéséig a festő lakásában, „a tükör felett lógott”. A mű feltehetően ekkor került báró Hatvany Ferenchez, a magyar gyűjtéstörténet egyik legfontosabb alakjához, kinek kollekciójában a legnagyobb magyar mesterek művei mellett többek között Cézanne, Renoir, Manet és Van Gogh művei is megtalálhatók voltak. (Az MNG életmű-katalógusának megjegyzése, miszerint a kép első tulajdonosa Petrovics Elek volt, minden bizonnyal abból a tévedésből fakad, hogy a lista

összeállítói a képet összekeverték Ferenczy azonos című, de 1905-ben festett, jóval nagyobb méretű alkotásával, mely egykor valóban a Szépművészeti Múzeum igazgatójának birtokában volt, s ma az MNG gyűjteményét gazdagítja.) A Tavaszi táj legközelebb 1922-ben tűnt fel a közönség előtt. Ekkor a festő emlékkiállításán szerepelt a Múcsarnokban, a katalógus adatai szerint továbbra is Hatvany tulajdonaként. Következő nyilvános bemutatására, a volt Ernst Múzeum 1940 októberében rendezett Ferenczy-tárlatára azonban már az ország egyik leggazdagabb és legbefolyásosabb pénzembere, Weiss Fülöp kölcsönözte. A Magyar Kereskedelmi Bank dűsgazdag elnöke jelentős antik gyűjteménye mellett kiváló magyar festményeket is birtokolt Fillér utcai villájában. Ő maga nem volt híres kiművelt művészeti ízléséről, de a kor legjobb szakértője sügött neki: Petrovics Elek látta el jó tanácsokkal a vásárlások előtt. Minden bizonnyal Ferenczy remekművét is ő ajánlotta a legendás tekintélyű bankárnak. Most, 74 évvel e fenti kiállítás után újra lehetőség nyílik arra, hogy valaki e méltán híressé vált gyűjtő-elődök nyomdokaiba lépjen. Ferenczy Károly delikát szépségű, a hétköznapi témát a megfestés lenyűgöző artisztikumával egyesítő kompozíciójából nem csupán a megismételhetetlen festői teljesítmény, az alkotó teremtm ereje sugárikz leendő tulajdonosára, de a kép izgalmas története, a mű egykori birtokosainak tanulságos sorsa is hozzájárul a képbén rejlő élmények gazdag tárházához.

Molnos Péter

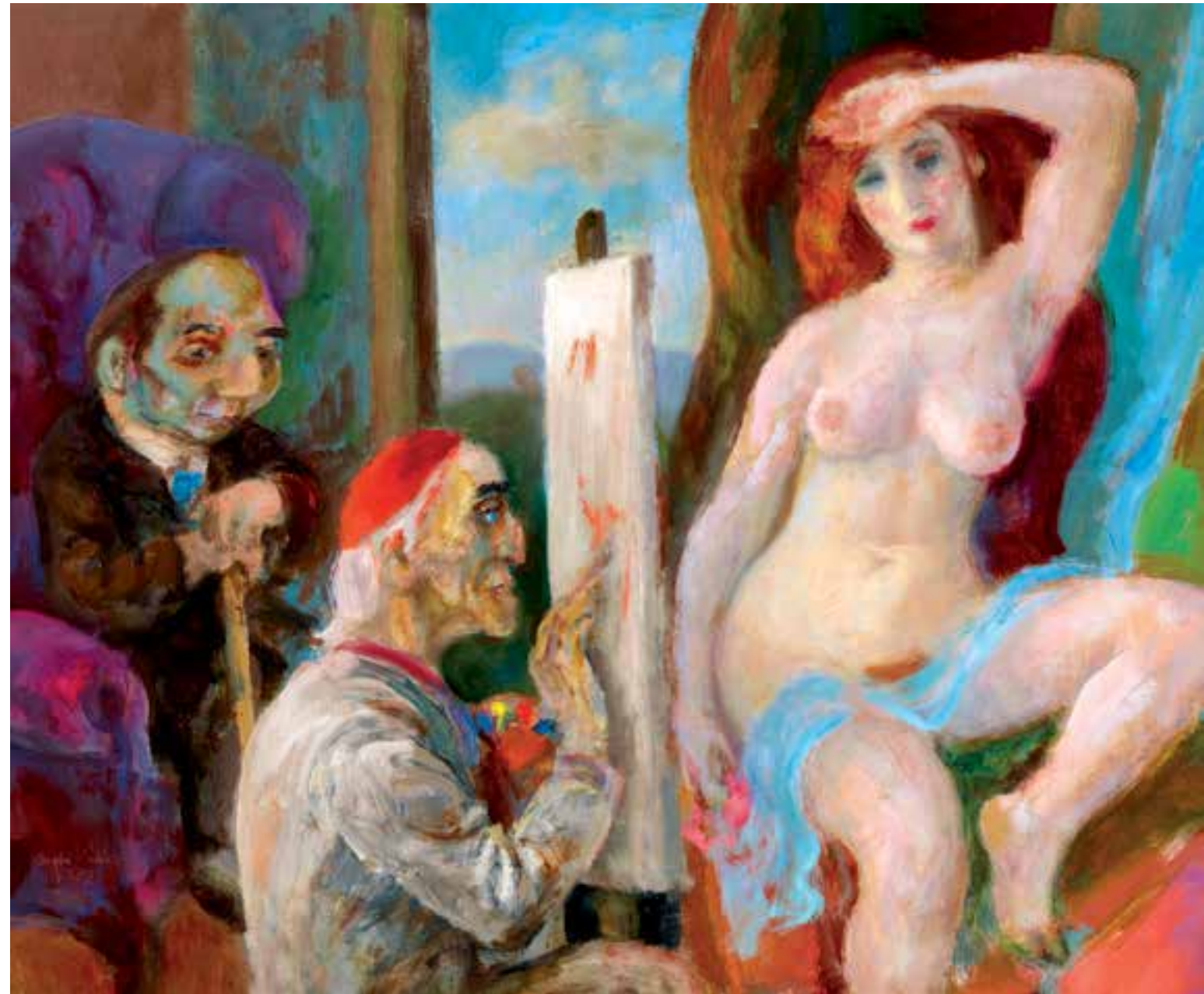
144

144 ■ VADÁSZ MIKLÓS (1884–1927)

Jókedvűek a Varietében
Cheerful People in the Bar

62 x 62 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vadasz
 Hátdoldalon | Reverse: Műcsarnok 1911–12, Drezda Kunstsalon Emil Richter (5211/19)

Kikiáltási ár: 140 000 Ft / 460 EUR
 Becsérték: 200 000 – 400 000 Ft
 Estimated price: 655 – 1 310 EUR

145

145 ■ SZABÓ VLADIMIR (1905–1991)

A művész és modellje, 1973
The Artist and his Model, 1973

50 x 61 cm
 Olaj, farost | Oil on fibre board
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Szabó Vladimir 1973

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 1 050 EUR
 Becsérték: 600 000 – 900 000 Ft
 Estimated price: 1 970 – 2 950 EUR

146

146 = BERKES ANTAL (1874-1938)

Ferenciek tere (Kossuth Lajos utca), 1920
Ferenciek tere (Kossuth Lajos Street), 1920

56,5 x 70,5 cm
 Tempera, karton | Tempera on cardboard
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Budapest Kossuth Lajos utca
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Berkes A 1920

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
 Becsérték: 200 000 – 240 000 Ft
 Estimated price: 655 – 785 EUR

147

147 = CLAUDE VENARD (1913-1999)

Kikötő
Harbour

73 x 92 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: C Venard

Kikiáltási ár: 2 600 000 Ft / 8 525 EUR
 Becsérték: 3 600 000 – 5 600 000 Ft
 Estimated price: 11 800 – 18 360 EUR

148 ■ CZÓBEL BÉLA (1883–1976)

Fiú a patak partján, 1903 körül
Boy by the Brook, c. 1903

60 x 80 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra fent | Signed upper left: Cöbel

Kikiáltási ár: 16 000 000 Ft / 52 450 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimated price: 65 600 – 131 200 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Dr. Kováts László gyűjteményében, aki a képet közvetlenül a művésztől vásárolta.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Nagybányai festők kiállítása. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, 1963.
- Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása. Budapest, Műcsarnok, 1971. (1. kép)
- Dr. Kováts László gyűjteményének kiállítása. Szeged, Móra Ferenc Múzeum képtára. 1974.
- Kováts László műgyűjteménye. Kiskunmajsa, Helytörténeti Múzeum, 1981, 2001.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása. Katalógus. Budapest, 1971. 14. oldal.
- Sümegi György: Egy műgyűjtő emlékére. Dr. Kováts László gyűjteménye. Artmagazin, 2004. 3. sz. 17. oldal.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Genthon István: Czóbel. Budapest, 1961.
- Philipp Clarisse: Czóbel. Budapest, 1970.
- Frank János-Kratochwill Mimi: Czóbel. Budapest, 1983.
- Kratochwill Mimi: Czóbel Béla (1883–1976) élete és művészete. Veszprém-Budapest, 2001.
- Rieder Gábor: Doctor med. Coll. – A műgyűjtő doktorok évszázada II. Artmagazin, 2011. 4. sz. 64–71. oldal.
- Kozma Huba: Beszélgetés dr. Kováts László műgyűjtővel. Halasi Múzeum 3. Emlékkönyv a Thorma János Múzeum 135. évfordulójára. Kiskunhalas, 2009. 481–488. oldal.

Joaquín Sorolla y Bastida: Gyerekek a strandon, 1899

Ferenczy Károly: Füüdőzö fiúk , 1902
Magyar Nemzeti Galéria

AZ ELSŐ NAGYBÁNYAI NYÁR

A magyar fauvok vezéralakja, a Nyolcak művészcsoporth későbbi tagja, Czöbel Béla 1902 nyarán látogatott először Nagybányára, ahol az új impulzusokra mindig nyitott mester, Iványi-Grünwald Béla tanítványa lett. A korábbi hagyományokat követve a hivatalos stúdiókat a müncheni Akadémián végezte, de az igazán inspiráló hatások a Zazar parti város művésztelepén érték. A fiatal festőnővendéket lenyűgözte az itt tapasztalt légkör: a bajor fővárosból és Magyarország minden szegletéből nyaranta ide áramló fiatal művészsereg magával ragadó hangulatot és páratlanul inspiráló közösséget teremtett a korábban szinte alig ismert, álmos bányászvárosból. Czöbel a Fűrész utcában, a Kereszt-hegy lábánál, az erdőszélen álló Vida-Kádár-házban talált szállásra. Több társával közösen bérelt szobája nem csupán a munkának szolgált ideális helyszínül, de az esti beszélgetések is sokszor itt zajlottak. Tersánszky Józsi Jenő a helyi művészletről írt könyvében így emlékezett meg a fiatal festő jellegzetes alakjáról: „Czöbel Béla, az egy pesti gyerek szintén ... Így tartják itten, tehetséges festő. Amikor először járt Bányán, igen elegáns ruhába jött. Ezt folyvást féltette, hogy befestékezi, beolajozza, bekrétázza. Annyira idegesítette ez, hogy egyszer az iskola szemeláttára, mint egy örült, nekiesett festékes ecsettel a ruhájának és bepacsomagolta: nesze neked elegancia! ... Engem nem zavarsz a munkámban.”

A most bemutatott festmény feltehetően az első nagybányai nyár emlékéit idézi. Ferenczy Károly képeinek inspirációja érződik a frissen, lendületesen megfogalmazott plein air jeleneten, a szaggatott ecsetjárás, a felvillanó reflexek remegése felfokozott vizuális izgalmat teremt. A dús matéria érzéki jelenléte és a fény intenzív ragyogása kiemeli a képet a korai korszak alkotásai közül: a Fiú a patakparton az első komoly lépést jelenti Czöbel messze vezető, Nagybánya, Budapest és Párizs között ívelő pályáján.

ÉRTŐ KEZEKBŐL

Czöbel most bemutatott alkotása először a Magyar Nemzeti Galéria 1963-as Nagybánya-kiállításán tűnt fel a nagyközönség előtt, majd Czöbel utolsó, még életében megrendezett gyűjteményes tárlatán, 1971-ben a Műcsarnokban is bemutatták. A kép tulajdonosa ekkor a Kiskunmajsán élő orvos, Dr. Kováts László volt. A magyar festészet szinte minden jelentős korszakából merítő kollekciója Munkácsytól Rippl-Rónain át Aba-Novákig ívelt, melyben különösen erős csoportot alkottak a nagybányai festők művei. Ferenczy, Glatz, Hollósy, Iványi és Réti kiemelkedő alkotásai mellett Czöbel Bélát többek között a Fiú a patak partján képviselte. A művésztelepről származó képegyüttes központi szerepe azzal magyarázható, hogy Kováts László legfontosabb segítője, állandó tanácsadója a neves festőművész, Boldizsár István volt, aki 1918-tól évezedeken át minden nyarat Nagybányán töltött, s így az itt készült alkotások rajongójává és egyik legjobb szemű szakértőjévé vált. Különös szerencse, hogy a Fiú a patak partján című kép megvásárlásának történetéről első kézből értesülhetünk. A gyűjtővel készült interjúban a következő mondatokat olvashatjuk: „Czöbel Fiú a patak partján című képét, és a Virágcsendéletét a lakásán vásároltuk. A művész már öreg volt akkor, amikor Kratochwill Mimivel és feleségemmel elmentünk hozzá képet vásárolni. – Tessék már eladni – mondta Mimi –, a főorvos úr úgy örülne, ha megvásárolhatná. – Ne örüljön a főorvos úr! – válaszolta a művész. – De olyan boldog lenne, ha megvehetné! – érvelt tovább kísérlők. – A főorvos úr csak ne legyen boldog! – kötötte az ebet a karóhoz Czöbel. Végül másfél óra múlva természetesen csak megvásároltuk a képeket.”

Molnos Péter

Czöbel Béla: Kalapos önarckép, 1903
magántulajdon

Részletek dr. Kováts László gyűjteményéből Szőnyi István, Réti István, Koszta József, illetve Ferenczy Károly alkotásaival

A Műcsarnok 1971-es Czöbel-kiállítás katalógusának 14-15. oldala
a most bemutatott festménnyel

Anders Zorn: „Ruscello”, 1900,
Fondazione Musei Civici di Venezia

149

149 = ISMERETLEN FRANCIA VAGY MAGYAR FESTŐ 1910 KÖRÜL

Utcarészlet
Street Scene

47 x 55 cm
Olaj, vászon kartonon | Oil, canvas on cardboard
Jelezve jobbra lent | Signed lower right

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 900 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 6 560 – 9 840 EUR

150

150 = KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Város felülnézetből, 1921 körül
Town from Above, c.1921

36 x 44 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 930 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 6 560 – 9 840 EUR

A festményt Dr. Gergely Mariann művészettörténész
Kádár Béla eredeti műveként 1921 körülre datálta.

151 ■ BÁLINT ENDRE (1914–1986)

Marhavagon-lit, 1968
Cattle Wagon Lit, 1968

53 x 110 cm
Vegyes technika, fa | Mixed technique on panel
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 11 500 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 10 000 000 Ft
Estimated price: 16 400 – 32 800 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor a Kolozsváry-gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Bálint Endre egyéni kiállítása, Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1970

- „Pest megyei Tárlat”, MNG, Bp., 1971.

- „BálintEndre illetve Korniss Dezső festményei Kolozsváry Ernő gyűjteményében”, Művésztelepi Galéria, Szentendre, 1975.

- Bálint Endre egyéni kiállítása, Szentendrei Képtár, Szentendre, 1981.

- Ungarische Malerei in den 60-er und 70-er Jahren im Spiegel der Kolozsváry-Sammlung, Győr", Collegium Hungaricum, Bécs, 1995.

- Kolozsváry-gyűjtemény, Győr, Szombathelyi Képtár, Szombathely, 1995

- Modern magyar művészet a Kolozsváry-gyűjteményben, Műcsarnok, 1998

- A nyolcadik templom-Bálint Endre (1914–1986) művészete, Magyar Nemzet Galéria 2014. február 1.–május 11.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Modern magyar művészet a Kolozsváry-gyűjteményben, Műcsarnok, Budapest, 1998. június, 106. old.

- Kolozsváry Marianna: Bálint Endre – A nyolcadik templom, Budapest 2014. 95. oldal, katsz. 173.

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- Szabadi Judit: Bálint Endre. Bp. 1969. 30. o.

- Kolozsváry Marianna: Bálint Endre – A nyolcadik templom, Budapest 2014.

Joseph Cornell: Papagáj órafejekkel, 1948
Lindy and Edwin Bergman Collection

151

Bálint Endre kettős közösséghez tartozó pesti zsidónak vallotta magát fontos volt neki magyar identitása, de zsidó gyökereit sem tagadta meg soha. Gyermekkora eszméléseinek ezer színes fonala kötötte mindkét világhoz, és bár vallását nem gyakorolta – mint ahogy szülei sem –, mégis tovább őrizte ősei szellemiségét:

...büszkén vállalom, hogy anyám nagyapja Nagykároly híres tudós rabbija volt, akit etikus, köztisztletben álló jeles embernek ismertek. [...] Ez a dédapai örökség határozta meg életfelfogásomat, és ez az etikai sugárzás, ami dédnagyapámból kiáradt, unokájában, Osvát Ernőben, anyai nagybátyámban terebélyesedett ki. Ez a kettős sugárzás olyan útravalót jelentett számomra, amely meghatározta életfelfogásomat és hűségemet a művészethez.

Ez a rátestált erkölcsi hagyaték szólaltatta meg benne azokat a hangokat, amelyek 1941-es Gyertyafénynél című linóleummetszet-sorozatában nyersen és expresszíven, mintegy vészharangként kondultak meg a zsidóság védelmében. A későbbiekben érzékenysége ezen a téren csak fokozódott, hiszen a holokauszt feldolgozhatatlan, általános döbbenetén túl

személyes fájdalmak is érték. Szeretett sógora, Szerb Antal vesztette életét értelmetlenül, csakúgy, mint a család nagyváradi rokonságának nagy része. Milly nénit, a nagynénjét egy csendőr verte agyon puskatussal, mielőtt még beszállt volna a marhavagonba, az Osvát unokatestvérekből pedig – kettő kivételével – „gáz és füst lett”.

Bálint mindig fontosnak tartotta, hogy a zsidóság szégyenletes gyilkolására tudatosan hívja fel a figyelmet, de tematikus feldolgozásai mellett más művein is gyakran átesjik ez az érintettsége, a haláltól való rettegés – személyes emlékei miatt. Szinte minden korszakában találunk olyan műveket, amelyekben megküzd a holokauszt kitörölhetetlen nyomaival. (Várakozók, 1958, Krematórium, 1965, Arbeit macht frei , 1966) Az emlékezés tárgyi és motívumbeli eszközeit felhasználó, színesebb, utolsó festői korszakának azonos témájú alkotása az 1968-as Marhawagon-lit. „A humorom karbid, s morbiddal világítok” – vallotta Bálint és a mű címadásában is tartotta magát fonák gondolkodásához. Az elegáns utazást kifejező hálókocsi, azaz a wagon-lit szót olvasztotta össze a halálba tartókkal telezsúfolt marhavagonnal. Az ellentétes értelmek feszültsége a szemet hunyó, néma, cinkos világot ébreszt.

A borzalmakra való figyelemfelhívást küldetesként élte meg Bálint, melynek személyes hátterét sógorának, Szerb Antalnak a jobb alsó sarokban levő képbe montázsolt fotója is bizonyítja. Az applikációk, a zöld és vörös négyszögek és motívumok montázsszerű kölcsönhatásával idézi meg a történelem e szomorú állomását, az elhurcolt zsidók, Szerb Antalok, Milly nénik, unokatestvérek sorsa felett érzett, később sem enyhülő fájdalmát. Így vall erről feleségének írt levelében:

...egy percig se higgyük azt, hogy hatmillió zsidó halála – a nagyközönség előtt lejátszva – végleg lejátszott történelmi sorstragédia. Nem, igazán nem, és talán ez a gondolat vagy inkább meggyőződés arra jó lesz nekem, hogy a „cselédfolklorból” a füst-gáz-vér mitológiához biggyesszek néhány kalligráfiát. Az élet szépségét lehet úgy is hirdetni (vagyis csak úgy lehet), ha a kíméletlen igazságot vérrózsával dekorálja az ember és nem rózsavízzel locsolja, hogy a társadalomnak eszébe se jusson undorodni önmagától. Nekem büntudatom van, hogy élek és keveset szenvedtem mások miatt, hát akkor jöjjön újra a tetemrehívás...

Kolozsváry Marianna

152

152 • KARL KARGER (1848-1913)

Téli kolostorudvar őzikevel, 1912
Monastery Yard in the Winter with a Deer, 1912

61 x 30,5 cm
 Olaj, fa | Oil on panel
 Jelezve balra lent | Signed lower left: C. Karger 912

Kikiáltási ár: 500 000 Ft / 1 640 EUR
 Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 620 – 3 940 EUR

153

153 • BERKES ANTAL (1874-1938)

Téli Budapest (Rakpart), 1918
Budapest in Winter (Embankment), 1918

68 x 57 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Berkes A. 1918

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
 Becsérték: 300 000 – 500 000 Ft
 Estimated price: 980 – 1 640 EUR

154 ■ PAIZS-GOEBEL JENŐ (1896-1944)

Kertben, 1927 körül
In the Garden, c.1927

74 x 99 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 11 500 EUR
Becsérték: 6 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated price: 19 700 - 29 500 EUR

Aba-Novák Vilmos: Felsőbánya látképe, 1925
magántulajdon

Aba-Novák Vilmos: Fahordás, 1924
Magyar Nemzeti Galéria

155

155 = MOLNÁR C. PÁL (1894-1981)

Füüdőő nő
Woman Bathing

30 x 19,5 cm
Olaj, falemez | Oil on board
Jelezve balra lent | Signed lower left: MCP

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
Becsérték: 280 000 - 400 000 Ft
Estimated price: 920 - 1 310 EUR

156 = SZÉKELY BERTALAN (1835-1910)

Szerelmespár
Couple

120 x 86 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned
Hátoldalon | Reverse: Magyar Nemzeti Galéria letéti címkeje,
valamint dr. Lóránt Henrik gyűjtői cédulája

Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft / 6 550 EUR
Becsérték: 2 500 000 - 3 500 000 Ft
Estimated price: 8 200 - 11 470 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- dr. Lóránt Henrik, később Herzog András tulajdona, majd a jelenlegi tulajdonosnál
(1958-ban az MNG Letéti Gyűjteményében szerepelt 58. 127. számon
Lóránt Henrik letéteként

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- 1955 Országos Magyar Szépművészeti Múzeum: Székely Bertalan kiállítás II. terem 29.
- Székely Bertalan (1835-1910) kiállítása, kiállítási katalógus, a kiállítást rendezte
és a katalógust szerkesztette: Bakó Zsuzsanna, Magyar Nemzeti Galéria
1999. szeptember 30 - 2000. január 30., a Magyar Nemzeti Galéria
és a Pannon GSM közös kiadványa, Budapest, 1999.

156

157 ■ CZÓBEL BÉLA (1883–1976)

Enteriőr csendélettel, 1928-30 körül
Interieur with a Still-Life, c.1928-30

81,5 x 65 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czóbel

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft / 14 750 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimated price: 16 400 – 26 230 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor az Oltvány-gyűjteményben, majd Axel Rohlf's-gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása. Budapest, Műcsarnok, 1971. április.
(Kat. 57. Interieur csendélettel)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállításának katalógusa. Budapest,
Műcsarnok, 1971. 30. oldal.

Chaim Soutine: Csendélet fécánnal, 1918
magántulajdon

Czóbel Béla: Álarc és mandolin, 1928
Czóbel Béla Múzeum, Szentendre

158

158 • SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Mütermi csendélet
Studio Still-Life

50 x 60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Schönberger

Kikiáltási ár: 650 000 Ft / 2 130 EUR
Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 620 - 3 930 EUR

159

159 • SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Zsákhordó, 1930-as évek
Carrying a Bag, 1930s

57,5 x 49 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve lent középen | Signed lower centre: Scheiber H

Kikiáltási ár: 650 000 Ft / 2 130 EUR
Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft
Estimated price: 2 620 - 3 930 EUR

160 ■ VASZARY JÁNOS (1867-1938)

Nők tükörrel, 1901
Women with Mirror, 1901

77 x 88 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vaszary J 1901
Hátoldalon | Reverse: A kép vakrámaján a festő sajátkezű aláírása, Nemes Marcell gyűjtői viaszpecsétje és aláírása, az „1909. évi veneziai magyar kiállítás” és az 1910-es berlini magyar kiállítás (Grosse Berliner Kunst-Ausstellung) cédulája, valamint a Műcsarnok 1925-ben rendezett Akt-kiállításának és a BÁV 44. aukciójának raglapja

Kikiértési ár: 38 000 000 Ft / 124 600 EUR
Becsérték: 50 000 000 – 80 000 000 Ft
Estimated price: 164 000 – 262 300 EUR

VÉDETT

Giovanni Bellini: Fiatal lány tükörrel, 1515 körül
Kunsthistorisches Museum, Bécs

Nemes Marcell (1886-1930)

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Nemes Marcell gyűjteményében.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Az OMTK tavaszi tárlata. Műcsarnok, Budapest, 1902. (Kat. 213)
- Vaszary János művei. Nemzeti Szalon, Budapest, 1906. március–április. (Kat. 130. Nők tükörrrel – Ára 3000 korona)
- Aktkiállítás. Uránia, Budapest, 1907.
- Velencei magyar kiállítás, 1909. (A velencei biennálé katalógusában a kép nem szerepel, így elképzelhető, hogy a kiválasztott alkotás végül nem került bemutatásra.)
- Grosse Berliner Kunst-Ausstellung. Berlin, 1910. (A katalógus nem jelzi, de a kép vakrármáján látható címke alapján feltételezhető a mű kiállítása.)
- Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Művészház, Budapest, 1912. március–április. (Kat. 118. Női akt fekete ruhás alakkal. Nemes Marcell tul.)
- XXXIX. Jahres-Ausstellung. Künstlerhaus, Bécs, 1914. március. (Kat. 164. Dame mit Spiegel)
- Akt-kiállítás. Műcsarnok, Budapest, 1925. december–1926. január. (Kat. III/88)
- Jánoshalmi Nemes Marcell magyar képgyűjteménye.
- Az Ernst Múzeum aukciói XLVII., Budapest, 1933. november 26.–december 3.
- Bizományi Áruház Vállalat 44. képauciója. Budapest, 1977. december. (Kat. 341. Tükörr előtt)
- Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. október–2008. február.

Nemes Marcell gyűjtői viaszpecsétje

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Művészet, 1902. 2. sz. 125.
- Vaszary János művei. Nemzeti Szalon, Budapest, 1906. március–április. Katalógus, 9.
- XXXIX. Jahres-Ausstellung. Künstlerhaus, Bécs, 1914. március. Katalógus,
- Lázár Béla: Vaszary János. Budapest, 1923. IV.
- Kékmadár, 1923. I. évf. 3. sz. 97.
- Gerő Ödön: Az Akt-kiállítás. Magyar Művészet, 1925. 390.
- A magyar akt-kiállítás albuma. Budapest, 1926. 72.
- Jánoshalmi Nemes Marcell magyar képgyűjteménye. Az Ernst Múzeum aukciói XLVII., Budapest, 1933. november 26.–december 3. Katalógus.
- Képzőművészet, 1934. 1. sz. 11.
- Bizományi Áruház Vállalat 44. képauciója. Budapest, 1977. december. Katalógus, 48.
- Haulisch Lenke: Vaszary János. Budapest, 1978. 21. kép.
- Plesznivy Edit: Vaszary János lappangó képei. Artmagazin, 2006/4. 77.
- Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. október–2008. február. Katalógus, 40., 374.

Édouard Manet: Olympia, 1863, Musée d'Orsay, Párizs

A LEGNAGYOBB MAGYAR GYŰJTŐ

Minden kétséget kizáróan Nemes Marcell, a Nők tükörrel egykori tulajdonosa hozta létre a valaha volt legjelentősebb magyar művészeti gyűjteményt. Egyszerű, csupán elemi iskolázottsággal rendelkező szénkereskedőből lett az európai műtárgypiac egyik legjelentősebb, legérdekesebb szereplője, akinek kezei között a 20. század első három évtizedében páratlan műtárgyanyag ment át: a legnagyobb régi mesterek mellett a 19. századi francia piktúra ikonjai jelentették e megismételhetetlen kollekció koronáit. Mások mellett Cézanne fél tucat festménnyel, de Van Gogh, Renoir és Gauguin életművei is remekművek sorával volt képviselve e páratlan műtárgyanyagban. Nemesnek lakása volt Párizsban és a budapesti Andrásy úton, Münchenben négyszintes palotája, Tahiban három holdas birtoka takaros kúriával, Tuzingban fényűző kastélya, Garnisch-Partenkirchében elegáns vadászkastélya (mely ma Roman Abramovics tulajdona), s ráadásul egy félig kész városi palazzója a velencei Canal Grande partján. Kitűnő érzékkel kezelte kora sajtóját, kalandos sorsa és figyelmet keltő személye így mindig az érdeklődés középpontjában állt. A magyar közélet számára ő volt: „A gyűjtő”. Nemesről köztudott volt, hogy aktívan kereskedett is külföldi festményeivel, de ahhoz mindig hű maradt, hogy magyar gyűjteményének építésében nem játszottak szerepet üzleti szempontok: abban egyes egyedül a minőség, s persze saját, legendás ízlése dominált. Legfőbb kedvence Rippl-Rónai volt, de közel egy tucat kiemelkedő művet szerzett meg Vaszary János életművéből is. Jellemző, hogy a festő 1912-es gyűjteményes tárlatán a Nemes Marcelltól érkezett művek, köztük a most elemzett festmény is, külön szekcióban kerültek bemutatásra. A Nők tükörrel című kép a Nemzeti Szalon 1912-es almanachja szerint 1905-ben került a gyűjtő tulajdonába. Feltehetően ez a mű volt az első, melyet Vaszary képei közül megszerzett, s egészen haláláig magánál tartott: 1933-as hagyatéki árverésén került egy új, ma még ismeretlen műbarát kollekciójába. Most, a legendás árverés után közel nyolc évtizeddel ismét lehetőség nyílik arra, hogy egy szerencsés vásárló ne „csupán” a Vaszary-életmű egyik legszebb darabjával gazdagodjon, de egy világhírű gyűjtő kalandos történetének, kollekciója utóéletének is részesévé váljon.

Vaszary János: Leány feketében (Merengő leány), 1906
Katona József Múzeum Nemes Marcell ajándéka

Rippl-Rónai József: Fekete fátyolos hölgy (Mme Mazet), 1896, Magyar Nemzeti Galéria

Ripp-Rónai József: Hátakt, 1891 körül, magántulajdon
(Feltehetően ez a kép volt Vaszary János tulajdonában)

FÉNY ÉS ÁRNYÉK

A Nők tükörrel című képen Vaszary szálkás, finoman vibráló ecsetvonásai, a széles ecset különálló szálainak párhuzamosan futó nyomai ivesen hajolva követik az ábrázolt formák domborulatait, de ezek határaihoz érve – főleg az akt világos felületén – bátran ellépnek a test felszínéről, s ezzel feloldják, meglágyítják az éles kontúrokat. Ezzel az artisztikus fogással a naturalista ábrázolás vaskosabb karaktere helyett a tüneményyszerű remegés érzete válik uralkodóvá: az ábrázolás tárgya elemelkedik a valóság kézzelfogható, földhözragadt szférájától, s költői színezetet kap. Mindezt kitűnően húzza alá a választékosan megkomponált színegyüttes, a zöld, kék, barna árnyalatokkal átszőtt feketeség bársonyos puhasága, s az a páratlan elegancia, ahogy a szűk határokon belül tartott, de leheletfinom tónusok garmadájával megoldott kolorit a lágy derengés érzetét kelti a nézőben. A képen könnyen tetten érhető Rippl-Rónai kilencvenes években született aktképeinek hatása. E művek közül egy festmény már 1897-ben bizonyíthatóan Vaszary tulajdonában volt. A „magyar Nabis” ebben az időben született számos portréján és aktképén elsősorban Carrier inspirációja mutatható ki, de a fényképezés mindent felbolydító, s magát Ripplt is kísérletezésre sarkalló, elementáris hatása is megjelenik rajtuk. Az 1880-as évek végétől divatba jöttek a speciális, lágyító előtettek, a képek artisztikus hangulatát fokozni kívánó amatőrök – köztük számos festőművész – életlen rajzolatot adó objektíveket raktak gépeikre, sőt kísérleteket folytattak a tudatosan bemozdult képekkel. Az élesség és a finoman adagolt életlenség közötti tudatos egyensúlyozás Vaszary képn is megfigyelhető, elsősorban az akt naturalisztikusabban megfestett, leengedett keze illetve bal mellének foszlattott felülete között is jól érzékelhető a megformálási eltérő karaktere. Az azonos színek különböző árnyalataival való modellálás, valamint a fénykezelés, a megvilágítás erőteljes pszichologizáló effektusa is arra utal, hogy a fényképezést tudatosan és nagy kedvvel használó Rippl képeinek tanulsága kimutatható a most elemzett Vaszary-képen is.

REJTETT TARTALOM

A Nők tükörrel derengő atmoszférája, az ábrázolás szokatlan témája, s nem utolsó sorban Vaszary korábbi képeinek szimbolista attitűdje azt sugallja számunkra, hogy a két nőalak nem csupán egy életből ellesett pillanat hétköznapi főszereplői, hanem rejtett utalások hordozói is. A meztelen és az elegánsan felöltözött hölgy szinte zavarbaejtő együttese, e finom érzékiséggel ütköztetett, szokatlan párosítás olyan műtörténeti párhuzamokat idéz fel, melyek a mögöttes tartalom különböző rétegeire is fényt derítenek. Manet Reggeli a szabadban című képe, vagy a 19. század egyik legfontosabb alkotása, az „első modern festmény”, az Olympia mellett talán a reneszánsz egyik kulcsművét érdemes Vaszary képével kapcsolatban megemlíteni. Tiziano Égi és földi szerelem című alkotása a szépség egyazon ideájának két különböző megtestesülését, a reális és eszményi valóság együttes létezését szemlélteti. Vaszary most bemutatott festménye hasonló gondolatokat ébreszt a nézőben: a szellem és a test, az ösztönös és a civilizált ego dialektikáját tárja elénk, az én két különböző rétegének együttes jelenlétére, kölcsönhatására, és az ebből eredeztethető lélektani feszültségre utal. Páratlan érzékkel használja a festészet autonóm eszközeit arra, hogy e látszólag frivol, mondén jelenet felszine mögött megsejtsük az archetipikus tartalmi mondanivalót, ám mindez egy pillanatra se váljon didaktikus tanmesévé. Ezt a célt szolgálja az a frappáns kompozíciós fogás is, hogy az én ösztönös szintjének szimbólumaként megjelenő, szinte világító testű akt arca és tekintete nem táruul fel a néző előtt, míg a ráció, a civilizált szférát jelképező hölgy alakja szinte belevész a sötét háttérbe, de arca és szemei láthatóvá válnak. Vaszary képe egyfajta modern, európai jing-jang ábrázolás. A mondén tematika mögött a legalapvetőbb misztérium sejlik fel, sokértelmű, több nézőpontból tanulmányozható utalásaival, melyek értelme mechanikusan nem kódolható, hiszen valójában a néző lelkiállapota és tudata alakítja. A meztelen modell bal kezében feltűnő tükör motívuma az értelmezési lehetőségek újabb tartományát nyitja meg: a jellegzetes női attribútum, a külvilágnak szóló szépítkezés kelléke egyben a társadalmi konvenciók sugallta önkéntes, kegyes hazugságok kelléke is. Mindemellett persze a művészet örök szimbóluma, hisz tükröződő felületén új, magába záródó világ születik, s mint a festő a vásznon, sikká transzponálja a háromdimenziós világ tünékeny élményét.

Vaszary János: Batthyány Ilona grófnő arcképe, 1905
Nancy Brinker gyűjteménye

A Vaszary-életmű korai korszakának egyik legjelentősebb alkotása, a Nők tükörrel több évtizedes lappangás után alig hét esztendeje, a festő életmű-kiállításán bukkant fel újra. A sejtelmes hangulatú festmény egyszerre reprezentálja alkotója kivételes kvalitásait és a világhírű műgyűjtő, Nemes Marcell kollekciójának utánozhatatlan gazdagságát. Az életmű egyik legtöbbször kiállított és számos alkalommal reprodukált darabja a magyar aktfestészet legszebb példái közé tartozik: egyszerre frivol és elegáns, miközben témaválasztásával, festői megoldásaival és a rejtett, felszín alatt megbújó utalások segítségével messze kanyarodó útra invitálja nézőjét a művészettörténet klasszikus emlékyagában és a szimbólumok világában egyaránt.

Molnos Péter

161

161 ■ EGRY JÓZSEF (1883-1951)

Festő a szabadban (Önarckép), 1916
Painter in the Open-Air (Self-Portrait), 1916

33,5 x 20,5 cm
 Tus, papír | Indian Ink on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Egrý József 916

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 330 EUR
 Becsérték: 140 000 – 280 000 Ft
 Estimated price: 460 – 920 EUR

162

162 ■ SÁMUEL KORNÉL (1883-1914)

Fiatal lány aktja
Young Girl

magasság: 46 cm
 Bronz | Bronze
 Jelezve a talapzaton | Signed on the base: Samuel K.

Kikiáltási ár: 350 000 Ft / 1 150 EUR
 Becsérték: 600 000 – 1 000 000 Ft
 Estimated price: 1 970 – 3 280 EUR

163 ■ GULÁCSY LAJOS (1882-1932)

Kalapos nő, 1914
Woman with a Hat, 1914

47,5 x 34,5 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Gulácsy

Kikiáltási ár: 5 000 000 Ft / 16 400 EUR
Becsérték: 6 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated price: 19 700 - 29 500 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Rácz István gyűjteményében

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Marosvölgyi Gábor: Gulácsy Lajos, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó. Bp. 2008. 239. oldal
- Szabadi Judit: A virágünnep vége. Szépirodalmi Kiadó. Bp., 1989. XVII. kép

Jelen képünk Rácz István gyűjteményében

Margaret Cameron: A kertész lánya, 1870

Gulácsy Lajos: Dal a rózsatőről, 1904
magántulajdon

Nicholas Hilliard: Fiatal férfi rózsák között, 1588 körül
Victoria and Albert Museum, London

164 = FRANCESCO DI GEROLAMO DA SANTACROCE?
(VELENCE, 1516-1584, VELENCE)
A képet a Szépművészeti Múzeum Francesco di Gerolamo Da Santacroce
(Velenice, 1516-1584, Velenice) alkotásaként védte le kérdőjellel.

Madonna kisdeddal
Virgin Mary with the Child

31 x 24,5 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 900 EUR
Becsérték: 2 500 000 - 3 500 000 Ft
Estimated price: 8 200 - 11 475 EUR

VÉDETT

Francesco da Santacroce: Madonna és a kis Jézus szentekkel, 1500 as évek eleje
magántulajdon

164

165

165 ■ BOKROS BIRMANN DEZSŐ (1889-1965)

Guggoló nő, 1921
Woman Squatting, 1921

magasság: 20cm
 Bronz (patinázott) | Bronze (tarnished)
 Jelezve a talapzaton | Signed on the base: BB 1921

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 930 EUR
 Becsérték: 2 000 000 - 3 000 000 Ft
 Estimated price: 6 560 - 9 830 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
 - Egykor Major Máté építész gyűjteményében

166

166 ■ VÁLI DEZSŐ (1942-)

Műterem csendesen, 2000
Studio Still, 2000

60 x 60 cm
 Olaj, farost | Oil on fibre board
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Váli 2000
 Hátdoldalon | Reverse: A/00/23

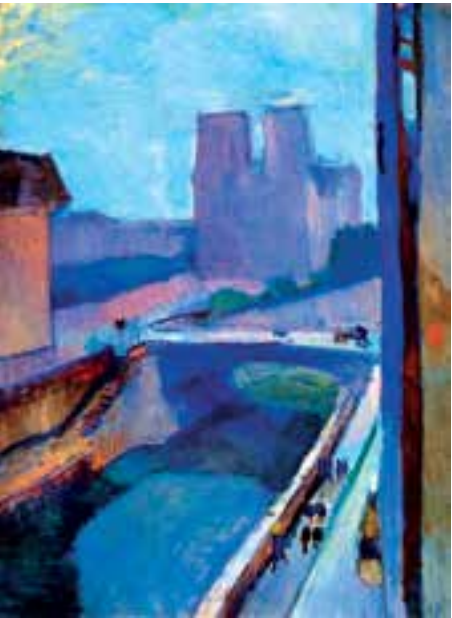
Kikiáltási ár: 300 000 Ft / 980 EUR
 Becsérték: 500 000 - 750 000 Ft
 Estimated price: 1 040 - 2 460 EUR

167 ■ PERLROTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Párizsi Szajna-part, 1920-as évek vége
The Seine Bank in Paris, late 1920s

46 x 61 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Perlrott Csaba

Kikiáltási ár: 8 500 000 Ft / 27 869 EUR
Becsérték: 12 000 000 - 18 000 000 Ft
Estimated price: 39 344 - 59 016 EUR

Henri Matisse: Notre Dame egy késő délután, 1902
Albright-Knox Art Gallery, Buffalo

Albert Marquet: Notre Dame, 1908, magántulajdon

168

168 ■ SCHÉNER MIHÁLY (1923–2009)

Velencei karnevál
Carnival in Venice

60 x 80 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Schéner

Kikiáltási ár: 170 000 Ft / 560 EUR
Becsérték: 200 000 – 300 000 Ft
Estimated price: 650 – 980 EUR

169

169 ■ EISENHUT FERENC (1857–1903)

Keleti jelenet, 1902
Oriental Scene, 1902

156 x 265 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Einsenhut F München 1902

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 11 475 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 7 000 000 Ft
Estimated price: 13 115 – 22 950 EUR

170 ■ VASZARY JÁNOS (1867–1938)

Don Quijote (Két lovas), 1919
Don Quijote (Two Horse-Riders), 1919

50 x 39 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve balra fent | Signed upper left: Vaszary J
Hátoldalon | Reverse: címke „Vaszary J. Révész István V. Nagy Ignác u. 16. tul.
»Don Quijote« felirattal, 76, 294 és 312 számok, valamint az alábbi feliratok:
„Vaszary J. Don Quijote Two Riders ... 24.000", „Nk 29. Vaszary J. »Don Quijote«
Két lovas »Two riders« Prop. I. Révész Budapest V. Nagy Ignác u. 16", „Prop. I.
Révész Budapest V. Nagy Ignác u. 16"

Kikiáltási ár: 12 000 000 Ft / 39 340 EUR
Becsérték: 16 000 000 – 22 000 000 Ft
Estimated price: 52 450 – 72 130 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Egykor Révész István gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1919. március (Kat. 37.)
- Vaszary János emlékkiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1961.
(Kat. 106. Lovasok)
- Bizományi Áruház Vállalat 63. aukciós kiállítása. MOM Művelődési Központ, 1984. május
(Kat. 294. Lovasok)
- Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest,
2007. október–2008. február. (Kat. 130. Lovasok)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Haulisch Lenke: Vaszary János. Budapest, 1978. (133. kép)
- Bizományi Áruház Vállalat 63. aukciós kiállításának katalógusa. Budapest, 1984. (294. kép)
- Vaszary János (1867–1939) gyűjteményes kiállítása. Kiállítási katalógus.
Szerk.: Veszprémi Nóra. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. 239. oldal.

Révész István Vaszary-gyűjteménye az 1950-es években. Lent középen a *Don Quijote* című festmény. (Magyar Nemzeti Galéria, Adattár)

Honoré Daumier: *Don Quijote és Sancho Panza*, 1868 körül
Neue Pinakothek

171

171 ■ SZÁSZ ENDRE (1926-2003)

Hölgy madárral, 1977
Lady with a Bird, 1977

74 x 50 cm
 Olaj, falemez | Oil on board
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szász 977

Kikiáltási ár: 500 000 Ft / 1 640 EUR
 Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 620 – 3 935 EUR

172

172 ■ CZIGÁNY DEZSŐ (1883-1937)

Barna hajú lány, 1907 körül
Girl with Brown Hair, c. 1907

64 x 44 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Czigány

Kikiáltási ár: 700 000 Ft / 2 300 EUR
 Becsérték: 900 000 – 1 300 000 Ft
 Estimated price: 2 950 – 4 260 EUR

173

173 ■ EGRY JÓZSEF (1883-1951)

A Balaton keletkezése
The Formation of Lake Balaton

26 x 38 cm
 Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Egrý József
 Jelezve balra lent | Signed lower left: A Balaton keletkezése

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 327 EUR
 Becsérték: 150 000 - 300 000 Ft
 Estimated price: 490 - 980 EUR

174 ■ VASZKÓ ÖDÖN (1896 - 1945)

Csendélet margarétákkal (Tiszataság), 1933
Still-Life with Daisies (Purity), 1933

60 x 50 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Vaszkó 933

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft / 5 902 EUR
 Becsérték: 2 500 000 - 5 000 000 Ft
 Estimated price: 8 197 - 16 393 EUR

174

Rudolf Wacker: *Japanisches Püppchen und Mohn*, 1934

175 ■ GEORG FERDINAND WALDMÜLLER (1793-1865)

*A Taubensee a Steinberggel Ramsauban, Berchtesgaden közelében,
a Reiter Alpokkal a háttérben, 1836*

Taubensee with Steinberg in Ramsau near Berchtesgaden,

viewed facing towards the Reiter Alpe, 1836

44,5 x 55,5 cm

Olaj, fa | Oil on board

Jelezve lent a sziklán | Signed lower on the rock: Waldmüller 1836

Kikiáltási ár: 45 000 000 Ft / 147 500 EUR

Becsérték: 50 000 000 - 80 000 000 Ft

Estimated price: 163 950 - 262 300 EUR

VÉDETT

KIÁLLÍTVA | exhibited

- BÁV 33. aukció, 1974. 290. sz.

- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Magyar Nemzeti Galéria.

1981 október-november.

REPRODUKÁLVA | reproduced

- Válogatás magyar magángyűjteményekből, Magyar Nemzeti Galéria.

Budapest, 1981. 146. sz.

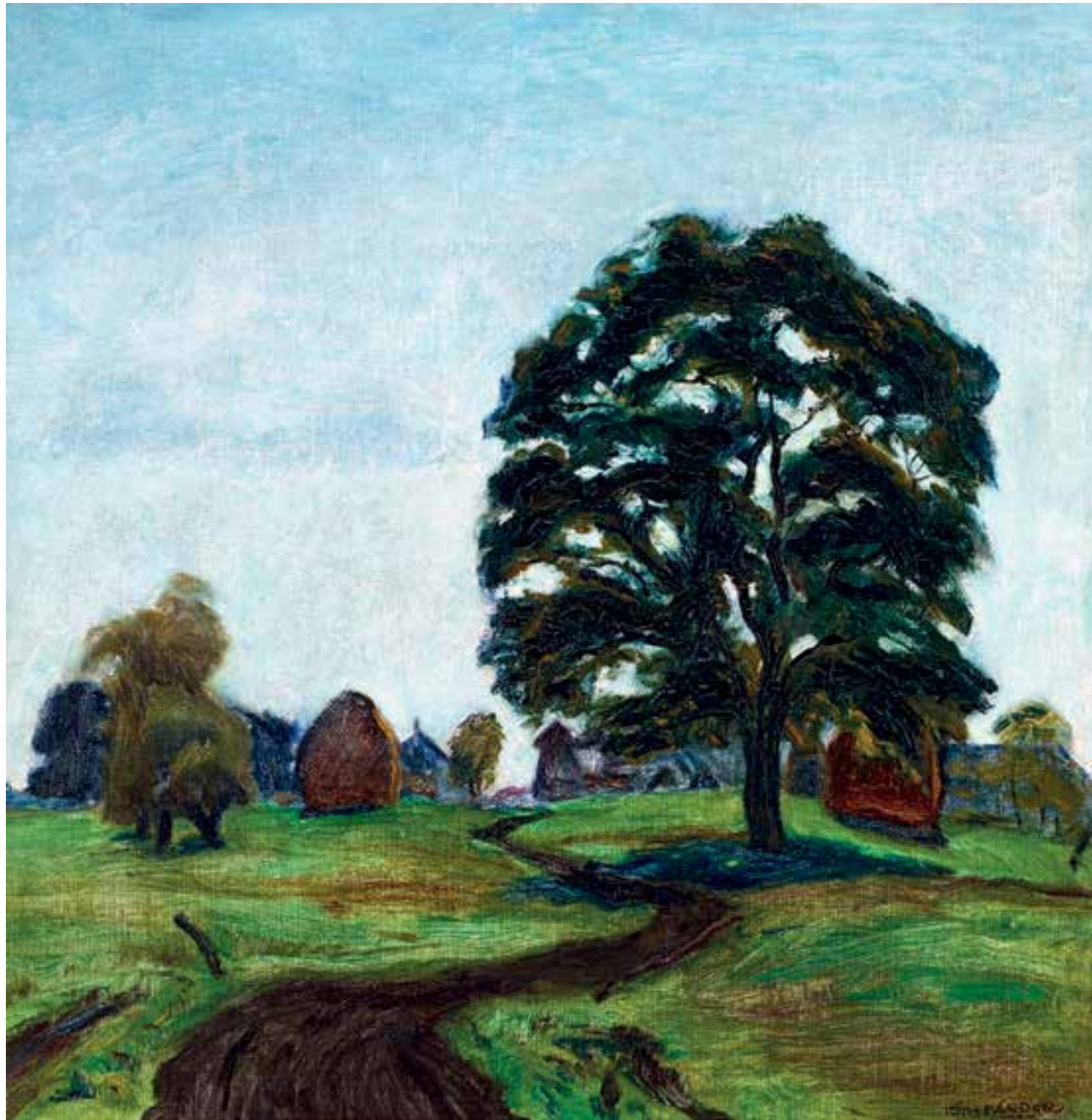
*Ferdinand Georg Waldmüller: Der Dachstein vom
Sophienplatze aus, 1835*

Österreichische Galerie Belvedere

Ferdinand Georg Waldmüller: Radhausberg Gasteinben, 1837

176

176 • A. TÓTH SÁNDOR (1904-1980)

Francia táj (A magányos fa)
Landscape in France (The Lonely Tree)

45 x 44 cm
 Olaj, vászon | Oil, canvas on cardboard
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Tóth Sándor

Kikiáltási ár: 140 000 Ft / 460 EUR
 Becsérték: 250 000 – 400 000 Ft
 Estimated price: 820 – 1 310 EUR

177

177 • HOLLÓSY SIMON (1857-1918)

Técsői táj a Nereszennel, 1914 körül
Landscape with Técső, c. 1914

59 x 60,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 045 EUR
 Becsérték: 1 000 000 – 1 600 000 Ft
 Estimated price: 3 280 – 5 245 EUR

178

178 = KOVÁCS MIHÁLY (1818-1892)

Don Pedro spanyol király udvaroncái kíséretében meglepi Donna Mária Padillát a fürdőben
Don Pedro the Spanish King surprises Donna Maria Padilla in the Bath

34 x 56 cm

Olaj, vászon | Oil on canvas

Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: „festette Kovács M.”

Hátoldalon | Reverse: a kereten: „Don Pedro spanyol király udvaroncái kíséretében meglepi Donna Mária Padillát a fürdőben. Fest. Kovács Mihály.”

Kikiáltási ár: 500 000 Ft / 1 640 EUR

Becsérték: 800 000 - 1 200 000 Ft

Estimated price: 2 620- 3 930 EUR

179

179 = MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852-1919)

Napsütötte házak a domboldalon
Sunlit Houses on the Hill

13,5 x 17 cm

Olaj, karton | Oil on cardboard

Jelezve balra lent | Signed lower left: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 460 EUR

Becsérték: 1 000 000 - 2 000 000 Ft

Estimated price: 3 280 - 6 560 EUR

180 ■ MARKÓ ANDRÁS (1824-1895)

Jézus és a szamaritánus nő a kútnál, 1880-as évek
Jesus and the Samaritan Woman at the Well, 1880s

56 x 75 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: C. Markó padre 1835 inv.

Kikiáltási ár: 4 000 000 Ft / 13 115 EUR
Becsérték: 6 000 000 - 10 000 000 Ft
Estimated price: 19 670 - 32 787 EUR

...A kép alkotójának meghatározásakor az az igazi kérdés, hogy idős Markó Károly gyerekei közül András vagy Károly műve-e a festmény. A nagyon informatív szignatúra arra utal, hogy a kép „C. Markó atya” 1835-ös kompozíciója alapján készült. A betűk formálása Markó Andrásra vall. Ifjabb Markó Károly hű követője volt apja festészetének, András sokkal inkább a saját útját járta. A kép stílusa, a figurák r obosztussága is inkább annak Karl Rahlnek a hatását mutatja, akinek András tanítványa volt. Összegezve, a festmény Markó András (1824-1895) eredeti műve a művész aláírásával. A kép idős Markó Károly 1835-ben festett kompozíciója alapján készült.

Részlet Bellák Gábor szakvéleményéből

Id. Markó Károly: Jézus, az Emmaus felé vezető úton, 1843
Kovács Gábor gyűjtemény

181

181 = PAIZS-GOEBEL JENŐ (1896-1944)

Zöldség-gyümölcs bolt, 1940 körül
Greengrocery, c. 1940

60 x 42 cm
 Akvarell, papír | Watercolour on paper
 Jelés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 300 000 Ft / 980 EUR
 Becsérték: 500 000 – 800 000 Ft
 Estimated price: 1 640 – 2 620 EUR

182

182 = FRANK FRIGYES (1890-1976)

Széna tér
Széna Square

60 x 80 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Frank Frigyes

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft / 8 200 EUR
 Becsérték: 3 500 000 – 5 000 000 Ft
 Estimated price: 11 475 – 16 400 EUR

183

183 • BALÁZS JÁNOS (1905-1977)

Betakarítás
Harvest

63,5 x 70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: B János

Kikiáltási ár: 340 000 Ft / 1 110 EUR
Becsérték: 400 000 - 600 000 Ft
Estimated price: 1 310 - 1 970 EUR

184

184 • HINCZ GYULA (1904-1986)

Szentendrei délután
Afternoon in Szentendre

80 x 100 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 440 000 Ft / 1 440 EUR
Becsérték: 500 000 - 700 000 Ft
Estimated price: 1 640 - 2 300 EUR

Párizsi házak, 1954
Houses in Paris, 1954

72,5 x 61,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Czóbel
Hátoldalon | Reverse: címke 144.sz. Párizsi házak

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft / 14 750 EUR
Becsérték: 6 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimated price: 19 700 – 26 230 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- Czóbel Béla kiállítása, Műcsarnok, 1971.
- Czóbel, egy francia magyar. Ferenczy Múzeum, Szentendre, 2014. 160. tétel

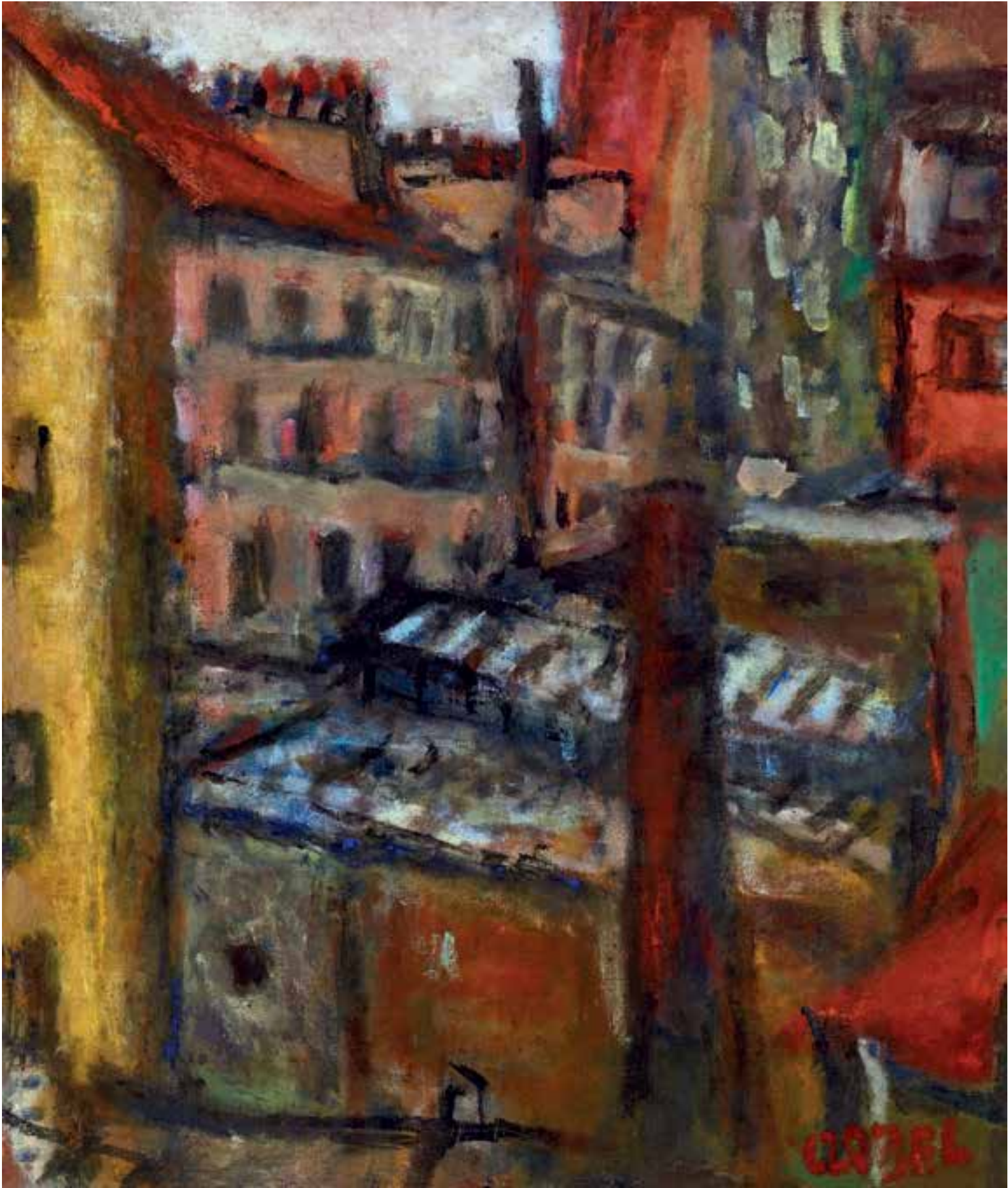
REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Czóbel Béla kiállítása, Műcsarnok, 1971. 144. tétel
- Czóbel, egy francia magyar. Ferenczy Múzeum, Szentendre, 2014. 188. oldal

Barcsay Jenő: Szentendrei házak, 1930-as évek

Czóbel Béla: Párizsi utca, 1925 után
Ferenczy Múzeum, Szentendre

186

186 = TIPARY DEZSŐ (1887-1967)

Esztergom
Esztergom

27 x 39 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Tipary Dezső

Kikiáltási ár: 180 000 Ft / 590 EUR
Becsérték: 300 000 – 600 000 Ft
Estimated price: 984 – 1 967 EUR

187 = PERLROTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Csendélet, 1930 körül
Still-Life, c. 1930

61 x 48 cm
Tempera, papír | Tempera on paper
Jelezve lent középen | Signed lower centre: Perlrott Csaba

Kikiáltási ár: 1 600 000 Ft / 5 245 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimated price: 6 560 – 9 830 EUR

187

188 ■ RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861–1927)

Konyhában
angol cím

48 x 65 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve lent középen | Signed lower centre: Rónai

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 21 300 EUR
Becsérték: 9 000 000 – 12 000 000 Ft
Estimated price: 29 500 – 39 350 EUR

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Köves Szilvia: A Róma-villa titka. Budapest. 2005. 146. oldal

Rippl-Rónai József: Konyhában, lappang

Rippl-Rónai József: Anyám a konyhában, 1900 körül
Magyar Nemzeti Galéria

189

189 • NAGY ISTVÁN (1873-1937)

Zöld domboldal
angol cím

41 x 57,5 cm
Pasztell, papír | Pastell on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Nagy István

Kikiáltási ár: 200 000 Ft / 655 EUR
Becsérték: 400 000 - 600 000 Ft
Estimated price: 1 310 - 1 970 EUR

190

190 • FARKASHÁZY MIKLÓS (1895-1964)

Hazafelé (Különleges fények)
On the Way Home (Special Lights)

66 x 55 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Farkasházy

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 1 050 EUR
Becsérték: 500 000 - 700 000 Ft
Estimated price: 1 640 - 2 300 EUR

191

191 ■ BOROMISZA TIBOR (1880-1960)

Hajnali fények, 1917
Morning Lights, 1917

29 x 54 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra fent | Signed upper left: Boromisza Tibor 1917

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 920 EUR
 Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft
 Estimated price: 1 310 – 1 970 EUR

192

192 ■ IVÁNYI GRÜNWARD BÉLA (1867-1940)

Virágcsendélet, 1930-as évek
Still-Life of Flowers, 1930s

50 x 60 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Iványi Grünwald Bpest

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 460 EUR
 Becsérték: 1 200 000 – 1 800 000 Ft
 Estimated price: 3 930 – 5 900 EUR

193

193 ■ NAGY VILMOS (1874–1953)

Ülő hölgy ablaknál
Lady Sitting by the Window

50,5 x 39 cm
Olaj, karton | Oil on cardboard
Jelezve balra lent | Signed lower left: Nagy Vilmos

Kikiáltási ár: 120 000 Ft / 390 EUR
Becsérték: 200 000 – 300 000 Ft
Estimated price: 655 – 980 EUR

194

194 ■ EDUARD VEITH (Neutitschein, 1856–1925, Wien)

Fiatal szépség és a jósnő, 1920
Young Beauty and the Fortune Teller, 1920

58,5 x 70 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: E. Veith Wien 1920
Hátoldalon | Reverse: E. Veith Wien VI. Mariahilferstr. Die Neugierigen

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 7 210 EUR
Becsérték: 2 500 000 – 4 000 000 Ft
Estimated price: 8 200 – 13 110 EUR

195

195 = KISS REZSŐ (1889-0)

Egymás mellett
Side by Side

38 x 46 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 100 000 Ft / 330 EUR
Becsérték: 200 000 - 300 000 Ft
Estimated price: 655 - 985 EUR

196 = KERNSTOK KÁROLY (1873-1940)

Kéruhás nő a parkban
Woman in Blue Dress in the Park

160 x 117 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzve balra lent | Signed lower left: Kernstok Károly 898

Kikiáltási ár: 5 500 000 Ft / 18 030 EUR
Becsérték: 7 000 000 - 10 000 000 Ft
Estimated price: 18 030 - 37 800 EUR

196

197

197 ■ TELEPY KÁROLY (1828–1906)

Alföldi táj
Landscape on the Great Plane

28 x 47 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Telepy K
 Hátoldalon | Reverse: hagyatéki bélyegző

Kikiáltási ár: 450 000 Ft / 1 475 EUR
 Becsérték: 600 000 – 900 000 Ft
 Estimated price: 1 970 – 2 950 EUR

198

198 ■ HERRER CÉZÁR (1868–1919)

Ruhaszárítás napfényben
Clothesline in the Sunshine

22,5 x 14,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: C. Herrér

Kikiáltási ár: 240 000 Ft / 785 EUR
 Becsérték: 350 000 – 450 000 Ft
 Estimated price: 1 150 – 1 475 EUR

199 ■ SZŐNYI ISTVÁN (1894-1960)

Beszélgetők (Zebegény), 1937
In Conversation (Zebegény), 1937

84 x 130 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szőnyi I. 1937

Kikiáltási ár: 6 000 000 Ft / 19 670 EUR
Becsérték: 9 000 000 - 12 000 000 Ft
Estimated price: 29 500 - 39 350 EUR

VÉDETT

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Kádár János tulajdonában

Kádár János

Kádár Jánosné hagyatékának
árverési katalógusa, 1993

Egry József: Szőlőhegy (Tomaji öböl), 1935 körül
Egykor Kádár János gyűjteményében

199

200

200 = GULÁCSY LAJOS (1882-1932)

Itáliai táj alakokkal, 1903
Italian Landscape with Figures, 1903

31 x 26 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve balra lent | Signed lower left: Gulácsy
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Venezia

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 9 180 EUR
Becsérték: 4 500 000 – 7 000 000 Ft
Estimated price: 14 750 – 22 950 EUR

201

201 = ANNA MARGIT (1913-1991)

Párnán ülő (Önarckép), 1940
angol cím, 1940

33 x 27,5 cm
Akwarell, papír | Watercolour on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Anna Margit

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft / 3 930 EUR
Becsérték: 1 600 000 – 2 800 000 Ft
Estimated price: 5 250 – 9 180 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor Anna Margit tulajdona

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Turay Hedvig: Anna Margit. Szemintex Kiadó, 2001. 54. kép

202 ■ KOSZTA JÓZSEF (1861-1949)

Mátyás és Beatrix találkozása, 1897-1905
King Matthias Meets Beatrix, 1897-1905

74 x 142 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Koszta József

Kikiáltási ár: 4 800 000 Ft / 15 740 EUR
Becsérték: 7 000 000 - 12 000 000 Ft
Estimated price: 22 950 - 39 344 EUR

VÉDETT

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Magyar Művészet. 1927. 243. oldal
- Szinyei Merse Anna: Koszta József élete és művészete
a dokumentumok tükrében. 23. oldal

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- Koszta József gyűjteményes kiállítása. 2014. március,
Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

Jeges Ernő: Mátyás király tudósai körében, 1940, Ferenczy Múzeum, Szentendre

202

203 ■ BENCZÚR GYULA (1844–1920)

Gróf Széchenyi Géza (1860–1930)
Count Géza Széchenyi (1860–1930)

70 x 60 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Benczúr Gyula Budapest 1911

Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft / 3 278 EUR
Becsérték: 1 500 000 – 2 500 000 Ft
Estimated price: 4 918 – 8 197 EUR

Gróf Széchenyi Géza kastélya, Erdősokonya

Gróf Széchenyi Géza egykori birtokának
megmaradt épülete,
ma Xantus-Liget Ökoturisztikai Látogatóközpont
(Erwin Warth Ház)

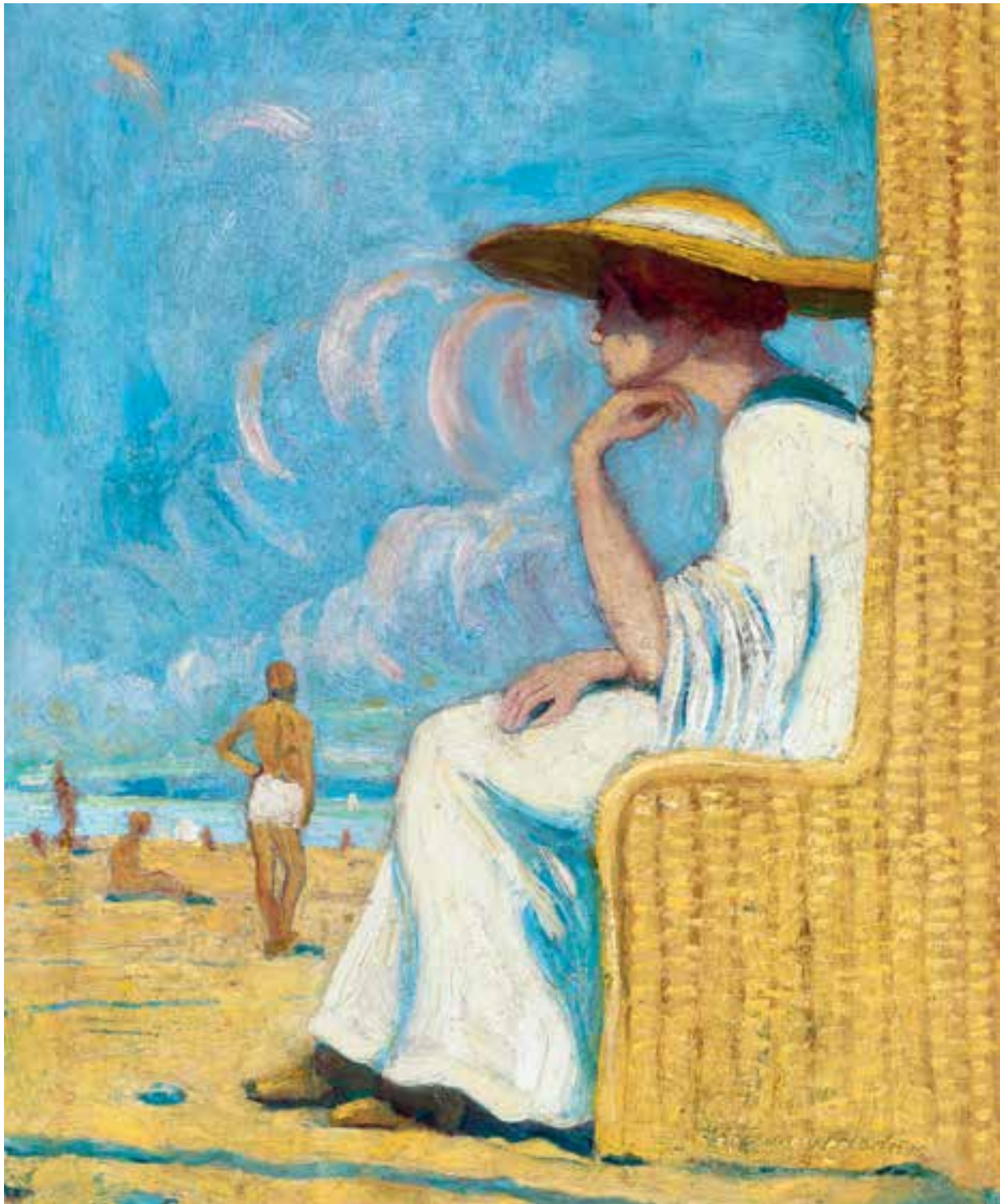
Gróf Széchenyi Géza és Milán szerb király Zichy Jenő gróf magaslaki kastélya előtt
egy vadásztársasággal 1898-ban

Ligeti Miklós: Gróf Széchenyi Géza, 1901

203

204

204 - KACZIÁNY ALADÁR (1887-1978)

Hölgy tengerparton
Lady on the Beach

55 x 44,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kacziány Aladár

Kikiáltási ár: 380 000 Ft / 1 245 EUR
Becsérték: 600 000 - 1 000 000 Ft
Estimated price: 1 970 - 3 280 EUR

205

205 - LEO PUTZ (1869-1940))

Hölgy papagájjal
Lady with a Parrot

109 x 153 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Leo Putz

Kikiáltási ár: 18 000 000 Ft / 59 000 EUR
Becsérték: 25 000 000 - 40 000 000 Ft
Estimated price: 82 000 - 131 150 EUR

Leo Putz: Portrait of Frieda Blell, 1908
Städtische Galerie, München

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Kiállítva: Münchner Ausstellung Angewandter Kunst, Paris, Grand Palais, 1910.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED

- Münchner Ausstellung Angewandter Kunst. Paris, Grand Palais, 1910. kat. sz. 8.
- Art et Decoration, 1910. November, p. 131.
- Die Kunst, 1910/11. pp. 99. and 105.
- Helmut Putz: Leo Putz 1869 - 1940. Gauting, 1994. Lot No. 1422.

206 ■ SZADAY LAJOS (1902-1961)

Térdeplő fiú, 1930-as évek
Boy Kneeling, 1930s

68 x 66,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned
Hátoldalon | Reverse: Szaday Lajos: Elfeledett képek, Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, Győr, Eszterházy Palota, 2014. kiállítás címkéje

Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft / 6 560 EUR
Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft
Estimated price: 9 830 – 13 110 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- Szaday Lajos: Elfeledett képek, Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum,
Győr, Eszterházy Palota, 2014.

Barcsay Jenő: Fiúfej, 1925
magántulajdon

207 ■ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

A város peremén, 1900–1903 között
The Edge of the City, 1900–1903

126 x 187 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 22 000 000 Ft / 72 130 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimated price: 98 360 – 131 150 EUR

VÉDETT

PROVENIENCIA | PROVENANCE
- Egykor a Wolfner-Farkas gyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED
- Mednyánszky. Magyar Nemzeti Galéria, 2003 – 2004, kat. 117.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED
- Lyka Károly: Mednyánszky stílusa. Művészet, 2. 1903. 370.
- Malonyay Dezső: Mednyánszky. Bp., Lampel R. (Wodianer és Fiai Rt.)
Könyvkereskedése, 1905. 76.
- Mednyánszky (1852–1919). Az MNG emlékkiállításának tudományos katalógusa.
MNG-Kossuth, Bp., 2003., kat. sz. 117., repr. 286. o.

Joseph Mallord William Turner: Naplemente, 1830-5, Tate, London

Théodore Rousseau: Dér, 1845, Walters Art Museum, Maryland, USA

„A természet szemlélete volt főfoglalkozásom legfiatalabb koromtól fogva, ez volt életem tartalma. Hidat kell építeni a véges és a végtelen között.”

Mednyánszky László

„Mednyánszky életének nagy részét a szabad természetben töltötte. Már mint serdülő fiú sokat járta a Magas Tátrát. Ezek a kirándulások idővel egyre hosszabra nyúltak. Érett férfi- és művészkorában végül, nem volt az az évszak, az a fagy vagy forróság, az az éjjeli sötétség vagy itéletidő, szóval nem voltak azok a természeti körülmények, melyek között szeretett tájait, akár a felvidéki Kárpátokban, akár az Alföldön végig ne barangolta és meg ne figyelte, sőt mondhatnók: végig ne szimatolta volna. Olyan áthatóan érzékelte a táj színét és formáját, növényzetét és levegőjét, fényét és illatát: alkatának és életének minden jelenségét, mint ahogyan arra rendszerint csak a természettel ősi életközösséget tartó, primitív vadászok, pásztorok, halászok és csempészek képesek. Miként Nagybánya, Szolnok és Kecskemét mestereinek, – Ferenczynek, Hollósynak, Thormának, Fényesnek, Iványi–Grünwaldnak, – Mednyánszky Lászlónak is a természet volt festői sugalmazója. Míg azonban a többiek szemében a természet reális és véges határok közé foglalt, optikai tárgyat jelentett, Mednyánszky ezzel a szemlélettel csak tanulmányaiban élt. Látomásai a természettanulmányok szolgáltatta festői nyersanyagot átköltötték, misztikus révületek fényködévé varázsolták. A természet ezekben a sejtelmes ábrázolásokban csak a közvetítő médium szerepét játssza: híd, mely a földről a földöntúli világba, a végesből a végtelenbe vezet.”

Kállai Ernő

E nem csupán méretében monumentális tájkép szervesen illeszthető egy, a művészetek történetén végig vonuló tradíció vonalába. Már az elemzés első mondataiban érdemes leszögezni azt az egyértelmű, Fülep Lajos vagy éppen a fent idézett Kállai Ernő által is vallott megállapítást, miszerint Mednyánszky tájképei belső portrék, önarcképek.

J. M. W. Turner: Napnyugta egy tó fölött, 1840 körül, Tate Collection, London

Ő, aki kinosan került e az utóbbi műfaj egzakt formáját, a természet jelenségeiben saját lelki emócióit, hangulatait vetítette ki, s ábrázolta vásznain. Sejtelmes, ködös, éjszakai tájképei, alkonyi fényben derengő festményei: hangulatok, mélyről feltörő, megsejtett érzések. A „paysage intime”, a bensőséges tájkép 19. századi karrierjét a Barbizonban működött festők első generációja alapozta meg. Mednyánszky is az itt töltött hónapok alatt fogadta el a Corot, Millet, Troyon teremtette hagyományt, s alkalmazta jellegzetes témaközelítésüket. Fák ágai között áttörő páras, alkonyi fények fogják harmonikus tónusegységbe ekkoriban készült, finom hangulatú festményeit. Talán a szülőhely topografikus sajátságai, a gyermek- és fiatalkori élmények a Tátra zordabb, súlyosabb kulisszái között, s még inkább szenvedélyes, szilaj lelki alkata okozza Mednyánszky tájképeinek francia elődeinél súlyosabb, borzongatóbb voltát. A barbizoni festők helyett szorosabb lelki szálak fűzik a 19. századi holland Jacob van Ruysdaelhez, és néhány 18, 19. századi művészhez. Goya, Delacroix, Géricault, Runge és Friedrich, vagy éppen Turner művészete számos ponton érintkezik Mednyánszkyéval. A tiszta, mélyről jövő, artikulálatlan, a civilizációs béklyók alól felszabaduló érzésekről, ösztönökről szól Mednyánszky műveinek többsége: a csavargók tekintete, s a sejtelmes tájak egyaránt. Ezt szolgálják festői eszközei is: a nézőt állandóan asszociációkra serkentő, elmosódó, sötétből kibontakozó, gomolygó szinkavalkád, a hangsúlyosan puritán téma és a metaforikus értelmezésre ösztönző, tökéletesen letisztult komponálás. A számos lehetséges közül csupán egyetlen rövid idézet világítsa meg Mednyánszky alkotói elveinek legfőbb kiindulópontját: „A művészi alkotómunkában teljesen mindegy, hogy mit fest az ember. Fontos a hogyan, mert ebben van az élet. A hangulat a kozmikus, az örökkévaló. A tárgy csak ürügy arra, hogy ezt az örökkévalóságot tükrözze.” Mindezek természetesen csupán tétova kísérletek, melyek eleve kudarcra ítélték ha Mednyánszky festményét a maga teljességében próbálnák megragadni. De hogy vállalkozásunk mégsem céltalan, arra a festő már többször idézett naplójának szavai szolgálnak igazolásul: „A hangulat a mulandóság tudatos vagy tudattalan érzése. Ez a meghitt érzés a finomult szervezetek előjoga. Önkéntlenül arra indít, hogy az örökkévalóságra gondoljunk. Mert ha naponta látjuk a falat, amely szemünknek útját állja és ha ezt a falat szorosan közelünkben érezzük, akkor múlhatatlanul azt kell, hogy kérdezzük magunktól, hogy vajon mi lehet mögöttem?” E kivételes minőségű művel erre az örök kérdésre próbál festője válaszolni. Olyan lelki rétegekhez vezet az értő nézőt, melyre a legnagyobb művészek is csupán elvétve, főműveikben képesek.

Molnos Péter

208

208 ■ EDUARD AMESEDER (1856-1938)

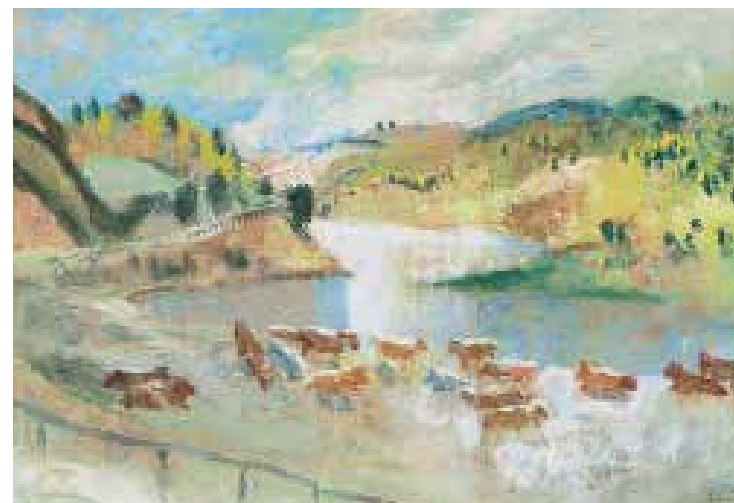
Kintornás az udvaron, 1885
Organ-Grinder on the Yard, 1885

63,5 x 45,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Ed. Ameseder 1885

Kikiáltási ár: 550 000 Ft / 1 800 EUR
 Becsérték: 800 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 620 – 3 930 EUR

209

Szőnyi István: Zebegényi Duna, magántulajdon

209 ■ SZŐNYI ISTVÁN (1894-1960)

Duna-parton
By the Danube

58,5 x 76 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szőnyi I

Kikiáltási ár: 3 000 000 Ft / 9 830 EUR
 Becsérték: 3 500 000 – 7 000 000 Ft
 Estimated price: 11 475 – 22 950 EUR

210

210 = SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Szobában
In the Room

61 x 56 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 850 000 Ft / 2 780 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 2 400 000 Ft
Estimated price: 3 935 – 7 870 EUR

211

211 = RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927)

Fiatalkori önarckép, 1890 körül
Young Self-Portrait, c.1890

51 x 41 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Zsiga barátomnak a Párisi jó napok emlékéül 896 Páris Józsi
MNG: 9370

Kikiáltási ár: 2 800 000 Ft / 9 180 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimated price: 13 110 – 19 670 EUR

A Rippl-Rónai család

„Hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy ő is volt nyurga legényke, Ödön öccséhez hasonlóan makrancosan felálló tüskés hajjal. Ha alaposan megnézzük a róla készült korai fotókat, valamint a Rippl család 1884-ből ránkmaradt családi képét, ahol a most vizsgált kép modellje és Rippl papa hasonlósága szembeötlő, már nem is tűnik olyan képtelenségnek, hogy Rippl-Rónai egyik legkorábbi önarcképét üdvözölhetjük az eddig lappangó műben.”

212 ■ VÖRÖS GÉZA (1897-1957)

Napsütötte szentendrei utca, 1930 körül
Sunlit Street in Szentendre, c.1930

100 x 72,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Vörös Géza

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft / 11 475 EUR
Becsérték: 5 000 000 - 10 000 000 Ft
Estimated price: 16 400 - 32 800 EUR

Modok Mária: Lépcsők, 1930 körül

Henri Rousseau: Az alfortville-i szék gyár, 1892 körül
Musée de l'Orangerie, Paris, France

Vörös Géza: Városkép, 1930 körül
Székesfehérvár, Deák-gyűjtemény

213

213 ■ KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Folyópart
By the River

51 x 55 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 400 000 Ft / 1 310 EUR
Becsérték: 600 000 - 850 000 Ft
Estimated price: 1 970 - 2 780 EUR

214

Berény Róbert: Faluvége, 1935, Magyar Nemzeti Galéria

214 ■ BERÉNY RÓBERT (1887-1953)

Falusi utca
Village Street

72,5 x 88,5 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Berény

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft / 7 210 EUR
Becsérték: 3 500 000 - 5 000 000 Ft
Estimated price: 11 475 - 16 400 EUR

215

215 • ILOSVAI VARGA ISTVÁN (1895-1978)

Szentendrei utca
Street in Szentendre

62,5 x 66,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve középen lent | Signed lower centre: Ilosvai Varga I

Kikiáltási ár: 160 000 Ft / 525 EUR
 Becsérték: 200 000 – 400 000 Ft
 Estimated price: 655 – 1 310 EUR

216

216 • BÁN BÉLA (1909-1972)

Kompozíció alakkal, 1963
Composition with Figure, 1963

101 x 73 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve a hátoldalon | Signed on the reverse: 266 Bán 963

Kikiáltási ár: 380 000 Ft / 1 245 EUR
 Becsérték: 450 000 – 700 000 Ft
 Estimated price: 1 475 – 2 300 EUR

217

217 ■ VESZTRÓCZY MANÓ (1875-1955)

Álló női akt (Tavaszi), 1904
Nude Standing (Spring), 1904

82 x 47,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Vesztróczy 904

Kikiáltási ár: 280 000 Ft / 920 EUR
 Becsérték: 400 000 – 600 000 Ft
 Estimated price: 1 310 – 1 970 EUR

218

218 ■ SZABÓ VLADIMIR (1905-1991)

Vándormuzsik (Tengerparton), 1973
Musician (By the Sea), 1973

91 x 80 cm
 Olaj, farost | Oil on fibre board
 Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Szabó Vladimir Budapest 1973

Kikiáltási ár: 360 000 Ft / 1 180 EUR
 Becsérték: 700 000 – 1 200 000 Ft
 Estimated price: 2 295 – 3 935 EUR

Férfi csónakban, 1936
Man in a Boat, 1936

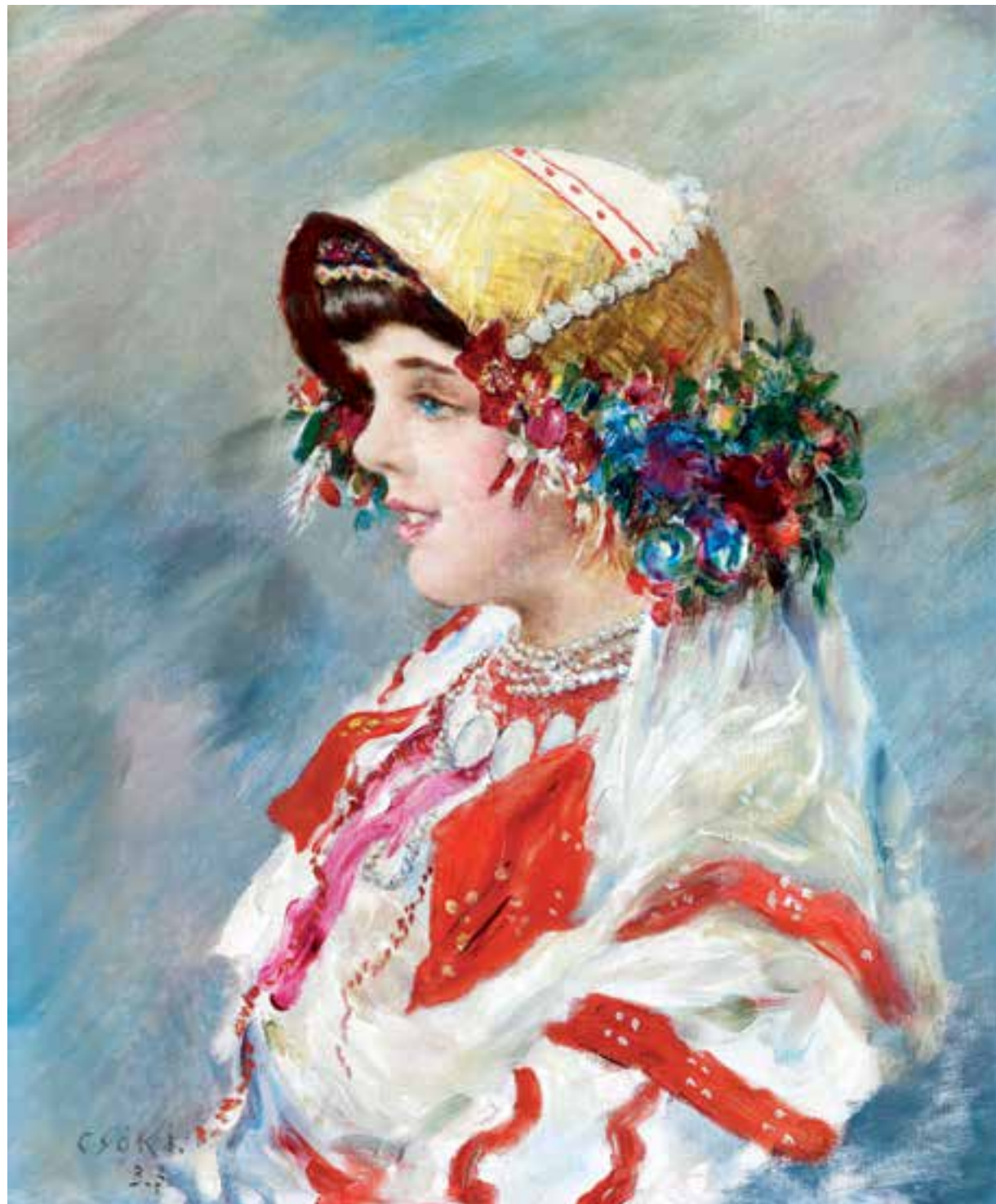
72,5 x 100 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Egrý Badacsony 1936

Kikiáltási ár: 14 000 000 Ft / 45 900 EUR
Becsérték: 20 000 000 - 28 000 000 Ft
Estimated price: 65 570 - 91 800 EUR

Peter Doig: Figurák egy vörös csónakban, 2005-7,
Skót Nemzeti Galéria

220

220 - CSÓK ISTVÁN (1865-1961)

Sokác lány
Sokác Girl

60 x 50 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Csók I. B. P.

Kikiáltási ár: 750 000 Ft / 2 460 EUR
Becsérték: 1 000 000 - 1 400 000 Ft
Estimated price: 3 280 - 4 590 EUR

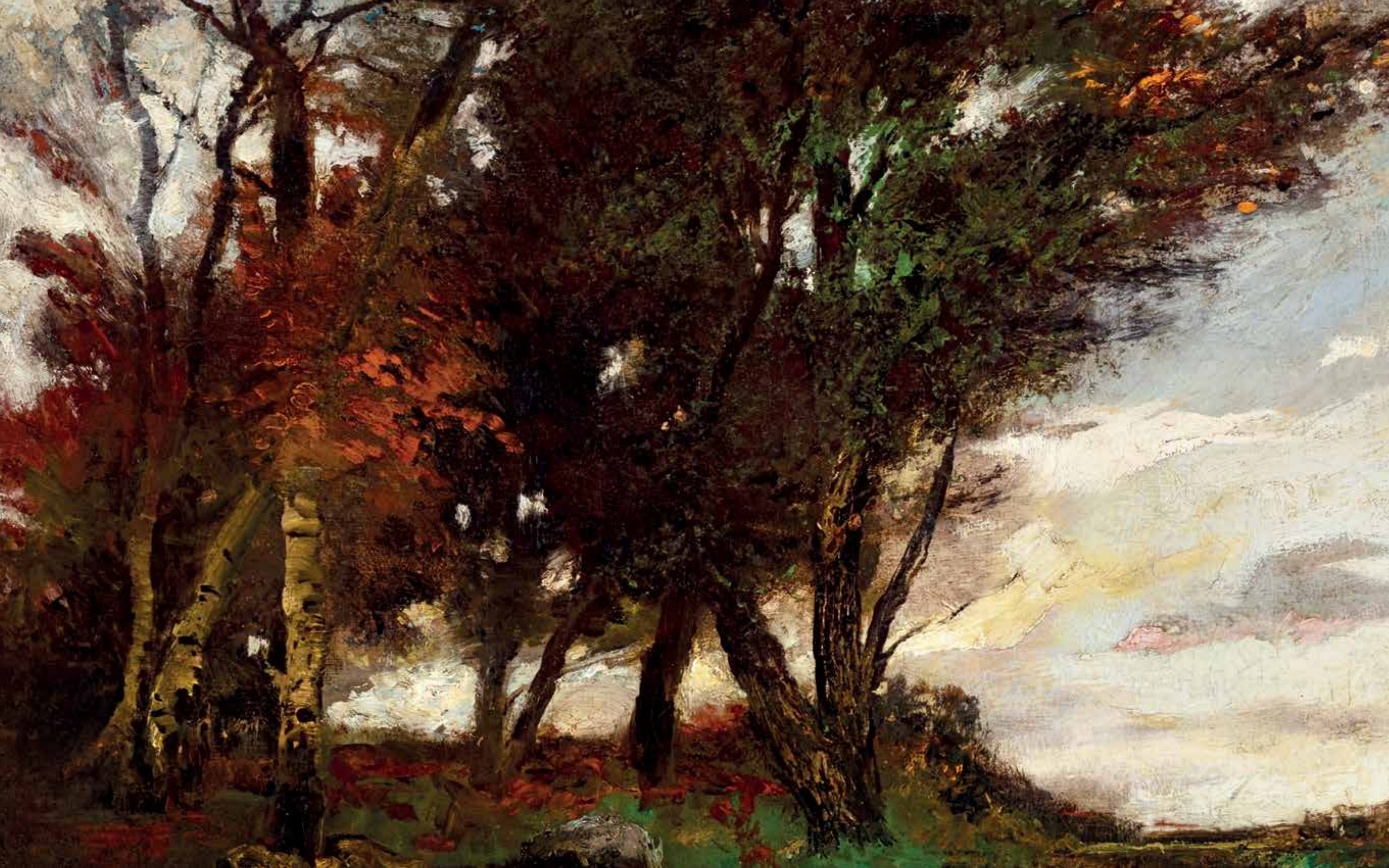
221

221 - CSÓK ISTVÁN (1865-1961)

Züzü karácsonyfával
Züzü with Christmas Tree

66 x 62 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Csók I

Kikiáltási ár: 6 000 000 Ft / 19 670 EUR
Becsérték: 6 500 000 - 8 500 000 Ft
Estimated price: 21 310 - 27 870 EUR

Vízparti táj
Landscape with Brook

65 x 90 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: L de Paál

Kikiáltási ár: 10 000 000 Ft / 32 780 EUR
Becsérték: 13 000 000 - 17 000 000 Ft
Estimated price: 42 620 - 55 740 EUR

A festmény különös asszimetrikus kompozíciója több Paál László képen is nagyon hasonló. Az egyik az a Tóparti részlet, melyet Bényi László közölt monográfiájában (BL 55.szám) , a másik az a Tájképvázlat (BL 53. szám), mely Sebő Betalan jelentős magángyűjteményében volt. Ennek a képnek, valamint az aukción szereplő kompozíciónak is a legjellemzőbb sajátossága, hogy a vékonyan előrajzolt vásznon Paál először nagyon híg festékkel dolgozza ki a főbb forma- és színegységeket. Ezt követően vastag, pasztózus rétegeket hord fel, végezetül finom lazúrokkal öltözteti föl a kompozíciót. ...Nagyon jellemző Paál barbizoni korszakára, hogy a különféle felületi hatásokat a legváltozatosabb eszközökkel éri el. Sokszor dörzsöli, kaparja a festéket, az ég és a felhők kidolgozásakor pedig a rövid, szaggatott, szinte expresszív hatású ecsetkezelést alkalmazza. Nemcsak ezen a képen, de szinte valamennyi barbizoni képén teljesen hasonló megoldásokkal találkozhatunk. (...) A festmény Paál László hiteles alkotása a művész utolsó, barbizoni korszakából, az 1870-es évek második feléből.

Részlet Bellák Gábor szakvéleményéből

Jean-Baptiste Corot: Szuvenir Rivából, 1800-as évek második fele

223

223 = REMSEY JENŐ (1885-1980)

Nizzai partok, 1965
The Shore by Nice, 1965

61 x 90 cm
Olaj, farost | Oil on fibre board
Jelezve balra lent | Signed lower left: Ramsey Nizza 965

Kikiáltási ár: 150 000 Ft / 490 EUR
Becsérték: 300 000 – 450 000 Ft
Estimated price: 980 – 1 475 EUR

224

224 = IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA (1867-1940)

Sárga lombú fa
Yellow Tree

69 x 69 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Iványi Grünwald Béla
Hátoldalon | Reverse: Nemzeti Szalon kiállítási címke

Kikiáltási ár: 800 000 Ft / 2 620 EUR
Becsérték: 1 200 000 – 1 800 000 Ft
Estimated price: 3 930 – 5 900 EUR

Szerelemtől epekedve (Bice Del Baizo találkozása Ottorinóval), 1838–40
Yearning for Love (Long Desired Encounter of Bice del Balzo and Ottorino), 1838–40

69,5 x 89 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelzés nélkül | Unsigned

Kikiáltási ár: 22 000 000 Ft / 72 130 EUR
Becsérték: 26 000 000 – 32 000 000 Ft
Estimated price: 85 250 – 104 920 EUR

VÉDETT

PROVENIENCIA | PROVENANCE

- Erny Mihály gyűjteményének része 1871-ig
- A Szépművészeti Múzeum (korábban Országos Magyar Szépművészeti Múzeum) tulajdonában az 1950-es évekig
- Csere útján magángyűjtemény

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED

- Országos Magyar Szépművészeti Múzeum I. és II. kiállítás, Budapest, Győr, 1941

IRODALOM | BIBLIOGRAPHY

- G. Nicodemi: Francesco Hayez, 1962
- G. Predaval: Pitturalombarda dal romanticismo alla scapigliatura, 1967
- S. Coradeschi: L'opera completa di Hayez, Rizzoli Editore, Milano, 1971
- M. C. Gozzoli Ef. Mazzocca : Mostra di Hayez, Milano, 1983
- F. Mazzocca :Hayez Privato - 1996
- F. Mazzocca: Hayez dal milo al bacio, Padova, 1998

Francesco Hayez: A csók, 1859
Pinacoteca di Brera, Milánó

Francesco Hayez a gazdag dramatika és az érzékeny grafikai ábrázolás művésze. Az olasz és francia képzőművészeti hagyományt ötvöző művész életműve a romantika érzelmi színezetét és a históriák regényes világát foglalja egybe. Történelmi témájú művei, életképei és portréia múlt század európai festészetének gyöngyszemei. Hayez Velencében, majd Rómában folytatott tanulmányokat. Festészetének korai éveiben a klasszicista stílust követte, melyet később az érzelmes romantika váltott fel. Életének nagyobb részét Milánóban töltötte, ahol az Accademia tanára, később elnöke volt. Egyszerű, pózoktól mentes realizmusa és kifinomult, romantikus ábrázolásmódja már saját korában népszerűvé és elismertté tette. Hazája csodálta, nagy államférfiak, tudósok, fejedelmek kitüntető kegyeit élvezte. Művészi sikerei közéleti sikerekkel párosultak, erről tanúskodnak híres portréi: Ferenc József, Imperatore Ferdinando T. d'Austri, Rossini és Chopin, vagy a híres Batthyány-bált bemutató képe. Mindemellett szinte végeláthatatlanul kerültek le Hayez pallettájáról a különböző korokból és nemzetek történetéből vett históriai alkotások, úgy mint a Keresztsek, a Marlo Visconti A Szerelemtől epekedve című kép szintén a széphistóriák világába vezet vissza. Az 1834-ben kiadott Tommaso Grossi- regény Marlo Visconti ármányos históriáját eleveníti fel. Francesco Hayez 1838-ban Francesco Cavezzali megbízására festi meg e regény egyik epilógusát, monumentális képén Bice del Balzo úrhölgy jelenik meg a Rozate-i kastély földalatti termeiben. (Id. Rizzoli: Hayez, Kiállítás Milánóban, 1983) Hayez később ezt a történelmi regény-epilógust újból megfesti, majd egy később híressé vált albumot készít Ferenc József császár részére. 1851-ben még egy album születik, ezúttal az angliai Viktória királynő részére, szintén erről az akkor nagyon kedvelt szerelmi történetről. A festmény megható szerelmi jelenetet tár elénk, gazdag dramatikával és érzékeny grafikai ábrázolással. A Hayez életművet kutató prof. Mazzocca véleménye szerint a múlt század elején megjelenő ún. "abozzi" típusú festmények egyike, s mint ilyen, expresszivitását tekintve szabadabb, ugyanakkor mintegy alternatívát kínál a történelmi hayezi festészetnek, a monumentális "alla grandi"- megjelenítéssel szemben. Mint illusztráció, emberközeli műfaj, de méretét tekintve is az ún. „ da camera” ábrázolásmódjához közelít. Egy korszak, a régi olasz művészet szellemisége és tehetsége sugárzik itt át, a nagyszerű itáliai paloták tradíciói tűnnek elő. A mű ragyogó anyagfestése közvetlen természeti élmény, Hayez éleslátása a hiánytalan megfigyelésen alapul, melyből kitűnő rajz születik. Csodálatosan tükrözi a korhoz való hűséget az aprólékosan megfestett neogótikus interno, a kosztümök ábrázolása és a szereplők karakterét is érzékeltető mozdulatok finomsága. Hayez klasszikus felfogásának mindenkor ünnepélyes egységébe bele-bele játszik női alakjainál az érzéki testiség finom sugallata, Bice del Balzo meztelen vállának leheletfinom ábrázolása, vagy az ágy végénél háttal ülő udvarhölgy Lauretta csipkétől szabadon hagyott válla, nyakának kecses íve, finom hajtincsei melyek lazán leomolva féloldalt nyakát takarják. Mintha egy értékes archeológiai atlasz elevenedne meg a múltból, melyben a drapériák, selymek és brokátok érzéki finomsággal egészítik ki az amúgy is gazdagon díszített hálószobát. Minden bizonnyal pontosan ez az érzékenységgel emeli a festményt Hayez legjelentősebb, legkifinomultabb képei közé.

226

226 - SCHÉNER MIHÁLY (1923-2009)

Szentek látogatása (Kettős önarckép)
Visit of the Saints (Double Self-Portrait)

70 x 90 cm
 Olaj, farost | Oil on fibre board
 Jelezve balra lent | Signed lower left: Schéner 1985

Kikiáltási ár: 170 000 Ft / 557 EUR
 Becsérték: 200 000 - 300 000 Ft
 Estimated price: 655 - 985 EUR

227

227 - PÓLYA TIBOR (1886-1937)

Pierrot
Pierrot

67 x 53,5 cm
 Olaj, vászon | Oil on canvas
 Jelezve jobbra fent | Signed upper right: Pólya T

Kikiáltási ár: 320 000 Ft / 1 050 EUR
 Becsérték: 400 000 - 700 000 Ft
 Estimated price: 1 310 - 2 300 EUR

228 ■ THAN MÓR (1828-1899)

Mignon, 1878
Mignon, 1878

128 x 91 cm
Olaj, vászon | Oil on canvas
Jelezve balra lent | Signed lower left: Than Mór 1878

Kikiáltási ár: 6 500 000 Ft / 21 310 EUR
Becsérték: 8 000 000 - 12 000 000 Ft
Estimated price: 26 230 - 39 350 EUR

William-Adolphe Bouguereau: Olasz nő csörgődobbal, 1869, magántulajdon

229

229 • SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Kalapos férfi (Siesta)
Man with a Hat (Siesta)

40 x 35 cm
Pasztell, papír | Pastell on paper
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: Scheiber H

Kikiáltási ár: 240 000 Ft / 785 EUR
Becsérték: 300 000 - 500 000 Ft
Estimated price: 980 - 1 640 EUR

230

230 • SCHEIBER HUGÓ (1873-1950)

Jazzband
Jazzband

70,5 x 68,5 cm
Vegyes technika, papír | Mixed technique on paper
Jelezve lent középen | Signed lower centre: Scheiber H

Kikiáltási ár: 3 200 000 Ft / 10 500 EUR
Becsérték: 4 000 000 - 6 000 000 Ft
Estimated price: 13 110 - 19 670 EUR

231 ■ Munkácsy Mihály (1844-1900)

Szerelmi dal, 1888
Love Song, 1888

88,5 x 70 cm
Olaj, fa | Oil on panel
Jelezve jobbra lent | Signed lower right: M de Munkácsy

Kikiáltási ár: 32 000 000 Ft / 104 920 EUR
Becsérték: 38 000 000 - 48 000 000 Ft
Estimated price: 124 600- 157 400 EUR

Munkácsy Mihály: Ballada, 1888, magántulajdon

Munkácsy Mihály műtermében (archív fotó)

231

Munkácsy Mihály az 1880-as évek második felében, leginkább 1886 és 1888 közöttf estette kosztümös zsánerjelenetekből álló képsorozatát. A XIII. Lajos korabeli ruhákban látható női alakok lírai jelenetek főszereplőiként, himnuszra fölér hajolva, vagy valamilyen hangszere játsza, valamennyi képen azonos környezetben jelennek meg. Az ólmózzott keretbe foglalt ablakszemek előtt elhelyezett karosszéket, asztalt vagy himnuszráját az ablakpárkányon álló virágserepek teszik hangulatosabbá, egyben kicsit anakronisztikusan polgári keretet is adva a látványnak. A jelenetek férfi szereplői nézőként, hallgatóként vannak jelen, mintegy kiemelve a nők ábrándos szépségét.

A korban nagy népszerűségnek örvendő kompozíciók különböző címmel – Ballada, Régi dal, Elbeszélés, Flört, Himnusz leány, Asszony, bor, szerelem – fordultak elő a korabeli katalógusokban, illetve keltek útra angliai, németországi vagy amerikai magángyűjtemények felé. Valamennyihez azonos környezetet, ruhákat és igen gyakran azonos modelleket alkalmazott a festő.

Az itt látható mű megegyezik a sorozat többi darabjával, különösen az 1888-ban készült Ballada ismert változataival. Végvári Lajos 1958-ban kiadott Festménykatalógusa (in: Végvári Lajos: Munkácsy Mihály élete és művei, Budapest 1858) három változatot reprodukál, a katalógus 451, 452 és 460-as tételeként. Mindegyiken ugyanazt – a jelen képen is megjelenő – mandolinon játszó fiatal nőt látjuk, az első két képen egy idősebb és egy fiatalabb férfi társaságában, a harmadikon pedig egy férjhallgatóval.

Ez utóbbi párja a Szerelmi dal, melyen a fiatalabb férfit szokatlanul közelről ábrázolta a festő, amint a távolba tekintő, álmodozva dalogató nőt hallgatja.

A két alak közeli kivágása a sorozat többi darabjától eltérő, intimebb, egyben érzelmi feszültséggel teli hangulatot kölcsönöz a képnek.

A Magyar Nemzeti Galéria Adattárában őrzött Számlakönyvében, amely a Munkácsy és Charles Sedelmeyer műkereskedő között bonyolított adás-vételeket rögzíti (Comptes de M. Sedelmeyer du 1er Janvier 1879 au 31 Décembre 1888, MNG Adattár, leltári szám: 3053/1930) 1888 októberében több hasonló témájú, bár címben ezzel nem egyező képet találunk. A cím azonban az évek folyamán, a különböző tulajdonosváltások során akár többször is változhatott.

A Szerelmi dal minden tekintetben megfelel Munkácsy késői stílusának.

A kép a párizsi Dubus festékkereskedésből származó, vörösre alapozott fatáblára készült, Munkácsy jól ismert színkezelésével, ecsethasználatával. Különösen jellemző az ablakon beáramló fény megjelenítése, az üvegen át látható kert üde zöld színe, vagy a fény által feloldott formák (a virágok, a nő haja, ruhája) könnyed megjelenítése. Kiemelkedően szép a fiatal nő lágyan megfestett portréja.

A szakirodalomban eddig ismeretlen Szerelmi dal egyike Munkácsy legszebb kosztümös zsánerképeinek.

Boros Judit

Munkácsy Mihály: Társalgás, 1888-89 körül magántuajdon

SZERZŐK ABC SORREND BEN

A.Tóth Sándor.....	176	Martinszky János	112, 141
Aba-Novák Vilmos	123	Mattis-Teutsch János	20, 72, 73
Ameseder, Eduard	208	Mednyánszky László	2, 24, 48, 54, 59, 75, 89, 127, 129, 179, 207
Ámos Imre	81	Mikola András	17
Anna Margit	27, 94, 201	Miralles, Francisco	14
Balázs János	183	Molnár C. Pál	21, 103, 121, 155
Bálint Endre	107,151	Móricz Margit	132
Bán Béla	216	Munkácsy Mihály	231
Barabás Miklós	35	Nagy István	76, 189
Batthyány Gyula	70, 109	Nagy Oszkár	77
Benczúr Gyula	203	Nagy Vilmos	193
Berény Róbert	74, 95, 114, 214	Orbán Dezső	60, 117
Berkes Antal	146, 153	Ország Lili	53
Bernáth Aurél	116	Ősi László	65
Bokros Birmann Dezső	165	Paál László	222
Boldizsár István	44	Paizs-Goebel Jenő	154, 181
Boromisza Tibor	191	Patkó Károly	110
Corini Margit.....	83	Pechán József	25
Czene Béla	42	Péri László	15
Czigány Dezső	68, 172	Perlmutter Izsák	23, 32
Czóbel Béla	39, 78, 148, 157, 185	Perlmutter Izsák	97
Csók István	220, 221	Perlrott Csaba Vilmos	34, 82, 125, 167, 187
Dobrai Pászk Jenő	98	Pólya Tibor	227
Dömötör Gizella	86	Putz, Leo	205
Edvi Illés Aladár	11	Remsey Jenő	223
Egry József	161, 173, 219	Rhomberg, Joseph Anton	122
Eisenhut Ferenc	169	Rippl-Rónai József	28, 79, 102, 188, 211
Erdélyi Béla	67	Rubovics Márk	7
Farkas Béla	119	Sámuel Kornél	162
Farkasházy Miklós	190	Santacroce?, Francesco di Gerolamo da	164
Fáy Dezső	29	Sassy Attila	38
Ferenczy Károly	143	Scheiber Hugó	9, 16, 80, 101, 118, 159, 229, 230, 168, 226
Fonó (Fleischer) Lajos	87	Schönberger Armand 5.....	30, 93, 124, 158, 210
Frank Frigyes	62	Skuteczky Döme	18
Frank Frigyes	69	Stein János	13, 51
Frank Frigyes	182	Szabó Vladimir	84, 145, 218
Galimberti Sándor	50	Szaday Lajos	108, 206
Geller, Johann Nepomuk	49	Szász Endre	171
Gulácsy Lajos	90, 163, 200	Székely Bertalan	156
Hayez, Francesco	225	Szikszay Ferenc	19
Háry Gyula	6, 10	Szinyei Merse Pál	41, 71
Herrer Cézár	198	Szőnyi István	140, 199, 209
Hincz Gyula	184	Tahsin, Diyarbakirli	12
Hollósy Simon	66, 177	Telepy Károly	33, 197
Ilosvai Varga István	215	Than Mór	228
Ismeretlen festő, 1910 körül	134	Thormáné Kiss Margit	61
Ismeretlen francia vagy magyar festő 1910 körül	149	Tipary Dezső	186
Iványi Grünwald Béla	3, 128, 192, 224	Tornai Gyula	52
Jakab Zoltán	85	Tóth Menyhért	91, 137
Jasszus Antal	22	Tull Ödön	56
K.Spányi Béla	88	Uitz Béla	133
Kacziány Aladár	204	Vadász Endre	104
Karger, Karl	152	Vadász Miklós	144
Kádár Béla	4, 26, 99, 100, 111, 120, 136, 150, 213	Vajda Júlia	47, 106, 113, 130, 142
Kádár Géza	45	Váli Dezső	166
Kernstok Károly	196	Vass Elemér	115, 139
Kiss Károly	57	Vaszary János	1, 135, 160, 170
Kiss Rezső	195	Vaskó Ödön	174
Klie Zoltán	37	Veith, Eduard	194
Kokas Ignác	64	Venard, Claude	147
Kondor Béla	92	Vesztróczy Manó	217
Korniss Dezső	46, 131	Vílt Tibor	105
Kosztá József	40, 58, 202	Vörös Géza	138, 212
Kovács Mihály	178	Waldmüller, Georg Ferdinand	175
Kudlák Lajos	8	Weiler Péter	43
Márfly Ödön	63, 126	Zichy Mihály	36
Markó András	180	Ziffer Sándor	31, 96
Ifj. Markó Károly	55		

KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

H-1055 Budapest, Szent István krt. 5. ■ Phone/Tel.: (36-1) 269-3148, 269-3149 ■ Fax: (36-1) 269-2219

BIDDING SLIP ■ VÉTELI MEGBÍZÁS

Sale No.: MŰVÉSZETI AUKCIÓ Date / Dátum:

Please bid on my behalf at the above sale for the following lot(s) up to the price(s) mentioned below. These bids are to be executed as is permitted by other bids. I agree to comply with the Conditions of Sale as printed in the catalogue.

Megbízom Önöket, hogy nevemben a fenti aukción az alább felsorolt tárgy(ak)ra az általam limitált leütési ár(ak)on vásárlást eszközöljenek a többi licitáló által lehetővé tett legalacsonyabb áron. A katalógusban leírt árverési feltételeket elfogadom.

LOT NO. TÉTELSZÁM	TITLE OR DESCRIPTION / ELNEVEZÉS	BID PRICE (HUF) MAX. NETTO VÉTELÁR

Deposit / Előleg:
Payment deadline / Fizetési határidő: signature / aláírás

PLEASE CHECK YOUR BID	
ARRANGEMENT FOR PAYMENT In order to avoid delay in clearing purchases buyers who are unknown to us are advised to make arrangements for payment before the sale or for satisfactory references to be supplied. Please post to: KIESELBACH GALÉRIA KERESKEDELMI KFT. H-1055 Budapest Szent István krt. 5. phone / tel.: (36-1) 269-3148, 269-3149 ■ fax: (36-1) 269-2219 bankszámlaszám: 12001008-00214850-00100003	PLEASE USE BLOCK LETTERS Full name: Address: Telephone No.: Date: Signed:

SZÁLLÍTÁS / DESPATCH AND TRANSIT: Saját megoldás / On my own ■ Kérem a szállítást / I require your transit
FIZETÉSI MÓD / METHODS OF PAYMENT: Készpénz / Cash ■ Banki átutalás / Bank remittance ■ Hitelkártya / Credit card

www.rth.hu/aktualizacio/aktualizacio.html
www.kieselbachgaleria.hu

Kieselbach Galéria

„A tükör előtt öltözik. Csupasz,
 Akár a frissen megköszörült penge.
 Nem látta férfi, mégis beleszúrja
 Kegyetlen tükre minden férfi-szembe.
 A tükör előtt öltözik. Gyapjú
 Kelmét neki növeszt a férfi nyája.
 Szoknyaként veszi magára a poklot
 S az ég fodorként hullámszik alája.”
 (József Attila: Nő a tükör előtt, r.)

Kádár Béla: Art deco aktok csendélettel című
 képét megtalálják a december 20-i aukción,
 valamint az aukciós kiállításon, december 5-től
 a Kieselbach Galériában. at [Kieselbach Galéria](http://www.kieselbachgaleria.hu).

- NAPI POSZTOK

- MAGYAR MŰVÉSZET MÁSKÉPP

KÖVESSENEK MINKET
 A GALÉRIA
 FACEBOOK OLDALÁN

